

31/7/23

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 7-వ తేది గురువారము

No. 6

సంపుటము ౧౫

శ్రీ ప్రభవనామ సంవత్సర శైవమాస శుద్ధ షష్ఠి.

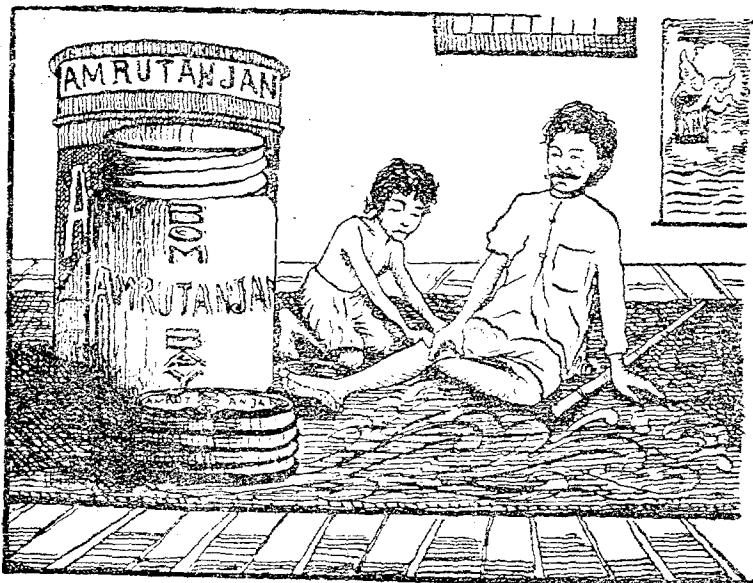
చించిక

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పులమాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతవివంతిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా-1-కి 0-10-0

డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు
లేక

249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఆటంకపరచుటకుదురుట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని
దీనిని } లోకమయహర స్మారిమాత్రలు } నిజమును
ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark అమృతంజన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తాక్రమగా తయారుచేయబడినవి.
కంటూలముతోగాని, విడిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడితము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ
భేది, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, వలబద్ధము, అజీర్ణచే గలగు కడుపునొప్పి మొద
లగువాటికి ప్రజ్ఞాయుధము వంటిది. అనుపాన పత్రముకూడ పంపబడును. కాల, చేత, లింగ వయస్సు భేదము
లేక అనేక సం॥ రమలనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమువంటిది.
250-300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0 4 0, పొట్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో సహా 6 కి రు 1 8 0,
12 కి 2 18 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమోఘమైన సుగుణము చూచి
బహుశయ అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది.
కానీ పోకుండుటకై మా పరీక్ష గుఱుతునుచూచి తీయుడు. ప్రతివ్రూలిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును.
వివర్గరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు,
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

మహా ఘనత వహించిన నిజాం సర్కారువారి ఇనుపదారి

(చట్టములప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

3554

భద్రాచలం శ్రీరామనవమి పుత్సవము

శ్రీరామనవమి పుత్సవమునకు పోదలచిన యాత్రీకులు భద్రాచలమునకు ౨౦ మైళ్లుమాత్రం
దూరములోపున్న, నైజాంరైల్వే కొత్తగూడెం స్టేషనుకు టిక్కెట్లు తీసుకోవలయును.

పుత్సవ కాలములో బెజవాడ కొత్తగూడెంలమధ్య ప్రతిదినమున్ను, అవసరమునుబట్టి యింకా
తక్కువ తరుచుగానున్న రైళ్లు నడపబడును.

చాలినంత మంచి నీటిసదుపాయమున్ను, ఆహార పదార్థములున్ను కొత్తగూడెం వద్ద యేర్పాటు చేయ
బడినవి.

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు ఆఫీసు,

శికింద్రాబాదు ౫-వ, మార్చి, ౧౯౨౭

జి. వెడ్డి

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు

WANTED

3168

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE. DELHI.

కావలెను

మా 'ప్యాఫ్' కుట్టు మిషనుల విక్రయించు
టకు చెన్నరాజధానియందంతటను ఏజంట్లు. కా
వలెను. ప్రస్తుత మమ్మబడువానికన్నిటికంటెను
చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రా
యుడు.

బెల్ అందు కో (లిమిటెడ్)

1/186 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్

ఇన్సూరెన్సు సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా
కేవలము హైదరాబాదుచేతనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.

భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000

రాబడి రు 75,00,000

భీమా నిధి రు 60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలె
ను. విశదములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

పి. రంగస్వామయ్యంగారు

పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు

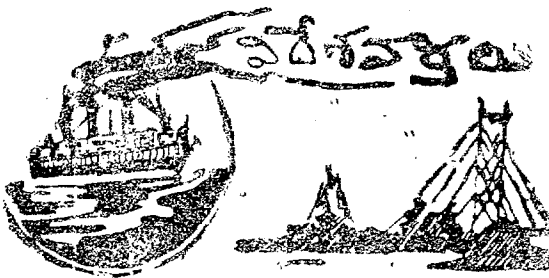
లొనగబడును

3543

బ్రాంచి మానేజరు పోస్టుబాక్సు 223 మద్రాసు.

గోదావారి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రతినిధి, కాకినాడ.

ముగ పెరికి పార్వతీమలయునని ఆశించుచుండెను. పురాణదేవతలీ నందఱు నుతించుచుగాని దైవసమావేశమునో నంగీకరింపడు. వారి యధ్యుత్కార్యములు, మహిమలు సర్వసాధారణమునియే భావించుచు భక్త్యా వేశముతో గేయముల రచించుపట్లు పురాణగాథలందలి విషయము లెంతవరకు గ్రహింపవలెనో ఎంతవరకు విశ్వసనీయములో యిందుకైనను విచారించెడివాడు కాదు. కాలపరిణామముల కనుగుణముగ నైన రచియించెడివాడు కాదు. ఆయన కొన్ని వేళల చెప్పవలయుములు ఆయనకుగల సందేహములకు ప్రతిబంధకముగ నుండెడివి. సరామాత్యులకు రామునిపూజించుటయే ప్రథమకర్తవ్యమని ప్రబోధించుచుండెను రామునకు బదులుగా కొన్ని వేళల 'సత్య', 'నిత్య'యని నడుపుటయు, ముతించుటయు కలదు. ఆసత్యవ్యర్థమైన నిరంతరము చింతించెడివాడు. రఘువు ప్రదీపకుడన శ్రీ రాముడు సర్వాంతర్యామియు, సర్వలోకకృపాజ్ఞుడనగు రాముడును వేర్వేరి భావించుచుండెను. ఇట్లు ప్రాయపదుట గురుగన రామానందనుల మతమునకు విరుద్ధము. కబీరు భక్తశిఖామణులలో జేరినవాడయ్యెను, భక్తిమార్గములో ముఖ్యముగ అంగీకరించు నది పరమాత్మచింతనము మాత్రమే! జ్ఞానులకును, తాపనులకును పరమాత్మయందెట్టి నిశ్చితాభిప్రాయములు గలవో కబీరునకు అట్టి యభిప్రాయములే యుండియుండెను. భగవంతుడు, సర్వసముదాయము, జీవకోటిలో నెదైనపైనను ప్రత్యేకముగ హము కలిగియుండ జాలడని సిద్ధాంతీకరించుచుండెను. సృష్టినితలయకారణుడన నామహిమాన్యుడు అచింత్యసర్వభూతాదనియు, అవాఙ్మూలకగోచరుడనియు యతని దృఢవిశ్వాసము. నిష్కారభక్తితో దేవుని స్మరించుటయే, చింతించుటయే మనుజుల ముఖ్యకర్తవ్యమని బోధించుచునచ్చెను. కేవలము భక్తిమార్గమార్గముపైగాని, కేవలము జ్ఞానయోగమార్గముపై గాని విశ్వాసములేక, చిత్తానుస్థానముగ రెంటిని యనుసరించుచునచ్చెను. కేవలము భగవానునిపై భారమువేసి తన్నుదరించునని కాన్లు చేతులు ముడుచుకొని మాల మార్పుండవనికి ఆకాశంగము కలంగగలదని పలుమారు చెప్పెడివాడు. ఇట్టి భయసంతకములు లేకుండైన ఋజుమార్గము ననుసరించి దేవుని స్వాదయపూర్వకముగా బ్రేమించి ఆయన కృపను బడయజాల మనియే యందలిభావము. మునల్కాయలు తమకును దేవునకును నడుమ మహమ్మదును నిలుచుండబెట్టి ఆయనద్వారా ముక్తిని బడయజాతురు. అట్లు చేయుట దేవతాదామణి మది కబీరు అభిప్రాయము. కబీరు తన గేయములలో కొన్నిటియందు పారమార్థికచింతతో దేవుని నారాధించువానిని మనోహరునిరాకకై యెదురుజూచుచుండు కామినితో పోల్చుచుండెను. కాని యా మనోహరుని కరుణారసములేని, కామవికారములేని యొక పరమవేదాంతిగ వర్ణించును. కామగ్రాసీడితయగు నాష్టా విలాసచేష్టలు, హాసభాషణములు క్షీణింపవలెనను చూడ నొల్లని రసహీనునితో పోల్చి వర్ణించుటచే కబీరు గేయములందలి కొన్ని వర్ణనలు సామ్యతములు మిథ్యాధూతములుగనగు, అనుచితముగను, అసందర్భముగ నుండును. ఈ వర్ణనలు కనకులుంబమయొక్క పరిసిథిల ననుసరించి వర్ణించినవో పాప మతని భార్య యుఖభాజనముగజీవితము గడపియుండెనని వేఱుగ చెప్పనక్కరలేదు. కబీరు గేయములలో నెట్టి గూఢార్థములు సాంకేతికపదములు నుండవు. జనుల భ్రమింపజేయుటకై ప్రయత్నించియెరుంగడు. ఆకారణమున కబీరు రచించిన గేయములలో కొన్నిటియందు చమత్కృతి, స్వారస్యము అంతగానుండవు. మనోహరీ మనోహరులందు ప్రేమానురాగముయొక్క వ్యవస్థను తల్పడితాతురులకుండు మనోవికారశూన్యమగు ప్రేమపాత్ర మయొక్క

మౌన ఇండియా కార్యాలయము

ర్యాలయ వేసవిలో ప్రారంభమగును

ఆరుతేక ఎనిమిది అంతస్తులుండును

300 వేల పానులగును

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఏప్రిల్ 6.—ఆంగ్లంలో "మౌన మౌనము"

దగ్గర ఇండియా కార్యాలయమును క్రొత్తగా గట్టుటకు వేసవిలో ప్రారంభించెదరు. అంత్యవరములను ఛట్టి గారును సర్ హెచ్.బి. డ్యేకరుగారు పరిష్కారము చేయుచున్నారు. మౌన మౌనములై నేయుండును, ఈ కార్యాలయపు నమోనా. అసహ్య కరముగనుండు శిల్పిని విడిచివేయెదరు. ఆరుతేక 8 అంతస్తులుండును. మూడువందలపది బట్టెదరు, 300 వేల పానులు ఖరీదగును భవనమునకు. లోపల నగిషీ పనులను ఇండియాలో కట్టనగిషీ పనులు అందుతో జేసినటుల భవనమును చిత్రించెదరు. అంతయు ఇండియాలో ఉన్నటులనే జేయ సంకల్పమును భారతదేశ తివానులను అలంకారములను అమర్చెదరు.

బస్రా కరాచీ వైమానిక పయనము

ఆగిపోవుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కయికో, ఏప్రిల్ 6.—పెరిషియా ప్రభుత్వము అంగీకరించు పోవుటచే మొదట ఏప్రిల్ 8 తేదీనుండి బస్రా నుండి కరాచీకి ఏర్పాటుచేసిన వైమానిక ప్రచారమును ఆపు జేయవలసి వచ్చెను. కయికోనుండి బస్రాకు ప్రతిపక్షమునకు బదులు ప్రతివారము వైమానిక ప్రచారము నేర్పరిచిరి.

స్వాంగుహే పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

స్వాంగుహే, ఏప్రిల్ 6.—స్వాంగింగునుండి విడిచి పొమ్మని జెప్పినను బోవుటకు ఇష్టములేనివారు 11 నురు పురు ఘటలు అరుగురుత్త్రులు మాత్రమే యున్నారు. వీరు వతబోధకులు. బ్రిటిషు వ్యక్తులే. యుద్ధనాకమీద బ్రిటిషుకాన్సులు స్వాంగింగును బయలుదేరి పోయెను.

రుమేనియా రాజు ఆంత్య కాలము

ఊపిరితిత్తులు పాడగుట

స్వాంగింగు, ఏప్రిల్ 6.—రెడ్డి నామ రాజు ప్రాణములను విడిచి దివికి వెళ్ళుచున్నాడు. ఊపిరి తిత్తులు పాడైనవి. ఆశలన్నియు నిరాశలైనవి. ప్లే యుద్ధము రాజుగారికి ఆగి పోవుండు నుండు తిద్దుచున్నాడు.

యూర్గు ప్రభువంశము క్రీస్తునాడుజేరి. ప్రధానామాత్యుడు స్మిత్తుగారు స్వాగత మొసగిరి. క్రీస్తునాడుకు యో ముఖ్యప్రదేశములను జూచెదరు.

ఆస్ట్రేలియా బీము సర్వీసు (వాయువాంతా ప్రచారము) ముక్రవారము ఉదయమున ప్రారంభించెదరు. లండన్ మెలోరులో తిన్నగ తంతులు బోవును.

కేపుటవున్ బింబుడికను నేటాలు నాతీయపక్ష ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకవర్గమువారు అంగీకరించిరి.

భారత నాకాదళము

కెన్వర్టీ గారి సవరణ

లండన్, ఏప్రిల్ 6.—కెన్వర్టీ గారి సవరణను ఆమోదింపితిమని ఎఫ్.కె.గూడ ఇండియాకు ఆసు బంపబడిన ఏ నాకాదళము యన వ్యయమును ఇండియా నడుపుటపడెదనిరి, వింటర్వై ప్రభువు. ఇట్టి నిర్ణయముతో గూడుకొన్న ఏర్పాటును భారతీయులపై విధించుటకు ఈనాటికి యుద్ధదేశ్యము కాదు. భారతీయుల దేశభక్తి అంత నిర్బంధములతో గూడుకొన్నదిగాదు. సాధారణ రక్షణమునకు గావలసినపుడు మాడ వా రెన్నడును సామ్యునియరు.

బోఫాయుధములలో భారత సైనికవ్యయమునుగూర్చి వెడ్లిక్ గారు ప్రస్తావించిరి.

ఇండియా సేనలకు డబ్బు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునా రిచ్చినదియు ఇండియాగూడ పెద్ద ముత్తమును ఇచ్చెను. యుద్ధవ్యయముక్రింద ఈసవరణచే ఇండియా నాకాదళవిషయమై ఇచ్చుటకు వీలులేక పోవుననియు వింటర్వై ప్రభువునెను. సవరణవీగిపోయెను.

ఇండియా కావల వినియోగించున నాకలకు అనుభవ్యు భారత సామ్రాజ్యసభ ప్రేమకవునినివా రభయల సమృద్ధిలేనిది డబ్బు ఇవ్వరావని కెన్వర్టీ గారు సవరణను ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈబిల్లును వృధాగా పాడుజేయకుండుటకై ఈసవరణను పాడించెదరు. ఈనాకాదళము స్వాతంత్ర్యచిహ్నముగ ఏర్పడవలెనని యుద్ధాంశమున్నాడ ననిరి.

కెన్వర్టీ గారి సవరణ సంగీకరించిన ఇండియాలో భారతీయులు మనకు వారిపట్ల ముమ్మద్యానము లేవనకొనెదరు. అవలంబించు వన్నను అటులే అనుకొందురు. కెన్వర్టీ గారు క్రొత్తగా చెప్పిన సిద్ధాంతము ఈ అనుబంధముచే పాడుగాలేదు.

ఇందులో భారతీయులకు కోపమువచ్చునదేనియు లేదు. ప్రస్తుత విధానమున ఇండియాకు పూర్తిగా తన ఆదాయముపై యధికారమున్నదని ఎవరును అనలేను. కామన్వెల్త్ ఇండియాకున్న సంబంధమును విచారించుట కొక కమిషను నేర్పాటు జేయవలెననిరి. ఈకమిషను ఏర్పడి వ్యవహార మంతయు పరిష్కారమగునరకు ఏప్రభుత్వమైనను ఇట్టివిల్లును చెప్పినపుడు సైన్యమునకు వర్తింపజేయుపద్ధతినే, విధానమునే వర్తింపజేయును. ఇది క్రొత్తవిషయముగాదు. సభవారీ విషయమును క్వెరలోనే విచారించెదరుగాక యని వింటర్వై ప్రభువు నుడిచెను. సవరణ వీగిపోయెను.

ఈ బిల్లు విధానమంతయు క్రమక్రమముగ భారతీయులకు స్వపరిపాలనమును అప్పుడప్పుడు దొచ్చింది ఇచ్చుటయే మనియు ఆవిధానమును అమలు జరిపెదరనియు హెచ్చాముగారినిరి. తనరక్షణార్థమే మరింత క్రమ భారతీయులు తీసికొనునటులజేయుట అయియున్నదనిరి. దీనితోబాటు క్రమేణా యిచ్చు స్వపరిపాలనము నిచ్చుటయు ఒక రెప్పపాటులో నగునని కావు. సామ్రాజ్యములోనున్న ఇతర దొనినియునలలో బాటు ఇండియానుగూడ అదేసితిలోనికి చెప్పుట కిట్లు యుద్ధేశ్యమనిరి.

మూడువారాదిల్లు ఆమోదించబడినది.

వికింగు పరిస్థితులు

వికింగు, ఏప్రిల్ 6.—తమ యధికారుల శిథిలపూర్వకమైన ఉత్తరవుతో చాంగ్స్ లను గారి సైన్యములో నూర్గురు సాయగులై సోవియటుకార్యాలయమును ముట్టుకొంచిరి. భవనమును దుట్టువేసి లోపలకొట్టబడిరి. ఒకగుండుదెబ్బ వినిపించెను. వీరందరను లోపలకొట్టబడిరి. గండుదెబ్బ వినిపించినతరువాత ఒకరషియనును కొట్టుచు పైకిలాగిరి. కాలుచేతులనుగట్టి మోటారులో గొంపోయిరి. ఇంతవరకు ఆరుగురు రషియనులు, 15 నుండి 20 చీనావ్యక్తులను పోలీసు వేషమును దీక్షకుపోయిరి ఒక వరంగంగి, 15 తుపాకులు కొంతమందిగుండు సామగ్రి, సోవియటు కార్యాలయపు రాయబారినుండి గొంపోయిరి. సోవియటు రాయబారులను, అధికారులను వారికార్యాలయములోనే యుండునటులజేసిరి. సేనలు ఇంకను కార్యాలయ భవనము నాక్రమించుకొనుచున్నవి.

స్వాంగుహే, ఏప్రిల్ 6.—స్వామేనును మామప్రక్కల తీగలకంచెలతో ఆవరించిరి. మందు గట్టు ఒకచే బహిరంగముగనున్నది, నాకాదళము లేకుటకు. ఈదీక్షమునకు దూరముగ రెండు బ్రిటిషు, రెండు ఫ్రెంచి, ఒక అమెరికనుయుద్ధ నాకలు వేచియున్నవి.

స్వాంగింగు, ఏప్రిల్ 6.—స్వాంగింగుమీదను, పోమోడును రెండేసిహాయిలను ఉత్తరదేశ వైమానికులు వేసిరి.

వికింగుమీద కేగుట

ఉత్తర చీనా సేనల నెదుర్కొనుట

స్వాంగుహే దోపిడి

త్వరలోనే స్వాంగింగు పరిహారము నీయునలెనని లేఖనం చెందరు.

మరల ఇట్టి మరంతములు జరుగకుండుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు మాత్రము డిశంబరు కార్యక్రమమున జెప్పిన విధానమునే చీనాపట్ల అవలంబించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

యాగ్ని బోల్యోయపరిస్థితులు వశిత్వగలేదు. జపాను మరిరవిదేశీయులు ప్రాచీనక్షణార్థము లేచిపోవుచున్నారు.

స్వాంగిలో జపానీయులు ఖాళీజేయుచున్నారు, బ్రిటిషు, జపాను యుద్ధనాకలలో నున్నారు.

చీనా చర్య

రుగ్గి, ఏప్రిల్ 6.—చీనా సరిసితులను చర్చించుటకు లేపు మధ్యాహ్నము వ్యవధి నిచ్చెదమని కామన్వెల్త్లో ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటించెను.

స్వాంగింగులో దోపిడితండుడేయుట కట్టి చర్యను దీక్షి కొనలేదట. విదేశీయుల కొంపల విషయమై కిటికీలనేగాక కిటికీ దబ్బుములనుగూడ తీసుకపోయిరుట.

బాతీయవాదుల దాడి

స్వాంగుహే, ఏప్రిల్ 6.—బాతీయవాదులు ఎల్లొనడి ముఖముగ బోవుచున్నారు. ఉత్తర చీనా సేనలు నిరోధమును జూపుచున్నవి. ఆదివారము తిరుగబడిరి. భూగర్భము పోరాడి క్వాంటోనును బట్టుకొనిరి. బాతీయవాదులు సైన్యములను సహాయమునకు బంపుచున్నారు.

స్వాంగింగులో బాతీయవాదులు కుతగాత్రులైరి. స్వాంగింగుకు 100 మైళ్లు ఉత్తరముగనున్న రైలుదగ్గర చంకనంగు, చాంగుసేనలు నిలబడినవి.

ఇద్దరు జపానులు చనిపోయిరి. ఇద్దరు కుతగాత్రులైరి 7 నుంచి బట్టుకొనిరి 10 చీనావారు చనిపోయిరి. చాలమంది కుతగాత్రులైరి

జపాను కల్లును, జపాను ఆస్వత్రి, జపాను కలపదము రుగ్గిండులను దోచుకొని పులబెట్టిరి. ఇంతవరకు బ్రిటిషు సాత్తును ముట్టుకొనలేదు. ప్రాత బ్రిటిషు పట్టణము నెమ్మదిగనే యున్నది.

స్వాంగుహే దోపిడి

వికింగు, ఏప్రిల్ 6.—స్వాంగుహే రాష్ట్రములో ఉప్పు ప్రదేశములో దోచుకొనుచున్నారు, చంపుచున్నారు పింగులూ రేవుదగ్గర మేజిస్ట్రేటు కచేరి, లవణ శాఖాకార్యాలయములు మరితరభవనములను తగలబెట్టిరి. ఉప్పు అధికారులను జంపిరి.

ఈ హంతకులపై స్వాంగుహే సేనాని సేనలనంపిరి.

స్వాంగింగు పరిహారమును గోరుదు బ్రిటిషువారంపులేఖ యు అమెరికను, జపాను లేఖయు ఒకేమోతరుగ నున్నవి. స్వాంగిలో చేనుగారికి మామలేఖలను ఒకసారి అందజేసెదరు.

ఈ వరతులను చీనా నిరాకరించినచో చేయవలసిన కర్తవ్యమును ఆలోచించుచున్నారు, చీనాకు ఆంబులెన్సు, బ్యాటరీలనంపిరి.

దాదాలు బోవుచున్నారు చికిత్సను.

లెప్టినెంటుకర్నలు మెకిన్సెగారు లండనులో చనిపోయిరి

సార్వభౌముని పరమము, పార్లమెంటు పిరుదముల బిల్లును ప్రభువుల సభవారు మూలపర్యాయము ఆమోదించిరి, కామన్వెల్త్లో మార్చి 15 తేదీనే ఆమోదించిరి.

రషియా వైమానికదళము

లండన్, ఏప్రిల్ 6.—రషియన్లు మున్నగుగోట్లు 100 రషియా విమానములనువని బోయనా యని కామన్వెల్త్ సభలో కర్నలు హనర్బలారిగాను అడుగ, ఆకని సమాచారము సరియైనదిగాదనియు, సరిగాలేనిదానిని ఆధారముగ గొని ప్రత్యుత్తరము జెప్ప వీలులేదని సర్ ఫిలిప్ సానూవాగారు దెలియజేసిరి.

కంతులను శాస్త్రవికీర్ణ అవసరములేకుండు ఓషుగులతోను, రసములతోను కొయుటకు పరిశోధనలను సల్పుచున్నారు, గ్లాస్గోలో.

గూర్గుప్రభువంశములు బ్రిస్టేనుకు బయలుదేరిరి. వర్ష ముమరీయచున్నను జనులు గుంపులుగూడిచెచ్చిరి. స్వాగత మొసగిరి.

టిపోలీ చిక్కులు

రహిబాలోయలో తిరుగుబాటు

చియనునేలలు నురలిపోవలసివచ్చెను

కోము, ఏప్రిల్ 6.—టిపోలీలో ఇట్టి నెనుకకుపోవ లసివచ్చెను. చియనునేలలు ఎల్లియికోటలోనికి పోవలసివచ్చెను. రహిబాలోయలో తిరుగుబడినవారిని ఓడించుటకు పోయెను. తక్షణము గవర్నరు కట్టుదిట్టములను జేశెను. ఆపర్యతప్రాంత మందున్న జిల్లాలందు దేశములు నెమ్మదిగనేయున్నారు. పరి స్థితులు ముత్తముమీద తృప్తికరముగనే యున్నవి.

శ్రేడ్ డిస్ట్రీబ్యుటు బిల్లు

వ్యాపారతగవులు - మంచిచెట్టము

కార్మికపక్షమువారి ఆక్షేపణ

శ్రేడ్ డిస్ట్రీబ్యుటుబిల్లు చాల ముఖ్యమైన దగుటచే ఎన్నికలర్థమువారి యుత్తరవులేనిదే మందుగనే ప్రభుత్వము వారు అమలుజరుప సాహించెదని కార్మిక సంఘములును శ్రేడ్ యూనియనులును అనుకొనుచున్నవి.

ఈ బిల్లుపరతులు సరిగాలేవనిరి. శ్రేడ్ యూనియను కౌన్సిల్ కార్యదర్శి అందులో నున్న మొదటి నాలుగు పదుతుల నెవరును ఆక్షేపించలేదని టైముస్ పత్రిక వ్రాయు చున్నది.

ప్రత్యేక శ్రేడ్ యూనియను సభవారు తమ ఆసక్తి తిని దలుపుటకు దేశ మంతటను ఒకకోజు సమ్మెగట్టెదని తెలియుచున్నది.

శ్రేడ్ యూనియను సొమ్మును ఈబిల్లుకు వ్యతిరేకముగ ఖర్చుపెట్టినచో అట్టార్నిజనరలు గావాతెచ్చి ఆవుజేయ నచ్చును.

కార్మికనాయకుని ఖండము

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 6.—ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టవలచిన శ్రేడ్ యూనియను బిల్లును కార్మికపక్ష నాయకులందరును ఖండించిరి, ఏకగ్రీవముగ. పార్లమెంటు కార్మికసభ్యులు సమా జేశమిరి. కార్యనిర్వాహకసభ్యులువారు చర్చించువరకు తమయభి ప్రాయమును దలుపరాదనిరి. శ్రేడ్ యూనియను కౌన్సిల్ జనరలు కవున్నిలు గొప్ప సంరంభమును ప్రారంభించిరి. ప్రతి హిలముగ.

లిబరలు పక్షమువారు

నేటి సాయంత్రము సమాజేశముచున్నారు. సమ్మె విషయమై ఈబిల్లు తప్పక ఉండవలసినదే యనుచున్నారు. చక్రిన విషయములలో ఏమియు జెప్పబలేదు, నెనుకాడు చున్నారు.

తనకు తెలిసినంతవరకు ఇంత ప్రమాదకరముగ కార్య ముక్కుటిలేదనిరి, ముగ్గానాడుగిదిదీర్చుకొనుకాసముగాని జీవోకటికాని క్లయిస్తున్నారనిరి. పాక్షిక భావముతో గూడు కొన్నవనిరి. ఇది ముసాన్లీని కాసనమునలెన్నుచనియు సివిలు సర్వీసువారు ప్రభుత్వముపై తిరుగుబాటు గల్గుననియు బ్రవుచుగా రనిరి.

ఈబిల్లు కార్మికలపై యుద్ధ ప్రకటనమనియు నిరుడు కంపెనీలకునైన తగాదా ఇచ్చును ఏర్పడుననియు కుక్కుగా నిరి.

ఈబిల్లు నంగీకరించుచో హారి శ్రేడ్ యూనియనుస్టలు అందుకును ఎవరు నేటు చెంపాలలో నుందురనిరి కాస్తా కుగారు.

నూడారు నిరీక్షిస్తయి

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 6.—సానాసరక్కు నుండి నూడారుకు నిరీక్షిస్తయిని గూర్చి యడుగ జాతినమితివా రీ పంచాయితీ విషయమై ఆలోచించుచున్నారనియు రాయబారము పక్ష ముగాంచువరకు అదిసీనియా ప్రభుత్వమున కిది రుచిందునో తోడో జెప్ప బిలులేదనిరి చాంబర్లెనుగారు. కామన్సుసభలో టెస్టరు శతాన్వేషనము లండనులో దివ్యముగ జరిగినది.

పోలీసు ఉద్యోగుల హతుల్లు వోరిస్ ప్రిల్లిను అను ఇద్దరు బాళికలు ఓడపందెములను జూడబోయి ఇంటికీరాలేదు. వారు ఓడెప్పుడులో కన్పించెట తుదకు.

క్రాయిడనులో వాయువార్తా ప్రచారక కార్యాలయము సంస్కరించెనరు.

దాసునిధి లెక్కలు

సెను గుక్కుగారిపై కేసు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 6.—మల్లికుగారిచే గాఖిలుకేయబ డిన దావాలో రీ గురు స్వరాజ్యవాదులకు సమ్మతులు జారీయొస్తు. కాంగ్రెసు ప్రచారాధ్యక్షుడు గ్రామపువర్ని రామ నకును నిమూలుకేయబడిన ధనమునకు లెక్కలమాపణలసినదిగ కేసుగుప్తా మొదలగువారిపై కేసు కేయబడెను. (ఫ్రీప్రెసు)

శిక్షననుభవించిన ఖైదీ తప్పనుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 6.—ఒక పోలీసు తన ఉద్యోగమును గోల్పోయి పేరును తీర్చుటగా మార్చించుకొని 55 వేల రూపా యలవరకు ద్రోహముచేసినందులకు మూడేండ్ల శిక్ష ననుభవించి తిరిగివచ్చి జారర్లపై కేసు మైలుచేసెను న్యాయాధికారిదానిని త్రోసినేసెను. (ఆ.ప్రె.)

నిరుద్యోగ ఘోరరాక్షసి

యవదంపతుల అత్యహత్యాప్రయత్నము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 6.—బెంగాలయవదంపతులలో నిరుద్యో గసమస్య ఎంత తీవ్రముగ నున్నదో తెలిసికొనుటకు ఈ దినప విషయమువలన బోధపడగలదు. బోహేంద్రమోహనగుహాయను యవదంపతులు అతనిభార్య స్నేహితయు ఈయవదంపతున నల్ల మందు మింగి ఆత్మహత్య జేసికొన ప్రయత్నించిరి. పోలీసు వారికి తెలిసి నైద్యాలయమునకు వారిని గొంపోయిరి. వా రిప్పుడు కులాసాగానే యున్నారు. (ఫ్రీప్రెసు.)

నాగపురము, ఏప్రిల్ 6.—న్యాయమూర్తి నేడు క్రిమినలు అప్పీల్స్ విచారించిరి. బసంతరాయి, జలిత, చింఛా, మరోతీ గార్లను విడుదలచేసిరి. బాధ్యుగారికి 7 ఏండ్లమండి 4 ఏండ్లకు తగ్గించిరి ఇతరముద్దాయిల శిక్షలు ఖాయపరుపబడెను. (ఆ.ప్రె.)

దొంగమింటు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 6.—దొంగమింటును, దొంగనోల్లను పట్టుకొన ప్రమాదకరమరాదాసుగారికి పోలీసువారు 7 ఏండ్లక తినవరము విధించిచేసిరి. ఆయన సోదరుడు ఆస్థానాగారిని మూడేండ్లవరకు మంచినడవడిగలిగి యుండుటకుగాను జూరొను తీసికొనిరి. (ఫ్రీప్రెసు.)

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 6.—బందిపోటు జరుగునని తెలిసి కొని పోలీసువారు దాని జగత్ కిశోరుసాహాగారిని మరి 7గురు ను పట్టుకొనిరి. వారిపద్ధ కత్తులు కచారులు ఈటెలు తుపాకులు దొరకెను. ఇండ్లనోదాలలన మరీకొన్ని అయుధములనొరకెను (ఫ్రీప్రెసు.)

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 6.—జయరామునువారి యింట 20 మంది అర్ధరాత్రమున ప్రవేశించి దోపిడి గావించిరి. పెద్దముత్త మే దొంగిలించబడెను. 4 గురు బందిపోట్లు అరెస్టయిరి. (ఫ్రీప్రెసు.)

శ్రీ సంస్కృత సాహిత్య మహాసభ-బెజవాడ

శ్రీసంస్కృతసాహిత్యమహాసభ బెజవాడలో జరుగుననియు, సభానిర్వహణాధారమును దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు వహించురనియు వినుట మిక్కిలి సంతో సావహము. జగత్ప్రసిద్ధవిద్వాంసులు లను శ్రీమదవధానిశోమణి కాశీకృష్ణచార్యులవారు సభాధ్యక్షులైన వహింప నంగీకరించి నందులకు, మనదేశము మిక్కిలి ధన్యుని చెప్పకతప్పదు. ఈ సభ తొల్లిట, బందరునందే జరిగియుండవలసినదయ్యు కారణాంతరములచేత సంతజయప్రదముగ జరుగకపోయెను.

ప్రకృతము మహాసభా శయములగుర్చి ఇరమిత్థమని స్పష్టముగా తెలియజాలకున్నా ముదరాకు విశ్వవిద్యాలయ మున శ్రీ అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు ప్రవేశపెట్టిన తీరు మానమునకు దీనికిని యేమయిన బాంధవ్యముగలదాయను శ్రంక పాడముచున్నది. కాక ఇది స్వతంత్రముగ, సంస్కృతభాషా యోగక్షేమములను విచారించుటకు బయలుదేరినదో తెలియ కున్నది.

కాన సభానిర్వాహకులు దయచేసి చదువకలకొరకు యీ యంతమును స్పష్టముగ ప్రచురించి సంశయము బాపుదు రని ప్రార్థించుచున్నాము.

టి. కే. గోవిందరావు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున

దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాసాహితీప్రభువు ప్రకము— రామానంద శర్మగారు 0-3-0

శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావు గారు. 0-8-0

శారదాంబ, (శ్రీగృహభోధిని)నాటకము—టి. శ్రీనివా స రాఘవాచార్యులుగారు. 0-4-0

శబ్దకాముది (నిఘంటువు)—శిరోధూమణి, వేంకటరంగాచా ర్యులుగారు. చాలఉపయోగకరము. జేబులోనియును. 1-4-0

ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0

ఆరాధనవిధి—ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు 0-4-0

ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—పారనంది జగన్నాథస్వామిగా రు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0

సత్యనాథుపాఖ్యానము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన ములతో నిండియున్నది. 1-0-0

గురుబోధాన్వితము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్ట మంచి తిరుగులమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4

తిలకు మహాశయునిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము లు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మీ 420 పుటలు. 2-4-0

తత్వమనందితా (ప్రభుభాగము)—సన్నిధానము నూ ర్యనారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0

సంగీత శమంతకమణి. 0-8-0

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సరికము).—పారనంది రామ శాస్త్రిగారు 0-12-0

మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము —మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖం ముగ జరువవలసినది. ఘనర్వేలుకాగితము. పుటలు 214 క్యా టికోటైండు. (కొన్నిప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0

హిందీ తెలుగునిఘంటువు—పంచాంగుల ఆదినారాయ శాస్త్రిగారు (జేబులో నిముడునది.) 1-0-0

హిందీ మొదటివాచకము " " 0-6-0

హిందీ బాలశిక్ష " " 0-6-0

వీనిని చదివి తెనుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును. అన్నిగ్రంథములకును (తపాలాఖర్చులు ప్ర త్యేకము)

శ్యామానుందరము(నవల)—ఒంతలి సత్యనాథము గారు. నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరచేడిన రంపయొ న్దమునకు సంబంధించినకథ యిందు వర్ణింపబడినది. కథ, నర్తన లు, పాత్రలు, వృద్ధములై పాతకులమనముల నాకర్షించును. 1-0

బారిష్టరు పార్వతీశం (భా.1) మొక్కపాటి నరసింహశా స్త్రిగారు(సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితముగకథ. 1-4-0

(కవుల జీవితములు గల, శతకములు.

(మంచి అచ్చు, దశసరి కాగితములు)

శతకకవుల చరిత్ర—వం. కుబ్జారావు 3-0-0

కవిత్వత్వత్వవిచారము 2-0-0

సకలనితీసమృతము 1-8-0

వృషాధిపశతకము 0-4-0

సర్వేశ్వర శతకము 0-4-0

దేవకీనందన శతకము 0-4-0

ఒంటిమిట్ట రఘుపీఠశతకము 0-4-0

అవిమారకము 0-10-0

ననచోళచరిత్ర (ద్విపద) 0-12-0

ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము 5-0-0

నారాయణ శతకము 0-4-0

కాళహస్తీశ్వర శతకము 0-4-0

దాశరథి శతకము 0-4-0

శ్రీరావ తాగకశతకము 0-4-0

పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం. 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, జూర్జుటపుణ్ణ, మద్రాసు

వ్యవస్థకను గల భావభేదములు ఆయన బాగగా గణనతెలుంగ
కుండెను. ఒకానొకరాత్రివేళ కభిపాతిముగా వర్తము గరియు
చుండ భార్యను కడీరు తన భుజములపై నెక్కిం
చుకొని ఆమెను విటునియింటికడ దిగవిడిచి పచ్చెనని యొక
వాడుక కలదు. అదియే వాస్తవమగుచో సహజముగ నవల
కుండు కామవికారము కడీరున కంతమాత్రములేదని వేటుగ
చెప్పనక్కరలేదు. తాపసోత్తముడగు నీతినిపట్ల నిది యొక
గొప్ప లోపముగ నెంచినను సామాన్యమానవుడు కాడనియు
భర్తలందఱి పంటివాడు కాడనియు,
తెలియగలదు. కావుననే స్త్రీపురుషుల వివిధ వ్యవస్థలను, సం
బంధములను వర్ణించునపుడు పొరబడుచుండును. మనోహారీమనో
హరుల హాసభావములు వికారపుచేష్టలు మృత్యుదేవతాభిన
యనన్వత్యములతో దుర్లభములుగ వర్ణించుచుండెను. పాణి
గ్రహణ మనిన మృత్యుదేవతానుగ్రహమనియే యాయనకలంపు.
వాదప్రతివాదములు చేయు సందర్భమునను, మతవిషయములు
ఖండించుపట్లను మొగమోటము, గొంతు జంతు లెట్టివో యెటుం
గడు. శ్రోతలయొక్క హృదయములపై ఆయనమాట లచ్చొత్తి
నటుల ప్రస్ఫుటముగా ద్యోతకము గావలసినదే. అనివార్యమగు
భావోద్రేకముతో ప్రసంగించునపుడు వాక్యము లతితీవ్రముగా
బయలుపడెదలచుండును. ఆయనమాటలలో కొన్ని వేళల మృదు
త్వ మెట్టిదో యుండదు. సానబెట్టని రత్నములవలె ఆయనమా
టలు కొన్ని లేజోవిహీనముగను కరకుగ నుండినను, ప్రకృ
త్యాత్మకముగను సహేతుకముగను స్వభావసిద్ధముగ నుండు
కొన్ని బోధనములు లేజాపుంజములును, ప్రదీప్తములు నగు రత్న
ములవలె జాజ్వల్యమానముగా ప్రతిఫలించుచుండును. ఈవాక్య
రత్నములనే జాగ్రత్తతో సమకూర్చునలసియున్నది. ఆస్తికు
లెల్లరు కరుణాగిధియగు పరమాత్మయొక్క ప్రేమసూత్రమునే
యాధారముగకొని బోధించుచుండుదు. వారును కనికరముగల
వారుగను, సత్స్వినర్తనకలవారుగను నుండుదు. కబీరు రచి
యించిన గేయములలో ప్రేమరసము పొంగిపొరలుచుండును.
నీతులు కుప్పతిప్పలుగ నుండును. మతవిషయకాడంబరములను
ఆవేశములను తీవ్రముగ నిషేధించుచుండెను. ఇతడు హిందువుడని
గాని, మహమ్మదీయుడనిగాని నిర్ణయింపజాలము. ఆయనభావ
ములు, ఆశయములు హైందవసంప్రదాయానుకూలముగ నుండె
ననుట నిశ్చయము. పురాణముల వాధారముగ గైకొని మిథ్యా
వాదమును సమర్థించుచు వచ్చెను. ఆయనకు పునర్జన్మల యందు
విశ్వాసముగలదు. ఈక్రింది విషయములను నయ్యది తేటపడ
గలదు. “ఓయీ! నిర్గుణుని ధ్యానించనిచో నవద్యార
యతముగు నీనగరము (శరీరము) నకు మాటిమాటికి త్రోయబడు
నపుడెల్ల పశ్చాత్తాపపడుచుండువు. కర్మబద్ధుడవై పలుజన్మ
లెత్తుట సంభవించును. మానవజన్మ మతిదుర్లభము. మాటిమాటికి
సిద్ధింపదు”.

ఆయన ముఖ్యాభిప్రాయ మేమనః జీవులలో నూటికి
కోటికి యొకటిగాని నరజన్మము సిద్ధింపదు. హిందువుల య
భిప్రాయ మిదియే, హిందూమతసంప్రదాయములందు గల కొన్ని
తంతులూ, తాపసోదంబరములు, అట్టహాసములు, బూతుకములు
ఎంతమాత్రము కబీరునకు గిట్టకుండెను. మహమ్మదీయమతము
నందలి పటాటోపములను బహుకరించుముగ తీవ్రముగ తోసి
వేయుచువచ్చెను. అతాస్త్రీయములును, వావివరుసలు లేని
వైవాహికసంబంధముల నతితీవ్రముగ ఖండించుచువచ్చెను.
జంతుహింసయనిన లేకమైనను సరిపడదు. ఒకచోట నిట్లు
చెప్పెను:—మహమ్మదీయ తాపసులు, ఘోరముల కోడిపుంజుల
పండువులకును, పెట్టలమాంసమునకును మూగ చుండుదు. మహమ్మ
దీయుడు పినతల్లిమాతలను వివాహమాడును. వావివరుసలు
చూడకయే సంభోగాదిక్రియల జేయును. “హిందూమతాంత
ర్గతముగ కొన్ని షడ్మలలో నిట్టి యాచారములు కొన్ని
గలవు. కబీరు ఉత్తమ తరగతి హిందువుగ తన్ను చానెంచు
కొనుచువచ్చెను. కబీరు శుద్ధమైన హిందూదేశపు కవిశేఖరుడు,
మునిపుంగవుడు. వేదవిశిష్టుడైనను వేదవోదితములగు వాక్య
ములతో తలమాగు సంకేతులను బోధించుచుండెడివాడు.

మసలాశ్రమమతమునందు గల కొన్నిలోపములు సంస్క
రింపబడుచో, అమతమునందే యమరక్తి కలిగి యుండెడి
వాడు. జననముచేతగాని, దత్తతచేతగాని యేమతమునకు జెం
దినవాడైనను ఆయనయందు హైందవవాద్యములు, హైందవా
భిప్రాయములు మూర్తిభవించి యుండెనని చెప్పవలెను సందియ
ముండదు. ఆయనతత్త్వము శుద్ధహిందూ తత్త్వము. ఆయనచేయ
దలచిన సంస్కరణములు ఆర్యమతసంప్రదాయానుకూలములు.

సింగంపల్లి వేంకటాద్రి

జాక్షరు వరదరాజులు నాయుడుగారికి హేనుకలశము నొసగుట - కలకమునకు వర్గరన్ననువారే (వె. భో. బీ.)

శ్రీకృష్ణవైద్యవిద్యార్థుల వసతిగృహమువారు తమరెండవసాంవత్సరికోత్సవమును మహారాజరాజు శ్రీ అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యరుగారి అగ్యుత్తను జరిపిరి. (వె. భో. బీ.)

(వె. భో. బీ.)

సెంట్రండు ప్రభువు స్థావరకచిహ్నము

ఎగ్మారు సెంట్ ఆండ్రూసు కర్కునందు నిర్మింపబడిన యీస్థావరకచిహ్నపు ప్రారంభమహోత్సవమును గోషనుప్రభువుగారు జరిపిరి.

సహకారము, గ్రామపునర్నిర్మాణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

[ఆర్. రామచంద్రరావుగారు]

కాకినాడ, మార్చి 29:—కాకినాడలో వైందా వెంకటాచలపతి పురమండలమున నిన్న సాయంకాలమున బహిరంగసభ జరుపబడినది. విద్యాధికులైనవారు సభకు వచ్చిరి. రిటైర్డు డిప్యూటీ కలెక్టరును జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బాంకు డైరెక్టరును అగు శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగానుండిరి. “గ్రామపునర్నిర్మాణము-సహకారము” అను విషయమును గురించి చిట్టా ఆర్. రామచంద్రరావుగారు ఉపన్యసించిరి. గ్రామపునర్నిర్మాణోద్యమమును సహకారోద్యమమును ఒకటే అనియు అన్వేష్యపడియున్నా మనియు సహకారోద్యమముయొక్క మూలతత్వమును గ్రహించినయెడల సంఘము జాతి పునరుద్ధరణ మగుటకు వీలగుననియు స్పష్టముగలిగి దానత్యమునుండి తొలగుటకు కారణముననియు చెప్పిరి.

మండలమున నీ ప్రాంతమున పరపతిసంఘముల యభివృద్ధి యెట్టిస్థితిలోనున్నదియో నాకు తెలియదుగాని ఇచ్చటి జిల్లా బాంకు రిపోర్టునందలి అంకెలనుబట్టి చూచినట్లయితే, అభివృద్ధి, తృప్తికరముగా లేనట్లు ఎవరైనను చెప్పవచ్చును. ఈ అంకెలనుబట్టి చూచినయెడల ఋగ్రస్తతిలో మునిగి పరపతి యవసరము మిక్కిలిగ కావలసిన నీరవారి విషయమై వారిని పైకి లేపనెత్తి ఉద్ధరించుటకై ఏమియు చేయలేదని స్పష్టముగ చెప్పవచ్చును. ఈ బాంకునందు ఇంత స్పష్టమైన ఫంక్షన్ ఉండుటకు కారణమేదయో తెలియకున్నది. గ్రామబీదలకు అవసరమైన నిమిత్తమై బాంకులో పెట్టియున్న సొమ్మును ఖర్చుపెట్టకుండా నిల్వయుంచుటకు యీ బాంకు డైరెక్టర్ల కేమిహక్కుగలదు? ఎందుచేత యీ ద్రవ్యమునకు పంపకము లేకపోయినది? అప్పు పుచ్చుకొనువారు లేక పోయిరా? ఉన్నయెడల వారి కెందులకి వ్వ లేదు? లే ని యె డల ప ర ప తి సం ఘ ము ల నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించిరా? ఉన్న వానిలోనివారికి ప్రబోధము గావించిరా? గ్రామస్థులను నమ్ముటకు వీలులేదు. అప్పిచ్చుటకు భయము అనికొందగిరి. ఇతరదేశములలో కోట్లకొలది ధనమును పరపతిబాంకులం దుంచుచున్నారు. ఒక్కడమ్మిడియైనను వారిది పోలేదు. పోతుందను భయమునలేదు. అందులకు మూలకారణమేమి? ఒండొరులయందుండెడి, నమ్మకమువిశ్వాసము. ఇతరదేశములలో నట్లు జరుగుచుండగా, ఇచ్చట యీదేశములో సొమ్ము పోతుండేమో అని భయ మేల కలుగవలెనని అట్లు పోతుందనే విశ్వాసమే యున్నచో, మనకీర్తికి, యశస్సునకు కళంక మాపాదింతురు. పరపతిసంఘము, సహకారోద్యమము అవజయముగాంచినదని ఎప్పుటను ఎక్కడను వినియుండలేదు. దానియొక్క జయపజయములు మనము, విద్యావంతులమైన మనము, పలుకుబడిగలవారమైనమనము ప్రజాప్రబోధము చేయుదానియం దిమిడియున్నవి. సహకారోద్యమము ఎందులకు వచ్చినదో ఎందులకు స్థాపనయ్యెనో మీరు తెలిసికొన్నయెడల పరపతిసంఘమున కేయోదాయకములుగ నేయుండగలవు. ఇప్పుడు మీరు చక్కగా పనిచేసి గ్రామస్థులజీవనముపునరుద్ధరణము గావించినచో సహకారోద్యమము హిందూదేశము అపజయము గాంచినదను నుదాహరణమును ప్రపంచములో పుట్టించినవారగుదురు. ఒకవేళ ఎప్పుడైనను సొమ్ముకు కొంచెము భంగము వాటిల్లినను, సహకారచట్టములలోపము కాదని మీరు గుర్తించవలెను. సహకారులు సరిగా తమపనిని తెలిసికొనలేకపోయినందుచేత కారణముగను. ఎల్లప్పుడును సహకారనూత్రములు పదతులు ప్రబోధము గావించబడవలెను. పరపతిసంఘము పెట్టుటకు పూర్వమే పరపతిపదతులు సహకారమును నేర్పవలెనని యత్నించుట నిష్ప్రయోజనము. సంఘమును స్థాపించిన పిదప, వ్యవహారము చేయుచుండగా బోధగావించినచో ఉపకారిగా నుండును. ప్రయోజనము కాననగును. స్వానుభవముతో మాడినదై యుండవలెను. సహకారవిద్యాప్రబోధము కావింపవలెను. ఒక్కరి బాగునిమిత్రము కాకుండ బహుజనోపయోగమునిమిత్ర మని, సామదాయపు అర్థముగా గ్రహించునట్లు చేయవలెను.

ప్రభుత్వమువారు 2 సం॥ క్రిందటివరకును సంఘముల తనిఖీయును ప్రబోధమును ఇన్స్పెక్టర్లను సిబ్బందిని పెట్టి నడపుచుండెడివారు. వారిప్పుడదిమానినై చినవారు. 17,000 సంఘముల వరకు బయల్దేరినవని సంతోషించినారు. వారిప్పుడు అక్కాట్టు తనిఖీతప్ప, డిపార్టుమెంటు ఒకవిధమైన అడ్డంకుగా నుండుట తప్ప, ఏమియు సహాయముచేయుట లేదు. సంవత్సరనివేదిక యందు ప్రభుత్వమువారు ఒక ఫేరలో హిందూదేశములో పరపతి ఉద్యమముచక్కగా అభివృద్ధిగాంచుచున్నదని అందుముగా వ్రాసికొనుటయేతప్ప మరియేమిలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వముపై

నాశపెట్టకొనుటతగదు. మనయభివృద్ధికై యితరులనుపేషించుటకంటె మనమే భారము వహించి తనిఖీతని యేర్పాట్లనుసరించు కొనుట శ్రేయోదాయకము. పరులతనభవలనగూడ మనకేమియు లాభములేదు. మనయంతట మనమే కార్యమునకు గడంగి మనవిధికృత్యమును నెఱవేర్చినయెడల త్వరితముగా గమ్యస్థానమును చేరగలము. గ్రామసంఘములు విశ్వాసార్థములుగను అనర్థదాయకములు కాకుండగను చేయువిధి యిక్కడిజిల్లాబాంకు డైరెక్టర్లదై ఉన్నది. ఇప్పుడు మంత్రిగారున్న ఎ. రంగనాథంబు దలియారగారు వెంకటాచలపతి పురమండలమున, ప్రతిగ్రామమునకును ఒకపరపతిసంఘము అక్కర లేదని చెప్పవీలులేదనియు, చేయవలసినది క్రమపద్ధతిని చక్కగా పనిచేయుటయే. పరపతి సంఘములో రూపాయలు అజాలు పైపలలెక్కలుకాదు. జ్ఞానప్రబోధము గావలెను. అందలిసభ్యులు తమగ్రామమునకు సంబంధపడినవిషయమున చర్చించుకొనుచు, జ్ఞానాభివృద్ధిచేసి కొనుచు ఉన్నయెడల గ్రామమంతయును, ఇతరగ్రామములనును లాభమును గలిగించినవారగుదురు. అదియే ఒక గ్రామసంఘము చురుకుగా పనిచేయుట. అనగా, గ్రామస్థులనంతలోను కదలిక, చురుకుదనము, గ్రామస్థులందరును ఒండొరులకు ఉపకారపరమైనయెడల. అందులకు మీనంటిపలకుబడిగల విద్యావంతులు వారికి ప్రబోధము గావించుచు వారిని సక్రమమార్గమున నుంచవలెను. ఇట్లు చేసినయెడల క్రమక్రమముగా గ్రామజీవితము పునర్నిర్మితమగును.

రాజకీయ కార్యములందు మిక్కిలి శ్రద్ధ బూనుటకు ఆంధ్రదేశము ప్రసిద్ధి బడసినదిగదా? ఈ సంగతి ఎందులకు తెచ్చితిమనగా సహకారకార్యము రాజకీయకార్యమునకు ముఖ్య పరమని తెలియ జేయుటకు గ్రామస్థులు రాజకీయ విజ్ఞానమును యితర విజ్ఞానమును సంపాదించవలసిన యవసరము గలదు. సామాన్యుడు విజ్ఞానమును సంపాదించి స్వపరిపాలనార్హతకు తగియుండటకు సహకారపదతులు ముఖ్యపరమము. హిందూదేశ గ్రామ పునరుద్ధరణమును గురించి ప్రొఫెసర్ లిస్టిక్ వ్రాయుచు రాజకీయమును ప్రత్యేకించి యివ్వవలెనని వేటుచేయుటకు సాధ్యపడదని చెప్పిరి. మరియొకరు పరపతిసంఘమునకు చెందుటయే మంచి నడవడి కలిగియుండుట యని చెప్పియుండిరి. గ్రామ జీవన పునరుద్ధరణము చేయుటలోనే గ్రామస్థులను నీతివర్తకులుగను మర్యాదవలనగను మార్చుటకు వీలైనది. పరపతిసంఘములో నుండటవలన అవినీతి పోయి మనిషియందు నీతి సద్వర్తనము కలుగును. మీరు స్వరాజ్యమని ధూతదయ యని నానవకోటి బ్రాతృత్వ మని మాట్లాడుదురు. కాని మీబట్టిలో గ్రామస్థుడు మీరు ఎంత అంతరము లోనున్నాలో చూచుచున్నారా? ఇట్టి యుపద్రవకర గునసం తరమును కలిపివేయుటకు మీరు ప్రయత్నించవలదా? మీరు వేటుగానుండుటవలన గ్రామస్థులు అజ్ఞానముననుండి వేటుగా నుండుటవలన జాతి కభివృద్ధి జౌన్నత్యము కలుగునా? కాబట్టి మీరు ముఖ్యముగా గ్రామస్థులను ఉన్నతికి దీసికొనవలసిన బాధ్యతను గ్రహించి పాటుపడవలెను.

ఇచ్చటి జిల్లా పరపతి బాంకువిషయములో—పరపతి యగత్యముల నిమిత్తము 50 కోట్ల రూపాయలవరకు వ్యయ పరుపవచ్చును. అయితే మీ విధిని నెఱవేర్చినట్లయితే చేయవచ్చును. బాంకులో కొంతసొమ్ము మూలగును పడియున్నది. జనోపయోగమునకై ఖర్చు చేయవలసినదని సొమ్మును బాంకుకిచ్చియుండగా అప్పులుగా పంచిపెట్టక మీవద్ద నుంచుకొన్నందున నైతికముగా తప్పచేసినవారు కారా? పరలోకములో మీరు శిక్షాపాత్రులు కారా? మీ బాధ్యతను మీరు గుర్తించుకొనదగ్గా? కాబట్టి యిప్పుడైనను సానికపరిశీలుల ననుసరించి జీత మిచ్చియో లేక గౌరవార్థముననో సిబ్బందిని యేర్పరచి ఉన్న సంఘముల నభివృద్ధిపరచుచు నూతనసంఘముల నెలకొల్పుచు ప్రబోధము విరివిగా గావించుచు గ్రామ పునర్నిర్మాణము నిర్ధారణమైన విషయముగా చేయవలెను. ఒక సంఘమునకు పరపతి పదతులుమీరు బోధించినారో మీయొక్క సొమ్మునకు ఫర్వా లేదు. ఏమియును కష్టముండదు. ఉన్న సంఘములు క్షీణించుచున్నవి. వాటి యభివృద్ధికై పాటుపడవలెను. కొండలు దేశ నేవాపరులు దేశభక్తులు విశేషముగా శ్రద్ధ బూని పర్యటనము చేసి పాటుపడుచున్నందువలన కొన్ని చోట్ల ఉద్యమఫలితము చక్కగా కనిపించుచున్నది. కావున దేశభక్తులందఱును యిందువిషయమై పూనుకొనవలెను. మహాదాదర్శములనుపదేశించి దేశము నభివృద్ధికి లేవలెను. అని రామచంద్రరావుగారు తమ యుక్తకృతమగు సుపన్యాసమునందు ప్రబోధించిరి.

అధ్యక్షుడు

సభాధ్యక్షుడు కడపట మాట్లాడుచు రామచంద్రరావుగారు చెప్పిన అంశములు నేపాతుడు మనహితమును గోరి చెప్పినట్లుగా తీసికొని పాటుపడవలసియున్నదనియు తెలిపి తేలుగల పెద్దచునుప్పులచే బాంకు స్థాపింపబడి చక్కగా పనిచేయుచున్నదనియు విశేషముగా యీ బాంకుకు డిపోజిట్లు వచ్చుటకు కారణము డైరెక్టర్లయందుండెడి విశ్వాసమని

యు ఇతర స్థలములకంటె ఇక్కడి రైతులు మర్యాదయందును వర్తనమునందును నీతియందును తక్కువపడియుండలేదనియు, యువకులయినవారు ముఖ్యముగా పనిచేయవలసియున్నదనియు పారిశ్రామికదేశములలో కంటె మన దేశములోనే బహు సుభువుగా గ్రామ పునర్నిర్మాణము చేయుటకు వీలగుననియు చెప్పిరి.

శ్రీ దుర్గి రాల సూర్యప్రకాశరావుగారు ఉపన్యాసకునకును అధ్యక్షునకును వందనసమర్పణములు చేయుచు బాంకు స్థాపించి 8 సంవత్సరములైనదనియు అది యిప్పటికి చక్కగా పనిచేసినట్లు కనిపించగలవనియు గ్రామ సంఘములు గ్రామీణులపెట్టుటకును ఉన్నవానిని మంచి స్థితిలో పెట్టుటకును ప్రజాప్రబోధము గావించుటకును ఉపన్యాసకుని సలహాప్రకారము ప్రచారము చేయించేయేర్పాట్లు గావించి బాంకులోని సొమ్ము తగులిని ప్రజలకు పయోగ పడునట్లు చేయుచు నాతియు, ఉపన్యాసకుడు కొన్ని సంవత్సరములు జిల్లామేజిస్ట్రేటు పనిచేసియుండుటచేత ఇట్టియుపన్యాసముతో శిక్షార్థులనుగాచేయుట తగినదే అనియు ఎట్టిసదుద్దేశముతో ఆయన ఉపన్యసించిరో అట్టియుద్దేశముతోనే వారుచెప్పిన విషయములు గమనించుమనియు చెప్పిరి.

నేటియువయువన శ్రీ దు. సూర్యప్రకాశరావుగారి యింటిలో రామచంద్రరావుగారు శ్రీనివాసరావు పంతులుగారును బాంకు డైరెక్టర్లతో చాలనేపు ప్రచారక సిబ్బందిని చేయుటను గురించియు జిల్లా ఫెడరేషను గురించియు మాట్లాడిరి. పెద్దాపురంలో

నేటిమధ్యాహ్నము బయల్దేరి వారు పెద్దాపురం వెళ్లిరి. నేటి సాయంకాలము రామచంద్రరావుగారు కొంతమంది విద్యాధికులకు పెద్దాపురం కల్లునందు సహకారసిద్ధాంతములగుర్చి ఉపన్యసించిరి. పరపతిసంఘ పుట్టుకనుగురించియు, వివిధరకముల పరపతిసంఘముల గురించియు, వీటినిని ప్రబోధయోగమునుగురించియు, అంతటి సహకార సిద్ధాంతములనుగురించియు కొంతవరకుచెప్పిరి. అప్పు లిమ్మటయే పరపతి సంఘముయొక్క పరమానధికారదానియు, అందు అనేక నూతన్ సిద్ధాంతములు ప్రజాజీవితమును సునీతియందు పెట్టుటకు ఏర్పడియున్నవనియు ఈ సహకార సిద్ధాంతములను గ్రామస్థులు చదువురానివారు గ్రహించెడి, చదువుకొనెడి, అర్థముచేసికొనెడి స్థితిలో లేకుండు నున్నారనియు, గ్రామరైతు చెనుటయూడ్చియిచ్చినవన్నుతో పెట్టుబడిన పాకాలలో చదువుకొని విద్యాధికులైనందులకు అజ్ఞానవంతుడైన రైతునకు విద్యావంతులు ఋణపడియున్నారనియు, ఆఋణమును తీర్చిదివి తమపై నున్నదనియు, అందువలన సహకారసిద్ధాంతములను, జీవితమునందు మహాదాదర్శములను గ్రామస్థులకు బోధించి వారిని జౌన్నత్యమునకు దీసికొని వచ్చుబాధ్యత నెరవేర్చవలెననియు, అప్పుడే విద్యనేర్చినవారికిని విద్యలేనివారికినిగల బేధముపూడి ఒకరియందొకరికి విశ్వాసము అన్వేష్యము గలిగియుండుట తటస్థించుననియు యువకులైన వారికిని విద్యార్థులకును సహకారసిద్ధాంతముల తర్ఫీదు యియ్యవలెననియు హెచ్చరించి ఉపన్యసించిరి.

పిమ్మట నరసింహదేవర సత్సనారాయణగారు తెలుగున సహకారమును గురించి ఉపన్యసించిరి.

రేపటి యువయువన రామచంద్రరావుగారు పితాపురం వెళ్లుదురు.

మకాం, పెద్దాపురం, 29-3-27.

దొంగ సాక్ష్యసృష్టి
పోలీసు సబిన్స్పెక్టరు ఉద్యోగ మూడుట
లాహోరు, ఏప్రిల్ 6:—కోర్టులోని విచారణ బనాయింపుకేసుగా నిర్ధారణయగుటచే పోలీసు సబిన్స్పెక్టరు తాను ముద్దాయినద పట్టుకొనిన రివాల్యూరుమాట అనత్యమని నిర్ధారణగాగా ముద్దాయి విడుదలయ్యెను. తరువాత పోలీసుకాఖ వారు విచారణచేసి ఆయనను పోలీస్కాఖోద్యోగమునుండి తొలగించిరి.

పోలీసువారిస్టోదాలు
మరల క్రిమినలులా సవరణచట్టము
బ్రాహ్మపూరియా, ఏప్రిల్ 5:—శనివారము నాడు క్రిమినలులా సవరణ చట్టపు 17-వ సెక్షనుక్రింద వారంట్ల కో 4 ఇంట్లు సోదాచేసిరి. చాలాఘాటపటములు తీసికొని పోయిరి. ఒకతెగరపు డబ్బాలో ఒక తెలుపు పసుపు రంగుల పదార్థమును భూగర్భమునుండి తీసికొని పోయిరట. చాల సోదాల్లు జరిగెనని తెలియుచున్నది. కాని అరెస్టులు జరుగలేదు. (శ్రీ ప్రెసు)

కాకినాడ

(స్వీయవిలేఖరి)

కొత్త కలెక్టరు

కాకినాడ, ఏప్రిల్ ౧౧ - కొత్త కలెక్టరు అయిన గానున్న కలెక్టరు డి.కె.గారు 4 రోజులు వెలిపిపోయిరి. తంజావూరు పెట్టిల్లం అధీనముగా ఉన్న జిల్లా, ప్రభుత్వము చాచి పుచ్చుకొనిరి.

ఒక యువనాగ్నము

ఈనెల 1 వ తేదీన జరిగినందు బహిరంగసభ కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున జరుపబడవలసినది ఆక్రమణ జరుప లేక పోవుటచేత పురమందిర ఆవరణమున కొలదిమంది విద్యార్థులను శ్రీయల్లాడ నుగ్గల కామేశ్వరరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద శ్రీ దుర్గారామ నారాయణకాళరావుగారు వివిధాంశముల నుపన్యసించిరి. ఆదిని అమావాస్యయగుటచేత పంపత్సరమున 60 సంవత్సరముల కాలక్రాంతమున ననుచేత 60 సంవత్సరములనుండియు దేశమునందును జిల్లాయందును బిట్టిప్రభుత్వములను కలిగిన అభివృద్ధి ప్రజల కంతకలిగినదియు చర్చించి భావికాలము నందైనను ప్రజలు సౌఖ్యనంతులై అందును విద్యావంతులై సంపదగలవారై యందురును భావముతో నుపన్యాసమును నుగించిరి.

గొట్టెపూడి అక్విడెన్టు

గొట్టెపూడివద్ద తుల్యభాగము అను మరుగుకాలువమీద అక్విడెన్టు కట్టబడి అందునుండి కొవ్వారు మంతేరుజంతుకాలు న పోనివ్వబడినది. 10 సంవత్సరము లాకాలున పడవప్రయాణములు లేకుండ మూసివేయబడెను. పిమ్మట గోదావరిజిల్లా సంఘముయొక్క ఆందోళనముతో రాకపోకలకు కాలువ తేరువ బడెను. అధికవర్షములు కురియునపుడు గొట్టెపూడివద్ద ప్రక్కల గ్రామములు మరుగుకాలువ ముంపుచేత బాధపడకుండ వానిపంట పోకుండనుండుటకు అక్విడెన్టును పడగొట్టుటగాని కాలువకు ప్రతి సంవత్సరమున అధికవర్షములందు గండ్లు కొట్టుటగాని చేయవలసినదని అధికారులగోరుదు గత సంవత్సరమున కాకినాడలో జరిగిన ప్రత్యేకమండల సభయందు తీర్మానముగావించబడెను. అందునుసరించి చాల దూరము నూపరింపెండిండు ఇంజనీరు దర్వాపుడైన తర్వాత అక్విడెన్టు పడగొట్టబడని ఒక్కసారిగా నిశ్చయమైనదనియు ప్రతి సంవత్సరమున గండ్లుకొట్టుటకంటె కొవ్వారు మంతేరు జంక్షన్ కాలువకు కింద ఎక్కువ తూములు మరికొన్ని వేయించిన భాగము నుండుననియు నూపరింపెండిండు ఇంజనీరు గోదావరి జిల్లా సంఘమునకు తెలిపెను. కోరింగనం తెనుగు వైగా కోరింగనదిలో పడునట్లు తుల్యభాగము త్రిపుర అలోచన జరుగుచున్నదనియు యందువల్ల వరదనీరు పూర్తిగా అందులోకి ప్రవహించగలదనియు యూహించబడుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది.

పితాపురంరాజా కళాశాల

ఈ కళాశాలకు తగినంత ఆటవలము లేకపోవుటచే గాక ఇప్పుడు డి. ఏ. క్లాసు పెట్టుటతోనే తరగతులకు తగిన విశాలము లేకపోవుటచేత తటస్థించినది. ఇప్పుడు కాళేశి చేయబోవునపుడు యూనివర్సిటీ కమిషనువారు వచ్చి పరిశీలించినప్పుడు తగినస్థలము కాకినాడ లాకులవద్దనున్న పితాపురరాజావారిది ప్రాతీకర్త బిల్డింగ్ స్థలము ఉన్నదనియు అనుకులముగానుండుననియు యూహించబడెను. అదియట్లుంటే కాళేశి దగ్గరగనే స్థలము దొరికిన భాగుండుననికాబోలును! సమీపస్థలములు విచారించినట్లు కనిపించినది. జిల్లాకలెక్టరు నినపించుచుండు స్థలము బిల్డింగ్ (నూమారు 95 ఎకరముల సైజు) పితాపురంమహారాజావారిని లోకవిదితము. దీనిని కాళేశికి తీసికొన్నయెడల మహా భాగుండునను నుద్దేశముతో వెల్లిపోయిన కలెక్టరు బ్రాకెసుగారితో యోచించినట్లును సరేభాగుండుని ఆ బిల్డింగ్ కాళేశికి అప్పలమంతయు కాళేశి నిమిత్తము మహారాజాకు వశపరచుటకు బ్రాకెసుగా రంగీకరించినట్లు చెప్పబడెను. కలెక్టరు నివసించుటకుగాను కోరమాండో కంపెనీ ఏజంటు సి. డి. పోర్నూగారున్న ఇక్వెర్ లైకో అను విశాలస్థలమును బంగాళాయను ఆ ఏజెంటు గవర్న మెంటునకు అమ్ముట కంగీకరించినట్లును తెలిసినది. ఇట్లుంటే జిల్లా కలెక్టర్ రాష్ట్రములో పురాతన రికార్డు తిరుగవేయబడగా జిల్లా కలెక్టరుంటూ ఉన్న స్థలము పితాపురం సంస్థానమువారిది కాదనియు అది మొదట గవర్న మెంటు స్థలమే అనియు అది ఒక పితాపురం రాజాకు 99 సంవత్సరములు కవులకేయబడినట్లును అందులో బంగాళా నిర్మించుకొనుటకు మహారాజా కధికార మియ్యబడి

నట్లును అందువల్ల సమస్యలను మహారాజాకు వశపరచుటకు వీలులేనట్లును కమిషనరుడైనవి చెప్పెదరు. స్థలమునకు ప్రభుత్వమువారికి హక్కుగలదో మహారాజావారికి హక్కుగలదో బిల్డింగుపడగొట్టి ఆకలపనైరా స్థానముపట్టుకునేవారల హక్కుమహారాజాకు కలదో లేదో యిదియంతయు కోరుకున్నట్లు కాలయాపనము జరుగగలదని యూహించబడుచున్నది. ఇంక ఎటుచూచినను, కాళేశికి యిరుపార్శ్వములనున్న తీరంలను మహారాజా తీసికొనవలసియున్నది. కాళేశికి వడమట, కాళేశి బిల్డింగులలో నొకటిగా పరిమించుచున్న చిన్న బిల్డింగు ఉన్నది. అందులో కాస్తోపాట్లకు కట్టు ఉన్నది. అది ముఖ్యముగా ఒక లెక్కరుహులనుకు సరిపడును. అది కాళేశికి తీసికొన్నయెడల కట్టు మరెయికపోటికి మారవలసియున్నది. కాళేశికి తూర్పున పై ప న కి ప త మెజస్ట్రేటు ఆఫీసు బిల్డింగు ఉన్నది. ఈ ఆఫీసును ప్రజాశ్రీ ఆఫీసు బిల్డింగులోనికి మార్చి యిది కాళేశికి అడ్డుకొనుచున్నట్లు వెల్లిపోయిన కలెక్టరు బ్రాకెసుగారు అంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది. కాబట్టి యిందు బిల్డింగులు వెంటనే మహారాజావారు పుచ్చుకుంటేనేగాని జూనునుండి డి. ఏ. రెండవతరగతులకు తగిన అవకాశము విశాలము ఉండవలయు, విద్యాకార్యమునకు భంగమువాటినుననియు కనిపించుచున్నది.

విద్యా దినోత్సవము

కాకినాడ విద్యాదినోత్సవము ఈనెల 2వ తేదీన నూర్యారావుపేట హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాలలో జరుపబడెను. మొట్టమొదట కాకినాడ ఉపాధ్యాయులు బ్రహ్మరెలలో సమావేశమయినపుడు విద్యాదిన మననది ప్రతిసంవత్సరది పండుగగా నాడు జరిపించి ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి ప్రబోధముగావించుటకు తీర్మానించెరి. పిమ్మట వారిలోవారికే అభిప్రాయము మారినది. మార్చి నెలలో మరల ప్రాథమికపాఠశాలలోపాఠ్యాయులు సమావేశమయినప్పుడు ఏపదినుండియో తప్ప తక్కినవారు బహుళసంఖ్యాధికులు. ఈవిద్యాదినము ప్రస్తుతము జరిపించవలసినయు మరియొకప్పుడు దీనిని గురించి ఆలోచించవచ్చుననియు తీర్మానించెరి. ఈవిద్యాదినమునకు ముఖ్యకారకులు మిషన్ బాలికాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడైన గాడిచర్ల నూర్యనారాయణగారని చెప్పబడును. ఆయన తీర్మానమునకు విరుద్ధముగా జరుపింప నుద్దేశించి తానీవిద్యాదినోత్సవమును చేయవలసివిననియు ఇష్టమయినవారు తమతో కలిసిపని చేయవచ్చుననియు ఉపాధ్యాయులను కోరిరి. చివరకు తెలుగు సంవత్సరాది దినమున జరుగక అంతకు పూర్వపు దినమున తమ యువ్యునుమున నడిపించెరి. అధిక సంఖ్యాకుడైన ఉపాధ్యాయులు దీనియందు తృప్తిపాముజాపక ఉపేక్షాభావమును జూపించుటచేత తగినంత ఉత్సాహముగా లేనివి చెప్పవలసియున్నది. ఈ విద్యాదినముయొక్క ప్రాముఖ్యమును కనుగొనలేదు. నూర్యనారాయణగారి కోరికవై మునిసిపల్ డైరెక్టుర్ విద్యాదినోత్సవము నిమిత్తమై మునిసిపల్ పాఠశాలలన్నియు మాసివేయబడినవియు ఆ యుత్సవమునందు అందరు పాల్గొనవలసినదని ఒక సర్క్యులర్ డైరెక్టుర్ పంపినట్లును, అట్లు చేయుటను బలవంతమని ఉపాధ్యాయులు భావించినట్లును చెప్పెదరు. నూర్యనారాయణగారే తమయొక్క దీక్షను మరియొకరికి పరిమింపలేని ఉపాధ్యాయులందఱునూడ గట్టుకొని జరిపించినయెడల ఇంతకన్న వేయిరెట్లుగా మహోత్సవముయ్యెడిది. అనేకమంది ఉపాధ్యాయులను లేమ యభిప్రాయమునకు కట్టుకొనినూడ గట్టుకోలేనప్పుడు అనాటికి యువ్యునుమును ఆసివేసినయెడల వచ్చిన ప్రమాదమేమియును గనుపించదు. ఎందుచేత నూర్యనారాయణగారు వారితో నేకిభవించు ఏ కొలదిమందియైనను బహుజనాభిప్రాయమునకు ప్రతికూలముగ ఎందుచేత ఈ విద్యాదినమును నడిపించవలెను అనియే ప్రశ్నగా యుండి పట్టామునం ఎలజడిగా నుండెను.

బహిరంగసభ

ఈనెల 2వతేదీ సాయంకాలము 5. 30 గంటలకు విద్యాదినోత్సవ బహిరంగసభ నూర్యారావుపేట హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాలలో కాకినాడ మునిసిపల్ డైరెక్టుర్ అయిన శ్రీరామోదర కృష్ణమూర్తి నాయుకు బి.ఏ.బి.యల్, గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెను. సభాకార్యక్రమమునందు 13, 14 విషయములు, పాటలు పద్యములు, స్వాగతము ఇత్యాదులు లభి. ఒక ప్రార్థనతప్ప తక్కినవన్నియు బాలికాపాఠశాలలే పాల్గొని సభకు వచ్చి తేచ్చినవి. ప్రాతంభోపన్యాసము చేయుటకు డి. బి. దురితేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు తొందరపనులందుటచే రాల్చే

పోయినందున శ్రీ దుర్గారామ నారాయణకాళరావుగారు శాసనదేరి. ఆయన ఉపన్యాసించుచు, ఆదినము యువనాగ్నరాంతమును, 60 సం. కాలక్రాంతమును అనుభవతమ. తానెప్పుడు 62 సం. అయినది కనుక దిక్పర్యాయము విద్యాభివృద్ధియందు దేశము ఎంత అభివృద్ధి గాంచినదియు అంతగా నుచేయుట ప్రస మ య మ ని 1818 సం. ము. నాటి నుండి యు ప్రభుత్వ ము హరు ను చేశ్యయు బ మ విదేశ మిమనరీలును చేసిన ప్రయత్నముల వివరించి విద్యయందు తరగతులయందు ఉద్యోగములందు కగిన మార్పులను తెలియజేసి విద్యాశాఖ ము పటికంపై ఇప్పుడు ఎంత శ్రమించినను ప్రభుత్వము చురుగైనవారి సంఖ్యచాత్రముల బహు తక్కువగా యుండున్నదనియు ఇంత ప్రయత్నములు జరుగుచున్నను ఇంతవరకు భారతీయుల ఆత్మగౌరవమునకు తగినట్టిదయ వారి అనుకూలమైనట్టిదయను అను విద్యురాలేదనియు పర్యవసానముగా శిష్టి భావికాలమునందు త్వరలోనే భారతీయులందుకును తగినవిద్య ఏర్పడి అభివృద్ధి గాంచగలదని కోరిరి. ఈ జిల్లాయందు మొట్టమొదట శ్రీవిద్య విషయమై అభిమానము జూపి, రాజమహేంద్రవరమున బాలికాపాఠశాల పెట్టినవారు ఇప్పటి విజయనగరము మహారాజావారి తాతగారియు, వారి తరువాత లోకమున ప్రసిద్ధిగాంచిన రా. బి. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారిని చెప్పవలసియున్నదనియు ప్రభుత్వము నందు విద్యాభివృద్ధికి ఎక్కువపాటుబడినవారు ననగా, యునైటెడు ప్రేమనుండిచ్చిన మనకునరీలులు చెప్పవలసియున్నదనియు వారే విశేషముగా వారి దేశమునుండి ద్రవ్యమును దెచ్చి ఈదేశమున నెచ్చించిరినియు, ఇంగ్లీషు మిషనువారు ఇంగ్లాండునుండి ద్రవ్యమును దెచ్చి ఇక్కడ వ్యయపరచి నట్లు కాన్పించదనియు తమ యుపన్యాసమును శిష్పిరి.

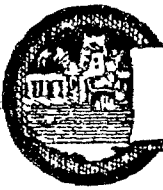
సభాధ్యక్షుడైన కృష్ణమూర్తిగారుపన్యసించుచు గాడిచర్ల నూర్యనారాయణగారి జయప్రసమును యత్నిములను బహూకరించిరి. ప్రాథమిక విద్యయొక్క ఆవశ్యకతను చూపించి ఇందువిషయమై గ్లాజ్ స్టన్ మంత్రియను, గోల్డెయను చేసిన ప్రయత్నములను తెలియజేసి ఈ పట్టణమునందు ప్రాథమిక విద్య ఉచితముగానే నేర్పబడుచున్నదనియును, ఇందువలన అందరును తమంతట తాము పిల్లలను పంపించుటలేవలయు అందుచే బలాత్కారమునాడ అవసరమనియు, విద్యను నిర్బంధముజేయుటకు మునిసిపాలిటికి తగిన ధనములేవలయు, అందుచేత పాఠశాల రూపాయికి కాని లేక అర్థశా పన్ను విధించుకొన్నయెడల పట్టణమునకంతకును విద్యకి అభివృద్ధి కారణమగుననియు, పురపాలకసంఘమునందు బలాత్కారపు విద్యగాజేయుటకు ప్రయత్నింపబడెనుగాని కొత్త ఈస్టల్యపన్ను విధించినయెడల పట్టణములో ఏమిగల్గొనబయలుదేరునో అనుభయముచేత ఆటి తీర్మానము కావించబడలేదనియు, అందుచేత పాఠశాల చక్కగా ఈ విషయము వాలో చించి ఈస్టల్యపన్నును విధించుట కంటే కరెంచి తమ పురపాలక ప్రతినిధులకు నెమకబలము నిచ్చినచో పట్టణమునందలి పిల్లలందఱకును ఉచితముగ విద్య నేర్పబడుటకు వీలును అని చెప్పిరి.

మెకారిన్ మోస్కూల్ ప్రిన్సిపాల్ రివరెండు డి. బి. మెకారిన్, ప్రాథమిక విద్యానాశ్రితము గురించి ఉపన్యసించిరి. విద్యనలన భయముపోవుననియు, నాస్యమునుండి వినుచల కలుగుననియు, భిన్నత్వముపోయి సమత్వము కలుగుననియు ఈ మాడు విషయములనుగురించి మాట్లాడిరి.

బాలికలు, బాలభార్యద్యమునునందు పాల్గొనుట ప్రవర్తింపబడెను. సభజయప్రసముగజరిగి రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను.

నస్తు ప్రదర్శనము

ఈవిద్యాదిన సందర్భమున హైయరుఎలిమెంటరీహక్కుల బాలబాలికలను, కాన్వెంటు పాఠశాలవారును, కాకినాడ మహిళా పాఠశాలవారును, మల్లాది సత్వలింగంనాయకరు పాఠశాల సి. బి.ఎం. బాలికాపాఠశాల మున్నగు పాఠశాలలలో తయారైన మోడెల్సు, లేసువర్కు, ఎలిబ్రోయిసరీపనులు, వ్రైరింగ పనులు, వడుకునూలు, నేతబట్టలు, పటములు, ద్రాయింగులు మొదలైనవి చక్కగా ప్రవర్తింపబడెను. ఇందులో కొన్నిటికి బహుముతులు నిర్ణయింపబడెను. మరియొక్కసభలో నివి యాయబడును.

మహావీర వార్తలు

మద్రాసు కార్యోచనము:— లోగడవాయిదావేయబడిన సభ తిరిగి యీ నెల 11 తేదీ సోమవారం సాయంత్రము 5-15 గంటలకు జరుగును.

ట్రెస్టి కేసు అరెస్ట్, కోఆపరేటివ్ సొసైటీ:— ఈసంఘ ప్రతిష్ఠాపకలలో నొకరు కీ|| శే|| పి. వి. కృష్ణ స్వామి అయ్యరుగారు స్వర్ణమలెందున వారి సంస్కరణార్థము ఈనెల 9 వ తేదీ శుక్రవారము పోడోటిపాడు కార్యాలయములకు మాయబడును.

హిందూధియాలాజికలు హైస్కూలు! సాహిత్య సంగ్రహము:— ప్రైవేటుముయొక్క వార్షికోత్సవము ఈనెల 8 తేదీ శుక్రవారం సాయంత్రం 5-15 గంటలకు స్కూలు హాలులో జరుగును.

కజిన్యసతిగా రక్షణత వహించుడు.

నేనుగోపాలస్వామి దేవాలయము - ఉదక మండలము:— పై దేవాలయమునకు మద్రాసు వర్తక శ్రేణులకు తాతా నాగయ్యచెట్టిగారు రు 150 లను కానుకగా సమర్పించిరి. ఈ పర్యంత విహారప్రాంతములకు కేసరిలో చను దేవి లక్ష్మీపుత్రులకు పైకెక్కిన వర్తక శ్రేణులు మార్గదర్శకులైరి.

ఇంటనున్న యీ దేవాలయము అనేక హిందూమతావలంబకులకు శ్రేయోదాయకము. గనుక దీనికి స్థిరమైన గర్భాదాయనానతి ఏర్పరచవలసిన బాధ్యత ఇంటికేలేమందు హైందవులందరివిషయమన్నది. బొబ్బిలిరాజుగారు యీ దేవాలయమునకు భూమిదానముల కేసరియన్నారు.

ఈ దేవాలయమునకు విద్యుద్దీప్తముల నేర్పాటుచేయు నిమిత్తము ఖర్చుకుగాను మద్రాసునివాసులకు యం. రంగయ్య చెట్టిగారు రు 75 లు ఇచ్చిరి.

మద్రాసు నగరములోని మరణసంఖ్య:— ఏప్రిల్ 2 తేదీతో అంత్యమైన వారమునకు దామాషాయిని వెయ్యింటికి 87.4 చొప్పున మరణించిరి. గతవారము 89.5 చొప్పున మరణించిరి. మరణించిన 20 మందికి పైకి 2 రు మరణించిరి. ఇన్ ఫ్యూజియం వల్ల 2 రు స్వర్ణమలైరి. ఎంటెరిక్ జ్వరంవల్ల 2 రు చనిపోయిరి. 24 రు మలేరియా వారంబడిరి. ఇతర జ్వరములకు 28 రుకు ఆహుతియైరి.

గత సంవత్సర మిదే గోలాలలో మరణసంఖ్య 41-1 మాత్రమే యుండెను.

మద్రాసు మండల టీచరుమానేజర్ల సంఘము:— ఈనెల 9 తేదీ శనివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు యం. సభాపతిచెట్టిగారు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో (నాతోటాక్కు థియేటరు ఎదురుగా ఉండునది) పై సంఘముయొక్క అవసరసభయొక్క జరుగును.

నిర్వహించి విద్యార్థిభావన ములులో పెట్టబడిన ప్రదేశములకు ప్రవేశపూర్వకమునగుచున్న విద్యార్థిభావన సంస్థలకు యివ్వబడు ప్రతిఫలముల విషయములో కార్యోచనముయొక్క వైఖరిని గూర్చి చర్చించబడును.

రాకపోకలు:— బాన్ డేవిడ్ గారు ఈనెల 10 తేదీన సాన్ ఫ్రెసిసిలో ఉదయం 6 గంటలకు బయలుదేరి మద్రాసుకు 10-11 గంటలమధ్య తేరమని తెలియజేసినారు.

కీ||బి|| ఆర్. యస్. ఆర్. ఆగ్నేయస్వామి మొదలియరుగారు నేటిఉదయం నెల్లూరువెళ్లిరి.

కా|| సర్ మహమ్మదుహమ్మిల్లాగారును బాజిపాయిగారు గతరాత్రి కోయంబత్తూరు వెళ్లిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారును (ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ వైసు చాన్సలరుగారును) బొబ్బిలి రాజుగారును, ఎమ్. కె. ఆచార్యగారును, పాపయ్యగారును (జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారును) నేటి ఉదయం మద్రాసువచ్చిరి. మేజరు పిల్లిబ్రాండుగారు, సర్ అలెగ్జాండరుగారు, తేజీమాహాగలుగారు, సి. ఇ. వుడ్డగారు గతరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

రైల్వే ఇంజనీరుగారి శవము రైలుబండిలో పడియుండుట:— బెజవాడ జంక్షనువద్ద మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర రైల్వే అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారుగల కృష్ణమీననుగారు తమ స్వంతరిజురుగుబండిలో చనిపోయియుండిరి. కారణము విచారించబడుచున్నది.

ఆస్పత్రికి పోతూఉండగా ఆయువు పోవుట
ఎగ్జురునుండి చెంగల్పట్టుకు పోవుచుండిన రైలు పరుగడుముండగా 25 సం|| రయుల హిందువొకడు దుమిక్కును. తీవ్రమైన గాయములైరితను. జనరలు ఆస్పత్రికి కొనిపోవకుచుండగా జనరలు ఆస్పత్రి కనుచూపుమేరలో నుండగానే అతడు నేటి ఉదయం మరణించెను.

ట్రెస్టి కేసు అరెస్ట్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఎన్నికలు:— ఈనెల 9 తేదీ ఆదివారమునాడు ట్రెస్టి కేసు కోఆపరేటివ్ సొసైటీయొక్క 21 కాఖలను డైరెక్టర్లు ఎన్నుకొనబడుటకు సభలు జరిగినవి.

12 కాఖలకు ప్రతికర్తలు లేకుండ ఏకగ్రీవముగా డైరెక్టరులెన్నుకొనబడిరి. 6 కాఖలయందుమాత్రమే అభ్యర్థుల పోటీలునచ్చెను.

6 కాఖలుఅనగా రాయపేట-కోమలేశ్వరంపేట-కీల్పాకుకాఖలందు డైరెక్టరుల ఎన్నికలుజరుపుటకు సమావేశము కాన లెనియున్న కన్విక్టసంఖ్యాకసభ్యులు సమావేశము కానందున సభలుజరుగలేదు. అందువల్ల ఎన్నికలు జరుగలేదు.

ఈదిన 18 కాఖలను యీక్రింద పేర్కొనబడిన డైరెక్టర్లు యెన్నుకొనబడిరి.

డైరెక్టరు	కాఖలు
(1) ఏ. శివరామమీనను	ఎగ్జురు
(2) టి. యస్. అనంతరామయ్యరు	తిరువల్లిక్కేరి
(3) ఏ. వెంకటాచలం పంతులు	మైలాపూరు 1-వ కాఖ
(4) పి. కృష్ణమాచార్యరు	మైలాపూరు 2-వ కాఖ
(5) యం. వార్ధాచార్య అయ్యరుగారు	మైలాపూరు తేరు వీధి
(6) యస్. వెంకట్రామ అయ్యరు	చేపాకం
(7) పి. వి. పశుపతి మొదలియరు	తిరువల్లిక్కేరంపేట
(8) యస్. విశ్వనాథ అయ్యరు	నుంగంబాకం
(9) పి. వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు	పరకువాకం
(10) కే. శ్రీనివాస అయ్యరు	వేపేరి
(11) యస్. ఆర్. గణేశ అయ్యరు	బార్డిటపు 1-వ కాఖ
(12) యస్. పార్థసారథిఅయ్యరుగారు	బార్డిటపు 2 వ కాఖ
(13) టి. పట్టాభిరామఅయ్యరు	సామలకూరుపేట
(14) యస్. ఆర్. సంబంధంశిల్లే	రాయపురం
(15) యస్. ఆర్. సూర్యనారాయణఅయ్యరు	చెరుంబూరు
(16) పి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు	వైదాపేట 1 వ కాఖ
(17) జి. రత్నంశిల్లే	వైదాపేట 2 వ కాఖ
(18) పి. యస్. శ్రీనివాసరావు	మాంబళం

కోమలేశ్వరంపేట, రాయపేట, కీల్పాకుకాఖల ఎన్నికలు ఈనెల 10 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలకు జరుగును.

మహాత్ముని దేహస్థి

ఈనెల 13 తేదీవరకును అంబోలిలోనే యుండును మహాత్ముడు రెండునెలలవరకును విశ్రాంతిగొనకతప్పదని డాక్టరు శివరాజు మేహతాగారు తెలిపినందున ప్రస్తుతము సంచారము చేయబాలకు. ఈనెల 14 తేదీవరకును అంబోలిలోనే యుండును. ఇప్పుడు వెనుకటికంటే కులాసాగా నున్నార.

జాతీయ వారము

గాంధీజీవ్యాసము

ఆస్పత్రిశ్రేణుల నిర్మాణంపవలెను. మద్యపానము చేయగూడదని పోషింపవలెను. ఖర్చును విక్రయింపవలెను. ఎవరికి అనుమతమునవని వారేర్పరుచుకొని ఆవిధముగా దేశసేవచేయవలెను. బ్రహ్మాండమంతపనియొండగా నేనొక్కడను రసంభవని చేసిన నేమిలాభమని నిరాశకెంది విరమింపగూడదు. వ్యక్తుల సమదాయమేజాతివ్యక్తికి నిరాశకలిగినచో దానివిరోధము జాతికికూడ కలుగకమానదు, అని గాంధీజీ వ్రాసిన వ్యాసము నేడు వెలువడిన ఎంగుయిండి గులో ప్రకటింపబడెను.

(శ్రీ. ప్రెసు)

వైస్రాయిగారు చేపలుపట్టుట

కామ్పేరు సంచారము

శ్రీనగరము, ఏప్రిల్ 6:— రాజప్రతినిధిగారు కామ్పేరు మహారాజుగారిలో గలసి ధాన్యపుకొట్టు, ఆస్పత్రులు విద్యాలయములు, గ్రామ సహకారసంఘములు, ప్రాచీనసౌధములన్నింటిని జూచుచున్నారు. 9, 10 తేదీలందు బాతుపేట జరుగును. 12వ తేదీన విందుజరుగును, పిమ్మట సిమ్లావత్తురు. నిన్నున వైస్రాయిగారు చేపలపట్టిరి. అందు 10 పానులు, 51 పానులు బరువుగలవి. రెండు గలవు. (ఆ. ప్రె.)

గుంటకల్లు ఖాని

గుంటకల్లులోని డిప్రెస్సెడ్ల కో నూపరింటెండెంటు ఆఫీసు గుమాస్తాను ఖానీచేసిన హంతకులు తప్పించుకొని పారి పోయిరిని యిదివరలో ప్రకటించబడినది. కాని ఖానీదారులు పట్టుపడినారు. వీరు ముగ్గురు. వీరిలో కృష్ణమూర్తియను గుమాస్తా బ్రాహ్మణుడొకడు గలడు ఇంకొకడు మహమ్మదీయుడు. అతడొక కావలాబంట్లోడు. మూడవవాడు ఎరుకల యనాది. దొంగలగుంపులో చేరినవాడు.

చంపబడిన రాయుడు అనే బ్రాహ్మణుడు గ్రామములోని యొక దేవాలయమునకు వెళ్లి తిరిగివచ్చి ఏవో స్త్రోత్రగీతములు ప్రార్థనాదికములు చెప్పుకొనుచుండగా వెనుకనుండివచ్చి అతనిని పొడిచి చంపిరి.

మూడవముద్దాయి హత్యగావించినరాత్రి ఎవరికిని తెలియకుండానే పోలీసుచేపనులో కే నిర్దింపెను.

రైల్వేశాఖ వార్తలు

ఆంధ్రులకు ఆంధ్రప్రతికత్తెప్ప ఇంకొకదివప్రతికత్తెరు. రైల్వే వర్తమానములు తెలిసికోవలెనన్న యెడల ఆంగ్ల దినపత్రికలకు కొనవలసినవచ్చుచున్నది. కాబట్టి రైల్వే జనరలు బ్రాఫెకు మేనేజరుగారు వయచేసి రైల్వే వర్తమానములకు ఆంధ్రప్రతికలోగూడ ప్రచురించవలెనని ఆంధ్రులు కోరుచున్నారు.

ఇట్లు

పి. వి. శ్రీనివాసరావు,

బరంపురి, గంజాంజిల్లా.

సాధురూపమున చోరిజేయుట

హరిద్వారములో 50 అరెస్టులు

పంజాబు సేవాసమితివారు యాత్రికుల సంరక్షించుట

హరిద్వారము, ఏప్రిల్ 6:— సేవాసమితి బాలభటులకార్యదర్శియూ, భారతశాసనసభ్యుడు న సు పం డి త హృదయనాథ కుంజ్రాగారు నేడుదయము వచ్చిరి. సేవాసమితి వారి కార్యక్రమమును స్వయముగ పరీక్షించుచున్నార. సేవాసమితి విచ్చిక్కులు 1500 మంది హరిద్వారు, మరాఠ్నరు, కంఖలు, టుమ్కేకే మున్నగు స్థలములలో పనిచేయుచున్నారు.

నేడుదయము ఖిమగోడ సాధువుల బసవద్ద అగ్నిప్రసాదము సంభవించెను. పంజాబు వంగమహావీరదళ భటులు నిప్పు చల్లార్చిరి. పండిత మాలవ్యాగారు, స్వామి విశ్వానందగార్లు స్వయముగ నచ్చాటికిబోయి సాయపడిరి. 12 ఏండ్ల బాలుడు గంగానది వంతెనపై తెలివితప్పి పడియుండగా సేవాసమితివారు గొంపోయిరి. అచ్చట తెలివినచ్చెను. ఒక పోలీసుజవాను వోరుని వద్దలించుచు పుచ్చుకొనుచుండగా జూచి సేవాసమితివారు పట్టుకొనిరి. ఒకమహమ్మదీయుడు సాధువురూపమున హక్కిపారీయంను అరెస్టుజేయబడెను. అతని ఒడలిపై అనేకరకముల దుస్తులుండెను. ఎన్నెన్ని పనులలో నోయవియుద్దేశంపడినవి. ఇతను చాల ముఖ్యమయిన సేరములను అంగీకరించెనట. దొంగతనములు చోరత్వము బాగుగ ప్రబలియుండెను. సుమారు 50 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. యాత్రికులకు విషము పెట్టినందులకు 12 గురు అరెస్టుకాబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెంగుళూరు బడులలో రాట్నము

బెంగుళూరునందు వెస్టిమిషను బారికా పాఠశాలయ నూలువడుక నేర్పుటను నిశ్చయించిరి. రెండు విద్యాసంస్థలందు ముందుగా నూలుతరగతుల ప్రారంభింప పాఠశాలమాపర్చెంటు విశయము, కన్యకోరబడెను. (శ్రీ ప్రెసు)

న్యాయస్థానవార్తలు

శిశుమాతృ

ముద్దాయిలు విజ్ఞప్తి అచేయబడుట

(ప్రైవేట్ ప్రొసీక్యూషన్)

ఆశ్వుడేవుట్టిన శిశువును హత్యచేసి పా ర వే సి రను నేరము నారోపించబడిన, రుక్మిణి అమ్మ పార్వతమ్మ అను వారల కేసునందు, ముద్దాయిలు నిర్దోషులని జూరీ సభ్యులు నిర్ణయించుటచే ప్రధానన్యాయమూర్తి ముద్దాయిలను విడుదల చేసిరి.

ముద్దాయిల వాజ్మూలము సాక్షులవిచారణ ముగిసిన పిమ్మట మొదటి ముద్దాయి ఈబిఘగ వాజ్మూల మొసగెను.

“జనవోమాసమున ఒకరోజు రాత్రి నాకు జబ్బుచేసెను. నాకొక శిశువు పుట్టెననియు, శిశువు ఆరాత్రి వెంటనే చనిపోయెననియు, శిశువు శవమును పారవేసితినియు మా అమ్మచెప్పెను.” ఆరాత్రి నాకు జబ్బుగానుండుటచే ఏమిజరిగినది నాకు తెలియదు. అప్పుడుగాని, అటుతరువాతిగాని నే నాశిశువును జూడలేదు. సిగ్గుచేతిను, అవమానముచేతను ఈవిషయమై నేనెవ్వరితోడను చెప్పలేదు. నా శిశువును హత్యచేసితినిని “బీడను సతి” తో నేను చెప్పలేదు. నా కవుడు మనశ్శాంతిలేక సంతపడుచు మా అమ్మ ఎక్కడనుండిగిరితిని. నేను నిర్దోషినియే మొదటినుండియు చెప్పుచుంటిని. పోలీసువారు నన్ను మేజిస్ట్రేటు యెదుటకు గొనిపోయి, హత్యచేసితినిని నాచేత బలవంతముగా గూడ ఒప్పించుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని మేజిస్ట్రేటు పోలీసువారల నెప్పుడున్ను అనిచెప్పెను. నేను నిర్దోషినియే తిరిగిచెప్పితిని. అప్పుడు స్టేటు మెంటునొసగుటకు నాకిష్టములేకపోయెను. పోలీసువారినిజూచి అప్పుడుభయపడితిని.

రెండవముద్దాయి వాజ్మూలము

రెండవముద్దాయి యాక్రింది విధముగా వాజ్మూలము నొసగెను:—

“జనవరి నెలలో ఒకరాత్రి మొదటిముద్దాయి (నాకు మాత్ర) ఆకస్మికముగ ప్రసవవేదనలచే వ్యాధిగ్రస్తురాలయ్యెను. అప్పుడు నాకు సహాయముజేయుటకెవ్వరును లేకపోయిరి. ఆమె చాలనేపు వేదనననుభవించెను. మంత్రసానిపనలలో నాకేమి అనుభవములేదు. శిశువు తలమాత్రము బయటకువ్రేలాడుచుండెను. కాని శరీరముమాత్రము చాలనేపటివరకు బయటకురాలేదు. ప్రసవముచాలకష్టమయ్యెను. తుదకు బలవంతముగా శిశువును బయటకు లాగివలసివచ్చెను. శిశువునుబయటకులాగగానే నాకుమాత్ర సహాయముకావలెనని పిలచెను. అప్పుడు నేచాలభయోద్రేకముచే వణికిపోవుచుంటిని. నాకూతురు సహాయముకొరకు పిలవగానే అవాత్రు శిశువును క్రిందపడవేసి సహాయముచేయుటకు వెళ్లితిని. తిరిగి శిశువును చూతునగాదా మరణించియుండెను. అప్పుడు నేను చాలభయపడిపోతిని. నాకూతురి అవమానమును తలచుకొని క్రుంగిపోతిని. ఏమిచేయుటకు తోచలేదు. కనుక శిశువును తీసుకొని వెళ్లి బయటపారవేసితిని. తరువాత నేమిజరిగినది నాకూతురుతో చెప్పితిని. నేను నేరస్థురాలనుకాను.”

క్రొనుప్రాసిక్యూటరు వాదన

ప్రభుత్వమువారితరపున కె. పి. ఎం. మినసుగారు వాదించుచు, ఈకేసునందు నేరమును స్వయముగ జూచినవారు లేరనియు, అంతయు, పరిసర సంస్కరములపై ఆధారపడవలెననియు నుడిచిరి. మొదటిముద్దాయికి శిశువుజనించినవిషయము అందరు అంగీకరించినదే. ప్రసవించినరా రెంతయో శ్రమపడిగాని ఇటువంటి సడువలేరని డాక్టరు బీడనుగారు చెప్పిరి. 1 వ ముద్దాయి రాత్రి ప్ర స విం చి న ను మ రు నాడుచుయు యాధావిధిగ తిరుగుటకు ప్రారంభించెను. తాను ప్రసవించిన డైవర్సికిని అనుమానముగలుగకుండజేయుటకే ఆమె అటుల సడచుటకు ప్రారంభించెను. ఆమెవర్తనము చాల అనుమానాస్పదముగనున్నది. ఈవిషయమునంతయుచూచి, నశేశచెట్టి పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసెను. అప్పుడు నశేశచెట్టి అన్ని అబద్ధములాడుచున్నాడనియు మొదటిముద్దాయినిందించెను. తరువాత చచ్చినబిడ్డ పుట్టిననెను. అటుపిమ్మట పుట్టినతరువాత ఆకస్మికముగ మరణించెనెను. శిశువు బలవంతముగా మరణించెనని డాక్టరుపాత్ర్యము స్పష్టపరచుచున్నది. విభవరాలరు తనకు శిశువు పుట్టుటవలన, సంఘబహిష్కారము గడుగునని భయపడినట్లు

న్నది. ఏపాపమెరుగని, నోరుతేని పసికందు నీవిధముగ హత్యచేయుట కడుపాపమును కృత్యము.

న్యాయమూర్తి:—మీరు జూరీ భూలలో నుండేకము గల్గిండుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట అట్టిప్రవర్తన నీతిబాహ్యమని నేనెంచుచున్నాను.

ప్ర. ప్రాసిక్యూటరు:—“నీతిబాహ్యము”ని మీరనరాదు. మీరిట్లు నుడివినందులకు తీవ్రముగ అసమృత్తిని చెబుచున్నాను. బర్సెనుపాడ్డుప్రభువు రీడింగుప్రభువు జూరీయెటుట నీవిధముగనే వాదించిరి.

న్యాయమూర్తి:—బర్సెను పాడ్డుప్రభువుగాని రీడింగు ప్రభువుగాని నాయెటుట వాదించినపుడు ఆలోచించెదను లెండు.

ప్ర. ప్రాసిక్యూటరు:—నే న శే క వ త్స ర ము ల నుండి క్రొ ను ప్రా సిక్యూటరు గ వ ని చేసితిని. నాప్రవర్తన ఆనీతికరముగ నున్నదని అనుటకిదియే ప్రభువుము. నేనిక్కడ ఒకరిసహాయముచేగాని ఒకరిఅభిమానమును సంపాదించవలెననిగాని వాదించుటలేదు. ఇప్పుడున్న వారికందరకును ఈవిషయము దోయును. మీరాబిధముగ నుడివినందులకు తిరిగి నా అసమృత్తిని చెబుచున్నాను.

న్యాయమూర్తి:—నుంచిది. ప్రభుత్వప్రాసిక్యూటరికను: కొంచెమునేపు వాదించినపిమ్మట కోర్టువారు ఫలహారములకులేచిరి.

ఫలహారాంతరము కోర్టువారు తిరిగి సమావేశమైనపుడు టి. యస్. వెంకటేశ అయ్యగారు రెండవముద్దాయితరపునను వెర్ మాకెటు గారు మొదటిముద్దాయితరపునను వాదించిరి.

న్యాయమూర్తి

పిమ్మట కేసువివరములను న్యాయమూర్తి సంగ్రహముగ జూరీసభ్యులకు వివరించుచు శిశువు జన్మించినతరువాత హత్యచేయబడినదా? అటులే అనుచో ఎవరుహత్యచేసిరి? అను రెండు విషయములను వాత్రమే జూరీసభ్యులు విచారించవలెనని నుడిచిరి. బక్కింగుహాము కాలునవద్ద కనుపించిన ఈకేసును 1 వ ముద్దాయి కి జ ని ి యి చి న శి శు వు న ఒకటే నని ప్రాసిక్యూటరువారు బుజువుచేయబాలకపోయిరి. ముద్దాయిలో ఒకరుగాని ఇరుగుకలసిగాని శిశువును హత్యచేసిరిని నమ్మనయెడల ముద్దాయిలు దోషులని జూరీవారు నిర్ణయింపవచ్చును. లేక, బక్కింగుహాము కాలునవద్ద కనుపించిన శిశువు 1 వ ముద్దాయికి జన్మించినదేనని నమ్మనయెడల, ముద్దాయిలు హత్యను దాచిరను నేరముక్రింద దోషులని నిర్ణయింపవచ్చును.

జూరీనిర్ణయము

జూరీసభ్యులు గడిలోనికిపోయి 15 నిమిషములలో తిరిగివచ్చి, ముద్దాయిలు ఇరువురును నిర్దోషులని ఏకగ్రీవముగ నభిప్రాయమొసగిరి. అందుపై న్యాయమూర్తి ముద్దాయిలను వదలివేసిరి. తీర్పుచెప్పసరికి నాయంత్రము 5 గంటలయ్యెను.

కన్నడరాష్ట్రమున కలరా

బొంబాయి, ఏప్రిలు 6:— కొన్ని వారములక్రిందుల బీజపూరు, బెల్గాము, ధార్వారు, కనడాజిల్లాలో ప్రజలయింపు కలరాబాధ్యము యిప్పుడు తగ్గుచున్నట్లు ప్రభుత్వప్రకటన వెలువడెను బెల్గాముజిల్లాలో 145 గ్రామములలో కలరా తగిలెను. సుమారు 900 మంది చనిపోయిరి. మొత్తము 8284 మందికి 283 గ్రామములలో కలరా తగిలెను. గతవారమునందు యీసంఖ్య తక్కువగ 922 యుండెను. అంతకుముందు వారము 2362 మందికి వచ్చెను. బెల్గాముజిల్లాలో సోగలుగ్రామమునందు దేవాలయమువద్దనున్న ప్రవాహముగ బోవుచున్న జలమునందు కలరాబాధ్యము ప్రారంభమయ్యెననియు, అనీటినిపునుపురీక్షింప గ బాధ్యునిపూము లగుపడలేదనియు ప్రవాహముగలది కాది కాలమే నిలచియుండి అంతలోనే యింతమందికి బాధ్యునిగాన నియు ప్రకటనయందు గలదు. యామ్నాగనందు మార్చి 23వ తేదీనసంతకు 80000 మంది బొంబాయి మదరాసు నైజాము రాష్ట్ర ప్రాంతములనుండి వచ్చిరి. అందు నైజామునుండివచ్చిన వారిబసలో ప్రారంభమై సంతలోనే 50 మందికి కలరాతగిలి 81 రు చనిపోయిరి. అధికారులు శుశుక్రద్ధ దీక్షకొనుచున్నారు. ప్రతిగ్రామములోను మందు నాచితముగ పంపించుచున్నారు. (ఆంధ్రపత్రిక)

బీహారు ఒరిస్సారాష్ట్రపు గవర్నరు సర్ హెన్రీవీలరు గారు వీలరుప్రభ్యిలో ఏప్రిలు 6 తేదీ పాట్నానుండి బొంబాయికి ప్రయాణమైరి. బొంబాయినుండి కీరు ఇంగ్లండువెళ్లెదడు. కొత్తగవర్నరు సర్ హ్యూక్స్టన్లెన్సును గారు 7 తేదీ ఛార్జిపుచ్చుకొనుదురు.

“న్యూ ఇండియా”

వారపత్రికయందు బొంబాయిగారి సందేశము

బొంబాయి, ఏప్రిలు 6:— న్యూ ఇండియా వారపత్రిక ప్రభువుసంచిక డా॥ బొంబాయి, జమ్నూ దాసు ద్వారక దాసుగార్ల సంపాదకత్వముక్రింద నేడు వెలువడినది. కాలిఫోర్నియా నుండి డా॥ బొంబాయిగారు యీ దిగువనీతిని సందేశమందిరి:—ఇండియా ప్రధాననగరమును బొంబాయిలో పునరుద్ధరింపబడిన “న్యూఇండియా” నాహానించుచున్నాను. వివాశికరణను సాంఘిక మతపక్షపాతములను నిర్మూలించి అన్నివిషయములను జాతీయదృష్టితో గమనించి, జాతీయభివృద్ధికే యావత్రిక పాటుబడును. పార్లమెంటులో కార్మికపక్షము వారిచే నంగీకరింపబడిన హామ్యురాలు విజ్ఞును యావత్రిక బలవదనును. ఈవిల్లు చట్టముయినచో ఇండియా తన పరిపాలనా విధానమును తాను నిర్ణయించుకొనగల్గును. (ఆంధ్రపత్రిక)

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 7-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యస్థానాలు	ముగ్గురి		ముగ్గురి		ముగ్గురి		ముగ్గురి		సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షపాతము మొత్తము
	గరిష్ఠ	అల్ప	గరిష్ఠ	అల్ప	గరిష్ఠ	అల్ప	గరిష్ఠ	అల్ప	
గోపాల్ పూర్	88.8	78.8	0	...	0.05
విశాఖపట్నం	86.8	79.9	0	...	0.07
కాకినాడ	93.2	74.8	0	...	0.10
మచిలీపట్నం	95.8	81.0	0	...	0.07
కర్నూలు	105.8	76.8	0	...	0.05
బళ్లారి	103.0	77.6	0	...	0.08
అనంతపురం	0.02	...	0.06
కడప	105.6	85.6	0	...	0
నెల్లూరు	103.1	81.0	0	...	0
మద్రాసు	100.7	80.8	0	...	0.04
కడపూరు	103.1	78.8	0	...	0
శేలము	104.0	77.0	0.82	...	0.01
కోయంబూరు	94.8	72.9	0.28	0.28	0.16
తిరుచనాపల్లి	106.1	79.6	0.01	0.01	0.08
నాగపట్టణము	102.1	78.4	0	...	0.01
చిత్తూరు	102.2	77.7	0.22	...	0.08
పాంబక్	90.6	73.4	1.16	1.16	0.91
తిరునల్వేలి	0	...	0.26
తిరువేండ్రం	87.4	79.7	0.01	...	0.69
కొచ్చిక్	87.9	80.8	0.01	...	0.64
కాలికట్టు	91.8	79.9	0	...	0.10
మంగళూరు	90.6	79.4	0.01	...	0.08
బెంగళూరు	97.8	63.8	0	...	0.11
మెరకార్	84.0	65.0	0	...	0.85
కొడైకనాల్	73.0	55.2	0	...	0.99

సర్కారులు:—కెత్తెరమున ఆకాశము నిర్భలముగ నున్నది. దక్షిణమున మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. మచిలీపట్నములో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్నములో 3 మచిలీపట్నములో 4 1/2 రాత్రివేడిమి ఎక్కువ. కాకినాడలో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

డెక్లరే:—ఆకాశము నిర్భలముగనున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:—మేఘములు లేననే చెప్పవలె. కొంచెము ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 4 1/2 నుండి 12 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరు కడపూరులో 103.1, మద్రాసులో 100.7 డిగ్రీలు పగటివేడిమి.

నిన్నటివలెనే యున్నవి పరిస్థితులు. డెక్కనులోను రాజధాని అగ్నేయములోను ఎండ తీవ్రముగా యునున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్లు, సహాయవాతావరణవైజ్ఞానికులు.

అఖిల ఆశియా సమ్మేళనము

చీనా జాతీయోద్యమము

నవ ఎటుసనుగారి ఉపదేశములు

1911 లో చీనాలో విప్లవముకలుగుటకు సమ ఎటుసను గారే ముఖ్యకారణమని తెలియుచున్నది. చీనా రిపబ్లికుకు మొదటి అధ్యక్షుడు సన్ ఎటుసనుగారే. 1913 లో యూనివర్సికాయి గారి నిరంకుశపాలనమును రద్దుపరచుటకు సన్ ఎటుసనుగారు నురల విప్లవమును కలిగించిరి. గాని అది విఫలమైనది. పెకింగుపార్లమెంటు రద్దయిన పిమ్మట సేర్పడిన కాంటును దొరతనములకు సన్ గారే నాయకుడు. ఆదొరతనములే క్రమముగా జాతీయోద్యమముగా వికసించి సేతు చీనాదేశమునం దంతటను గూడ నాయుద్యమమే న్యాయమయ్యెను. సన్ గారు 1925 మార్చిలో చీనాపోయిరి. చీనావారికి సమగారిపట్ల గల భక్తి నిరపమానము. రష్యాలో తెనిమగారి కెట్టి పలుకుబడి యుండెడినో చీనాలో సమగారికిగూడ నట్టి పలుకుబడియే యుండెను. జాతీయపక్షము (కొమింటాంగు) వారి సభలు జరుగునపుడును జాతీయప్రభుత్వమునందు పాతకాలను ప్రారంభించునపుడునుగూడ తొలుత నేనగారి పటమునకు ముమ్మారు నమస్కరించుటయును సమగారి అంత్యకాసనమును చదువుటయును ప్రధాననియమముగా సేర్పడియున్నది. సేతు చీనాదేశమునందు ప్రతిభిద్యార్థిగదిలోను సన్ గారిపట మొకటియైన విధిగా నుండును.

సేతు చీనాలో జాతీయవాదులు సమగారి యుపదేశములను వేదవాక్యములుగా భావించుచుండుట కిదియే కారణము. 1924 నవంబరు 28 వ తేదీని సమగారు కడపటిసారి పెకింగు పోనున్నపుడు జపానులో యోకహమాలో అఖిల ఆశియా సమ్మేళనమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. దానిని ధియోడో యోక్సుగారు మొదట ఆంగ్లభాషలో ననువదించిరి.

సన్ గారి ఉపన్యాసము

“ విదేశే ప్రభుత్వములతో చేయబడిన సహనలాభవర హితములగు సంధిపత్రములను జపానువారు రద్దుపరచిన పిమ్మటనే ఆసియాలో వికాసము ప్రారంభమైనది. అప్పటినుండియు ఆసియాఖండమున జపానుదేశము ప్రభుత్వాతంత్ర్యదేశముగా నిలువబడ గలిగియున్నది. ఆసియాలోనున్న చీనా, భారత, పారసీక, ఆఫ్ఘను, అరబు టర్కీమున్నగు దేశములన్నియును ఐరోపాఖండవాదుల ఆధీనమునందే యుండెను. ముప్పదేండ్లక్రితము జపానుగూడ నటులే యుండెను. జపానువారు వివేకవంతు లగుటచే తమ నీచస్థితిని గ్రహింపగలిగిరి. అందువలన సంధిపత్రములను రద్దుపరచి జపాను స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటింపబూనిరి. అందువలన ఆసియాఖండమునందలి యితరదేశములవారికిగూడ స్వాతంత్ర్యమునం దాశ కలుగ నారంభించెను. ముప్పదేండ్లక్రితము ఆసియాఖండవాసుల కట్టి ఆశలేకమైననుండలేదు. ఐరోపావారికి వ్రతయుధములను రసాయనిక పారిశ్రామికాభివృద్ధిని బలమును సేనలను చూచి ఆసియా వాసులంతకుపూర్వము తామెల్లకాలమును ఐరోపావారికి బానిసలుగా నుండుటయే గతియని నిరాశకెందియుండిరి.

జపానువారు సంధులను రద్దుపరచిన పిమ్మట పదేండ్లకు రష్యాజపానుయుద్ధము ప్రారంభమైనది. ఆయుద్ధమునందు రష్యావారు పరాజితులైరి. పెక్కువేల వశ్యురములకు పిమ్మట ఆసియావారికి కలిగిన మొదటి విజయ మిదియే.

ఆవిజయమువలన ఆసియాఖండవాసులలో గొప్పమార్పు కలిగినది. ముఖ్యముగ ఐరోపా సరిహద్దులో నివసించుచుండుటచేత రుచుగా పాశ్చాత్యులతో సంబంధము కలుగుచుండుటవలన పాశ్చాత్యులచే బాధింపబడుచున్న భారతీయులలో నధికమగు మార్పు కలిగినది. అంతటితో పాశ్చాత్యుల ఏలుబడిని త్రోసివేయ నలెలను సంకల్పము ఆసియావారు ప్రబలమైనది. పారసీకము టర్కీ ఆఫ్ఘనుదేశము ఆరేబియామున్నగు దేశములందేగాక భారతదేశమునందుగూడ స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రారంభమైనది. ఇరువదియేండ్లలోపుననే ఈకట్ట టర్కీ పారసీకము ఆఫ్ఘను ఆరేబియాదేశములు స్వాతంత్ర్యమును బడయగలిగెను. భారతదేశమునందుగూడ స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రతిదినమును ప్రబలముననే యున్నది.

ఈ స్వాతంత్ర్యోద్యమ తీవ్రతమైన పిమ్మట ఆసియాఖండవాసులందరను యేకీభవించినచో స్వాతంత్ర్యము తప్పక

చేయగలరు. ఆసియా పశ్చిమభాగమునం దిటీవల ప్రజలు అకలంకముగ సుఖాధ్యాయమును నెలకొల్పగలిగిరి. తూర్పుభాగమునందే యీ ఆసియా సమ్మేళనమునకు ముఖ్యముగ (పోతా) హామకరిగినను చీనా జపానుదేశములకింక నట్టిసుఖాధ్యాయము కలుగలేదు. ఆసియాఖండము వెనుక నెట్టిగుహాస్థితితియందుండెనో అట్టిస్థితిని మరల బడయవలెననిన నిట్టి సమ్మేళనము ముఖ్యవనరమే యగును.

ప్రాచ్య పాశ్చాత్య నాగరికత

కొన్ని శతాబ్దములనుండి ఐరోపాఖండమున ప్రాతీక నాగరికత చాల అభివృద్ధి చెందుచున్నది. ఆసియాఖండమున నది వెనుకటివలెనే యున్నది. పైపైన చూచువారికి పాశ్చాత్య నాగరికతయే చాల శ్రేష్ఠముగా కనబడును. కాని బాగుగా పరిశీలించినచో దానియందేమున్నది? కేవలము నైహికసౌఖ్యానుభవము తప్ప మరేమియును లేదు. విమానములు, అగ్నిగోళములు, యంత్ర శత్రువులు మున్నగు పశుబలసాధనములే పాశ్చాత్యనాగరికతకు ఫలితమై యున్నవి. ఈ మారణ సాధన సంపదవలననే పాశ్చాత్యులు మనలను బానిసలనుగా చేయగలిగియున్నారు. మనము స్వయంసహాయమున ముందుకు పోజాలకున్నాము.

ప్రాచ్యదేశములవారు మొదటినుండియు ధర్మపరిపాలనమునే కోరుచుండిరి. గానవారు పశుబలాధికారమును నిరసించుచునే యుండురు. మన నాగరికతకు ధర్మము ప్రేమ పరోపకారము మున్నగు నవి మూలాధారము లగుటచే నది చాల శ్రేష్ఠమైనది. ఐహిక సౌఖ్యసంపదయందు (ప్రాచ్యదేశీయుల యభివృద్ధి యల్పముగానే యుండినను నైతిక సంపదయందు వారి అభివృద్ధి అత్యధికముగా నున్నదనియును మానవసంఘ కళ్యాణమునకు నైతికసంపదయే ప్రధానమనియును యిటీవల ప్రాచ్యనాగరికతను పరిశీలించిన పాశ్చాత్యులందరును గూడ అంగీకరించిరి.

ఈరెండు నాగరికతలలోను న్యాయమును మానవులలో ప్రేమను వృద్ధినిం దించునదే? మానవజాతికిని విశ్వమానవకోటికిని అత్యంతోపయోక్తమగునదే? పూర్వకాలమున ననగా ఇప్పటికి 500 ఏండ్లక్రితమును 2000 ఏండ్ల క్రితయును చీనాదేశము ప్రపంచమున చాల ప్రబలముగ దేశముగా నుండెను. ఇప్పుడు అమెరికా బ్రిటనుదేశము లెట్టి స్థితిలో నున్నవో అప్పుడు చీనాదేశ మట్టి స్థితిలో నుండెను. అప్పుడు చీనా కీడగుదేశ మింకొకటి యుండనేలేదు. అప్పుడు చీనాదేశమువారి తర దుర్బలదేశములపట్లను ఇతర దుర్బలదేశములవారు చీనాదేశముపట్లను యెట్టిభావమును కలిగి యుండెడివారు? చీనాదేశాధికృత నితరదేశములవారు గుర్తించి చీనాదేశమునకు కప్పమును చెల్లించుచుండిరి. చీనాకు కప్పము చెల్లించుటయే గౌరవమనియును చెల్లించకుండుట అగౌరవమనియును గూడ దుర్బలదేశములవారు భావించుచుండిరి. సామంతదేశములుగా నంగీకరింపవలెనని చీనాదేశమువారిని నైర్భక్తముగా కోరుచుండిరి. ఆసియాఖండమునందలి దేశములు మాత్రమేగాక పాశ్చాత్యదేశములు గూడ చీనా కపుడు సామంతదేశములుగా నుండెను. చీనా నాగరికతయందలి సుగుణములే ఈదేశముల పలుకు వశపరుచుకొన గలిగెను. పెక్కుశతాబ్దముల వరకును చీనాకును యితరదేశములకును ఇట్టి సంబంధ మెడతెగకుండ సాగుచునే యుండెను.

భారతదేశమునకు తరభాగమున నేపాళము బూటాను అను చిన్న రాజ్యములు రెండు కలవు. ఈ దేశములు రెండును విశ్చిత్తమున చిన్న వేయెను, యీరెండు దేశములలోను గూడ ప్రజలు చాల బలశాలిలును సాహసవంతులును యుద్ధమున ధైర్యశాలులును నిపుణులునై యున్నారు. ముఖ్యముగా నేపాళమునందలి ఘూర్ఖాలను జాతివారి కీర్తి జగద్విదితము. ఈఘూర్ఖాలను సేనలో చేర్చుటకు ఆంగ్లేయులు నేపాళమున కేగి వారి నాకర్షించుచుండురు. అతివిశాలముగు భారతదేశము నాంగ్లేయు లాక్రమించుకొని పాలితదేశముగా చేయగలిగిరి గాని నేపాళమునందు తమ యుద్ధోగి నుండుటకు నేపాళప్రభుత్వము వారనుమతించినందులకు వారికి ప్రతివత్సరమును ఆంగ్లేయులు చాలధనము నొసగుచునే యున్నారు. ప్రపంచమందుగల గొప్ప దేశములలో నాంగ్లే దేశ మొకటియై యుండినను నేపాళమును గౌరవింపవలసియే వచ్చినది. దీనివలననే నేపాళదేశమంత బలమైనదో స్పష్టము కాగలదు. మారేండ్లనుండి భారతదేశము ఆంగ్లేయుల అధీనమునందుండినను నేపాళము భారతదేశము నంటియే యుండినను నేపాళమువారి ఆంగ్లేయుల కెట్టి కప్పమును చెల్లించక పోవుటయేగాక ఆంగ్లేయులవలన కప్పమునుగూడ గ్రహింప గలుగుచున్నారు.

చీనా-నేపాళ రాజ్యములు

చీనాదేశము నేపాళదేశమునకు చాలమార్పుగానున్నది. ఈరెండు దేశములకును మధ్యటి బెటుదేశపు మహాస్థితపర్వతశ్రేణులున్నవి. చీనాకు యిప్పటికిని నేపాళము కప్పము చెల్లించుచునేయున్నది. నేపాళయు బ్రిటనుకు కప్పము చెల్లించక పోవుటయు చీనాకు కప్పము చెల్లించుటయు చాలవంతగా కనబడుటలేదా?

చీనాదుర్బలముగానున్నను చీనానాగరికత నేపాళము నకామాదకరముగానున్నది. బ్రిటనుచాల బలవంతులుగానున్నను యైహికసంపదలకు బెండుగానున్నను (బ్రిటనునాగరికత నేపాళమునకు సంత్వష్టిగరముగా నుండలేదు.

నిజముగా నిపుడు ప్రాచ్యపాశ్చాత్య నాగరికతలకే స్పష్టయేర్పడినది. ప్రాచ్యనాగరికతకు ధర్మమును ప్రేమయును మూలాధారములు. పాశ్చాత్యనాగరికతకు పశుబలమును స్వాధిపత్యమును మూలాధారములు. ప్రాచ్యనాగరికత ప్రేమవలన ప్రజలను వశపరుచుకొనును. పాశ్చాత్యనాగరికత శత్రువులవలన ప్రజలను వశపరుచుకొనును. ప్రేమవలన సోక దేశమునకు వశమైనవారు ఆత్మదేశము దుర్బలమైననుగూడ కృతజ్ఞులుగ నేయుండురు. చీనాపట్ల నేపాలుకుగల కృతజ్ఞతయే యిందులకునిదర్శనము. శత్రువులకుజడిసి వశమైనవారు అటులనవశరుచుకొనినదేశము బలవంతులుగానుండిననుగూడ దానిబారినుండి తప్పించుకొనుటకే చూచుచుండురు. ఇందులకు యిండియా యాజిప్త్యదేశములే నిదర్శనము. బ్రిటనుదేశమున కెన్నడైన దౌర్బల్యముకలిగినచో యాజిప్త్య యిండియాదేశము లపుడు విధిగా తప్పించుకొనిపోవును.

అఖిల ఆసియా సమ్మేళనము సేర్పరచబడినచో దాని కెయ్యది మూలాధారముగా నుండదగును. ధర్మము సత్యము ప్రేమ సీతి మున్నగునవి మూలాధారముగా నుండదగును. వీని నాధారముగా గొని యీ సమ్మేళనము సేర్పరచవలెను. పిమ్మట పరిశ్రమలను యువసాధనములను వృద్ధిపరుచుటకు పాశ్చాత్యశాస్త్రములపై నాధారపడవలెను. కానిపాశ్చాత్యదేశములవారివలె మనము యితరదేశములను జయింపనుగూడదు బాధింపనుగూడదు. ఆత్మరక్షణముకొరకే మన మాయుధముల నుపయోగింపవలెను గాని పరవశముకొరకు గాదు.

ఆసియాఖండమునందున్న దేశములలో జపాను దేశమొక్కటి మాత్రమే నైనిక-విజ్ఞాన శాఖలలో పాశ్చాత్యపద్ధతులను జయప్రదముగా నవలంబింపగలిగెను. కా-నైనికదేశముల విషయము ఐరోపా ఖండముపై నాధారపడవలసిన అవసరము గాన నాదేశ మొక్కటే ఆసియాఖండము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నునుభవించుచున్నది.

రెండవది టర్కీదేశము. ఐరోపామహాసంగ్రామ సమయమునందీదేశము జర్మనీతో చేరినది పరాజితమైనది. బహువిధములకు నష్టములకు గురియైనదిగాని అటుపిమ్మట పాశ్చాత్యులను తిరిమివేసినది. ఇప్పుడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నది. ఇప్పుడు ఆసియాఖండమునందు టర్కీ-జపానుదేశములు విజయగ్రజములుగానున్నవి. పారసీక, ఆఫ్ఘను అరేబియా దేశములుగూడ పాశ్చాత్య నైనికపద్ధతులనే అవలంబించుచున్నవి. నేపాళముపట్లగూడ బ్రిటనుదేశమునకు చాలగౌరవముగలదు. చీనాదేశమునందిపుడు యోధులు హెచ్చుగా నేయున్నారు, యుద్ధసామగ్రిలును కలవు. వికమత్యమేర్పడినవెంటనే చీనాదేశముగూడ ప్రబలముకాగలదు.

ఆసియాఖండ సమ్మేళనము సేర్పరచుటలో ఆసియాఖండమునందలి దేశములపట్ల మనము ప్రేమసాధనమునే ప్రయోగింపవలెనుగాని యిప్పుడు ఆసియాఖండమును గొల్లకొట్టుచున్న పాశ్చాత్యుదేశములపట్ల మాత్రము పశుబలసాధనమునే వినియోగింపదగును.

ఆసియాఖండమున జపాను టర్కీదేశములలో యుద్ధసాధనసామగ్రి సమగ్రముగ నేయున్నది. ఆఫ్ఘను అరేబియా నేపాలు పారసీక దేశములవారుగూడ యుద్ధమునందు నిపుణులుగానే యున్నారు. చీనాలో నిపుడు 40 కోట్లమంది ప్రజలున్నారు. వారు సహజముగా శాంతినే కోరెదరు గాని ప్రాణావసరసమయము వచ్చినపుడుమాత్రము వెనుదీయరు. కావున ఆసియాఖండవాసు లందరు నేకీభవించి ఆయుధసామగ్రిని సన్నద్ధమొనరించినచో తప్పక విజయము కలుగును.

కేవలము జనసంఖ్యనుమాత్రమే తీసుకొనినచో చీనాలో 40 కోట్లమందియును భారతదేశమున 35 కోట్లమందియును సయాము ఆసాము మున్నగు దేశములలో పెక్కుకోట్లమందియును కలరు. ప్రపంచమందలి జనసంఖ్యలో అర్థ భాగ మొక్క ఆసియాఖండమందేకలదు. ఐరోపాఖండమున 40 కోట్ల మంది మాత్రమే కలరు గాని ఆసియాఖండమున 90 కోట్లమంది కలరు. 40 కోట్లమంది 90 కోట్లమందిని వశపరుచుకొనుట న్యాయమును ధర్మమునుకూడ కాదు. అధర్మమునకు అపజయము నిశ్చయము.

పాశ్చాత్యులలో గూడ ధర్మమునం దాసక్తికలవారు చాలమందికలరు. బ్రిటను అమెరికాదేశములవారిలో కొందరిపుడు ధర్మమును బోధింప నారంభించిరి. ఇతర అనాగరిక దేశముల

దు పైతము భర్తనిగతులు వెలువడుచున్నట్లు. క్రమముగా పాశ్చాత్యనాగరకతయందలి పశుబలమును ఆసియా నాగరకతయందలి ప్రేమబలము వశపరచుకొనుటయే నిశ్చయము.

రమ్యాదేశము

ఇపుడు ఐరోపాలో క్రొత్తజాతీయత యొకటి యేర్పడినది. అది వివశరమ్యమంటి దని ఆఖండమునందలి తెల్లజాతులన్నియును రమ్యాను బహిష్కరించుచున్నవి. ఆసియాఖండమునందుగూడ కొందఱు లే రమ్యాను నిరసింపుచున్నారు. రమ్యావారు ప్రేమసాధనము నామోదించి పశుబలసాధనమును పరిత్యజించుటయే యిందులకు ముఖ్యకారణము. అందువలనరమ్యావారు పాశ్చాత్యులసంబంధమును వదిలి మనతో చేరవచ్చుచున్నారు. రమ్యావారిప్రయత్నము సఫలముగనేమో యని తెల్లజాతులవారు రమ్యా నిపుడు నాగరికతకు శత్రునిని నిరసింపసాగిరి.

ఆసియాఖండపశ్చిమమునకు ముఖ్యసారాంశ మేమి? పరాధీనతనుండి విముక్తులగుటయే. బాధించువారి బారినుండి బాధింపబడుచున్నవారిని విముక్తుల నొనరించుటయే. బాధింపబడువారు ఆసియాఖండమునందు మాత్రమే గాక ఐరోపాఖండమునందుగూడ కలరు. ఇట్టి యుద్ధములన్నియును విప్లవము లనియే పలువురు భావించు చుందురు. అని డాక్టరు సను ఎటువంటిగా రుపన్యసింపిరి. (న్యాయార్థప్రతిక)

కెన్యా పరిస్థితులు

విద్యాభివృద్ధికై ఆంగ్లేయులు చెల్లించుపన్నును తగ్గింప ప్రభుత్వమువారు యత్నించుట

భారతీయులకు అన్యాయము జరుగుట

బోంబే, ఏప్రిలు 5:-డి. బి. దేశాయిగారికి కెన్యానుండి ఈ క్రిందితెలిపివార్త వచ్చినది. — మార్చి నెల 10వ తేదీ కెన్యా శాసనసభ జరిగెను. విద్యాభివృద్ధికై ప్రస్తుతము ఆంగ్లేయులపై విధింపబడుచున్న పన్ను రద్దుచేసి ఇతరవిధముల నాయాదాయమును రాబట్టుటకై ఒక విచారణసంఘము నేర్పరపవలయునని డైరెక్టివ్ ప్రతినిధియును కాప్రమోషనరీజుగా రొక తీర్మానముపాదించిరి. కడచిన సంవత్సరమే ఆంగ్లేయులు ఈ పన్నును ఆక్షేపించియుండిరినియు కావున ఈసంవత్సరమైనను ఈ పన్నును రద్దుచేయుట న్యాయమనియు కాప్రమోషనరీజు గారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుడే ఉపపాదనమును అంగీకరించెను. ఒక విచారణసంఘముకూడ నియమింపబడెను. అనగా విద్యాభివృద్ధికై ఆంగ్లేయులు చెల్లించుచున్న పన్నును రద్దుచేయవలయునను సిద్ధాంతమును కెన్యాప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినట్లు దీని వల్ల విశేషమునవున్నది. విద్యాభివృద్ధికై ఆసియావాసులపై విధింపబడుచున్న పన్ను విషయమై ఎట్టిప్రస్తావన లేదు. కెన్యాలో భారతీయులు ఆంగ్లేయులు సమానముగనే పన్నులు చెల్లించుచున్నారని ఇటీవల భారతశాసనసభలో గౌ. భోగరాజు చెప్పిరి. కాని కెన్యాలో పరిస్థితులు వేరువిధముగ నున్నవని ఈ సందర్భమున స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. ఇండియాప్రభుత్వమువారి విషయమై జోక్యము కలుగజేసికొని భారతీయులకు న్యాయము కలుగజేయవలయునని కోరుచున్నాను.

(ఆ. ప్రె.)

రైల్వేరేట్ల సలహాసంఘవిచారణ

ఆలంబితు రసాయనాగార కంపెనీవారి వ్యాజ్యము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 5:- ఆలంబితు రసాయన కంపెనీ వారు తమ స్వల్ప ఖరీదుగల మందులపై ఎక్కువరేట్లు విధించుచున్నారను వ్యాజ్యమును నేడు రైల్వేరేట్ల సలహాసంఘమువారు విచారించుచున్నారు. రైల్వేతరపున అడ్వోకేటు జనరలుగారు వాదించుచున్నారు. కేసు నడుచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కరాచీ మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు రాబోవు శనివారము జరుగును. అభ్యర్థుల పోటీ తీవ్రముగనున్నది.

కరాచీ రేవువ్యాపారము

కరాచీ, ఏప్రిలు 6:- 1927 మార్చి నెలతో కరాచీ రేవునందు 2 కోట్ల 50 లక్షలు రూపాయలు విలువగల సరకులు దిగుమతియయ్యెను. 2 కోట్ల 81 లక్షలు విలువగల సరకులు ఎగుమతి చేయబడెను. ఎగుమతులు తగ్గినవి. దిగుమతులు అధికమైనవి.

జాతీయవారపు టుత్సవములు

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 6:- కలకత్తాలో జాతీయవారపు టుత్సవములు నేటిదినిమునుండి ప్రారంభమైవి. నగరమునందు ఏడు ప్రదేశములందు జాతీయపతాకము లుంచబడినవి. ప్రతి సాయంకాలము బహిరంగసభలుజరుగును. జాతీయపతాకములను అమ్ముట, జాతీయవాక్యమును అమ్ముట, కాంగ్రెసుసభ్యులను చేర్చుట మున్నగు పనులు ఈవారమున విరివిగజరుగును.

‘విదేశీవస్తువులను బహిష్కరింపుడు’

నేడుదినము నాయంకాలము శ్రీధానందా పార్కునందు జే. యం. సెనుగు ప్రధాని అధ్యక్షతన గొప్పసభజరిగెను కాంగ్రెసునందు వికమత్తము ఏర్పరపవలయుననియు; ప్రజలు ఖర్చును ఎక్కువగ ధరింపవలయుననియు, విదేశీవస్తువులను బహిష్కరించవలయునని సెనుగు ప్రధాని రుద్రానించుచు ఇట్లుచెప్పిరి. జాతీయమాలబాగు హత్యలను భారతీయులు మరచియుండరు. భారతదేశమునకు జరిగిన అనమానమును సహించబాలక గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించెను. నూతనయుగము ప్రారంభమయ్యెను. కాని నేడు మన మందరము మిగుల విచారకరముగ నీవసతియందున్నాము. దేశబాంధవుడు పక్షాత్తుముచేరెను. గాంధీమహాత్ముడు అనారోగ్యుడైయున్నాడు. వందల కొలది యువకులు కారాగృహములందు నిర్బంధించబడియుండ హిందువులు మహామ్మదీయులు ఒకరినొకరు చంపుకొనుచున్నారు. యువకుల నాయకుడగు శ్రీయుత సుభాష్చంద్రబోసు గారి ఆరోగ్యము దినదినము క్షీణించిపోవుచున్నది. దేశము ఇట్టి నీతియందున్నపుడు మనలో మనము తగవులాడుకొనుచున్నాము. మన విభేదములు మనలను నిర్విరుద్ధులుగ నొనర్చుచున్నవి. మన శత్రువుల బలము అధికముగ నున్నది. కావున మనము ఈవిభేదములను విడనాడి ఏకమత్తముతో మెలగుట శ్రేయస్కరము.”

నేడు జమ్మలూరు బహుజనగారు జాతీయవాసర ప్రాముఖ్యమును గురించి ముచ్చటించుచు గాంధీ మహాత్ముని ఆత్మశాంతికొరకైనను హిందువులు మహామ్మదీయులు తమ విభేదములను మరచు అనవరమిరి. ఖద్దరును ధరించుట విదేశీవస్తువులను బహిష్కరించుట జాతీయ జీవితమునకు ప్రాణము లనిరి. దేశంధు చాయాపటము పుష్పచాలితో ఆలంకరింపబడి సభమధ్య నుంచబడెను. ఖద్దరు విరివిగఅమ్ముబడెను. గొప్ప ఉత్సాహము ప్రబలెను. (ప్రీ ప్రెసు)

వారణాసి

వారణాసి, ఏప్రిలు 6:- జాతీయవాసరపు టుత్సరములు నేటిదినిమునుండి ఈనగరమున జరుగును. శ్రీయుతులు శివప్రసాద గుప్తగారు, శ్రీప్రకాశగారు, డాక్టరు ఆమర నాథ బెనర్జీగారు నేటిదినిమును షిధులలో ఖద్దరుఅమ్మి కాంగ్రెసుసభ్యులను అధికముగ చేర్చిరి. పలువురు కాంగ్రెసు సభ్యులు నేటిదినిమును ఉపవాసము చేయుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు)

లాహోరులో సంతానంగారి ఉపన్యాసము

లాహోరు, ఏప్రిలు 6:- “స్వరాజ్యసమరము సాగుచునే యుండవలెనన్నచో కాంగ్రెసును బలపరుచునెను. కాంగ్రెసు లేనిది స్వరాజ్యమును సంపాదించుట కష్టసాధ్యము” అని పండిత సంతానముగారు జాతీయవాసర ప్రారంభ సభయందు హోరీగేటుతోలలో నిన్నరాత్రి ఉపన్యసింపిరి. భారతీయులన్ని తెగలవారు కలసిపనిచేయుటకు కాంగ్రెసుసంస్థ ఒక్కటే సరిపోయినది. 1921 సం॥ ప్రజలు ఆత్మత్యాగముతో పనిచేసియుండిరి. భారతదేశమునందు మాతసకే మరంభయినట్లుదోచెను. అని అప్పటి వైభవమంతయుజెప్పి నేటి ఉపన్యసితికి వచ్చుటకు ప్రజలయందు పట్టుదలకేకపోవుటయే కారణమని జెప్పిరి.

డా॥ సత్య పాలు గారు యుద్ధ శాస్త్రము ప్రబలియున్న ఆదినములలోని ప్రజల హింసపునీతిని ఘోరముగ హింసలగుర్చి విఫలముగ చేలిసి యిప్పుడా విషయమంతయు ప్రజలు మరచిపోయినట్లున్నారు. 1919 సం॥ కాంగ్రెసుసమావేశము జరుగుటకు పూర్వమే ప్రధానమంత్రి సంస్కరణముల ప్రకటించవలెనని తొందరపడెను. ఇప్పుడు బర్మిను హెడు ప్రభువు ప్రజాభిప్రాయమునుతూలనాడుటకై సజంతున్నారు. ఎందుచేత? మనము సఖ్యతలేక ఒకరినొకరు తూలనాడుకొనుచుండుటచేత. అని సత్యపాలుగారు నుడివిరి. డా॥ గోపిచంద్రగారు రాజకీయవిధానము లేర్పరుచుట నాయకులకువిజిటిపెట్టవచ్చునగాని కద్దరును మాత్రము అందరు ధరింపవలెననిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆత్మకూరు (నెల్లూరుజిల్లా)

29-3-27 తేదిన బోడ్డు మధ్యమ పాకశాలావిద్యార్థి సాహిత్యసంఘపు తృతీయవార్షికోత్సవము మేజర్, టి. శంకరశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద పాకశాలాభవనమున జనుప్రదముగా జరిగినది. అధ్యక్షా శ్రీయుతులు సరంగిలో కృష్ణరావుగారు రచించిన స్వాగతపద్యములు చదువబడినవి. న్యాయామపు షోషిపక్షిక్షయందు శ్రీధులగు విద్యార్థులకు పాకశాలయందే తగూగుచేయబడిన వస్తువులు బహుమతులుగా నొసంగబడినవి. శ్రీ అధ్యక్షులు శ్రీ స్వామి (శ్రీధానందజీగారి దవ్యచరిత్రమునుపన్యసింపి వారి ఛా గూపటమును పాకశాలాభవనమున బహిరంగపరిచిరి. పాకశాలా విద్యార్థులు చిత్రనీయనాటకములలోని కొన్ని రసవంతరంగములను ప్రదర్శించిరి.

ఈ సందర్భమున జరిగిన స్వాగతపద్యము లిందు బొందుపరుపబడినవి.

సీ. గల్లడవరశేల ఆలరిపడశేల బిల్లరపను తెల్ల చేయశేల పిల్లలకై దాచి పెట్టినవెన్నకై దొంగవై యిల్లిల్లు దూరశేల చులకుండలగట్టి చిల్లులుపడ గొట్టి కిలకిలవపుడు శేరశేల చెల్లెలివరుసయొచ్చేదేశవై తయో భోజాత్యజను గొని పోవశేల తల్లివిడిచి ప్రేమతెయ్యశోచయ్య ప్రయతనాజుండవై పెరుగశేల నల్లులపుట్టల నారయంచుటవై గొంగడివఅచి వే కునుకశేల నల్లనిమోమున తెల్లనినానుంబు దిద్దియు గడ్డపై దిరుగశేల ఇల్లాండ్రకూటుమిదొచాలరుచియని వేకురు కోడిగమాడినేల

అనుచు పామరజను లాడ నాలకించి వారమాయకులను గావంగడలంచి మట్టియాకునఁ బండిన కుట్టవాడు నల్లనాఁడిమ్ము భద్రము తెల్ల మనకు.

సీ. ఆరోగ్యభాగ్యంబు లరుగించి జనులకు సంతోష మిచ్చు భిక్షగృరుండు రోగులు కుండి మొట్టోయని మొఱచెట్టు శమియింపఁ జేయు భిక్షగృరుండు గాసినంతయుఁ జేతఁ దీఁవేసినరి శాంతింపఁ జేయ భిక్షగృరుండు కొండంతిబాధను గోరంతగాఁజేయు చతురాననుండు భిక్షగృరుండు అట్టిపుణ్యలలోఁ బెద్దనను మండ లాధికారము వహియించి యాత్మకూరు పురికి దయచేసినట్టి సద్గుణకుభకర శంకరా! నేడే నుదినమ్ము స్వాగతమ్ము.

ఉ. శంకరకింకరాత్రిత విశాలయశోధనఘోరపాపనా శంకర మానిమానసవశంకర పంకజగర్భమిత్ర మా శంకలఁ దీర్చ బాలమలశక్తిని గన్గొని రక్తిగూర్చు శ్రీ శంకరశాస్త్రియాపమున సభ్యులఁ దన్నగ వచ్చినాడవో.

శ్రీ సంస్కృతసాహిత్య మహాసభ-బెజవాడ ప్రచురణము

శ్రీ సంస్కృతసాహిత్య మహాసభా నిర్వహణమును గూర్చి గాని, చర్చనీయాంశములను గూర్చిగాని విద్వాంసులు భాషాభిమానులు తమతమ యభిప్రాయములను ముందు పంప ప్రార్థితులు. అధ్యక్షులగు శ్రీ అవధానికోమణి కాశీ కృష్ణచార్యులుగారు; దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నానేర్పరరావు పంతులుగారు; ఉభయములు సభకు సాధ్యమైనంత పండితప్రాతినిధ్యమును సమకూర్చుటయే ప్రధానముగ పరిగణించుచున్నందున నీ ప్రచురణమును, విద్వాంసులును, పోషకులును, గమనించి యభిప్రాయముల పంపుమరని విశ్వసించుచున్నాము. (వ్యవహార.)

పుట్టుచెముడును కుదిర్చెదము.

వివరములకు 1 అణాబిళ్ళపంపవలెను. యాయవరం అగడ్తేశ్వరరావు, హెచ్. సీ. అందు పీస్ డిస్పెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

గంధర్వపత్రిక

3395

నాటకము, మేళములు, హాస్యము, కథలు, చతుష్టయికళలు, మున్నగు నాగరసమస్యలకు సచ్చిత్రమాసపత్రిక - సంవత్సరచందా, ఒకరూపాయిమాత్రమే! వలయువారు:—గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

భారతీయ నౌకాదళ చట్టము

శ్రీశ్రీశ్రీ

నౌకాదళ చట్టరూపముగ హిందూ దేశమునకు మరియొక అలంకారము దొడిగిరి. పార్లమెంటు సభలో నీచట్టము మూడవమా రంగీకరింపబడెను. భారతభూమికి స్వతంత్ర నౌకాదళ ముండుచో, ఎక్కుడులాభము గలుగు నని సంతసించినవారు సయితము, చట్టము వెలువడగనే ఆశాభంగులయిరి. కారణ మేమి? నౌకాదళచట్టము పేరుకు హిందూ దేశమునకు సంబంధించిన దయినను, బ్రిటీషునౌకాదళమున కంతర్భాగముగ నుండగలదు. బ్రిటీషు యువకులకు క్రొత్తపనుల గల్పింపగలదు. బ్రిటీషు అడ్మిరాలిటీవారే, హైందవనౌకాదళమును నడుపుచుండురు. ప్రస్తుతసమయమున సైనిక విధానము ఇంగ్లండునుండియే నడుపబడుచున్నదని చెప్పవచ్చును. భారతదేశ సైన్యమును విదేశములకు బంప గూడదనుసూత్ర మున్నను, ఇంగ్లండుకు బుద్ధిపుట్టి నప్పుడు విదేశములకు బంపుట తటస్థించుచున్నది. భారత శాసనసభవారి యంగీకారము నయినను బొందుటలేదు. కొంతకాలముక్రిందట భారతశాసన సభవారు వల దనినను, హిందూదేశ సైన్యములను చీనాకు పంపిరి. హిందూదేశాసనములకే సైన్యము చాలదని చెప్పవారు, దీని కెటుల సమ్మతించిరో తెలియదు. నౌకాదళమునకుగూడ అట్టిస్థితియే ప్రాప్తించును. ఇచ్చవచ్చినపుడు దీనినివిదేశములలో నుపయోగించుటకు, ఇంగ్లండు వెనుదీయదు. పార్లమెంటుసభవారి యంగీకారము బడయవలయు నను నామమాత్రపునియమ మున్నను, దానివలనగలుగు లాభము లేదు. పార్లమెంటుసభలసమ్మతి బడయుట కడు సులభము.

నౌకాదళ చట్టమునందు స్వల్పపు మార్పుల గావించుటకు లేబరుసభ్యులు ప్రయత్నించిరి గాని, ఇండియా సహాయమంత్రి యగు విన్టరుటనుగా రే మాత్రము వెనుతగ్గకబోయిరి. వీరి హేతువాదము, తమ ప్రధాని యగు ఇండియామంత్రిగారి ధోరణిని మరిపింపజేసెను. పెటిక్ లారెన్సుగారు, హిందూదేశమువెలుపల నౌకాదళచట్టము నుపయోగించుట కనకాశ ముండగూడదని సవరణను ప్రతిపాదించగ, సైనిక చట్టమునకును నౌకాదళ చట్టమునకును భేద ముండగూడదని విన్టరుటనుగారు బదులు చెప్పిరి. సైనికచట్టము లోపభూయిష్టమని మొరలిడుచున్న పుడు, నౌకాదళచట్టమునందయినను ఆలోపమును తొలగింపవలదా? బాధ్యతగలవారెవరును, లారెన్సు గారు సూచించిన ఏర్పాటు సంగీకరింపరనియు, హిందూదేశమునకు వెలుపల నౌకల నుపయోగింప వీలులేనిచో భారతీయ లవమానముగ భావించెద రనియు, ప్రజలదేశభక్తికి హద్దుల నేర్పరుపగూడదని యు, విన్టరుటనుగారు హెచ్చరించిరి. ఏమి వీరి హిం

దూదేశాభిమానము! భారతీయుల కవమానము దప్పించుటకై వీరు సలుపుచున్న ప్రయత్నములను మెచ్చకుండుటకు లేబరు ప్రముఖులెంత కృతఘ్ను లోగద! హిందూదేశమునకు కోపము వచ్చునని, విన్టరుటనుగా రిట్టి ఏర్పాటు గావించిరనుట ఎంత చోద్యమో యూహింపవచ్చును. భారతీయాభిప్రాయమును వీరెటుల కనుగొనిరో? శాసనసభవారితో ముందుగ నీవిషయమై యోచించిరా? హిందూ దేశము కోరుచున్న హైందవ వర్తకనౌకలచట్ట మును వీరేల మూలద్రోసిరో, చెప్పరయిరి.

విదేశములలో నుపయోగించు భారతీయ సైన్యమునకుగాని, నౌకాదళమునకుగాని, హిందూ దేశము డబ్బు చెల్లింపగూడదను, ఏర్పాటు లేదు. పార్లమెంటు సభవారియంగీకార మున్న, చాలును. దీనిని మార్పుజేయుటకు, విన్టరుటనుగా రంగీకరింపక బోయిరి. నూతన చట్టము కేవల కన్సర్వేటివు పక్షమువారి పట్టుదలచేతనే కొనసాగింపబడెను. లేబరుపక్షమువారు ప్రాతికూల్యము జూపిరి. నౌకాదళ వ్యయమునకు శాసనసభల యంగీకారము బడయవలయునని కన్సర్వేటివుగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ నిరాకరింపబడెను. భారతశాసనసభకు హిందూ దేశపు రివిన్యూపై అధికారము నిచ్చుట వీలు గాదట. భారతీయులకు డిగ్రీలచొప్పున స్వపరిపాలనము నీయవలసియుండుటచే, ఇప్పుడప్పుడే ఎక్కుడుస్వాతంత్ర్య మీయగూడదని కలనల్ హెడ్లొంగారు చెప్పిన వాక్యములు, కన్సర్వేటివుల దృష్టిపథము నకు నిదర్శనములు. రెప్పచాటులో స్వపరిపాలన మెటుల నీయవలయునని వీరడిగిరి. ఇరువదియైదు సంవత్సరములలో సైనికోద్యోగములలో నగమువరకు భారతీయుల కొనగవలయునని స్కీంకామిటీవారు చేసిన సూచనపట్ల ప్రభుత్వమువారు సుముఖత జూపలేదు. నౌకాదళచట్టమునందు హానికరమగు ఏర్పాటులను తీసివైచుటకు వీరంగీకరింపలేదు. ఇంకను స్వపరిపాలనవిషయమున చీమనడకల గావింప వలయు నని వీరు చాటుచున్నారు. ఇండియా మంత్రిగారు గోరెడి సహకారము న కిదియేనా ప్రతిఫలము? భారతీయులు సహకారమునలుపుచో, ఎట్టిలాభము గలుగునో విదితమగుచునే యున్నది. రాజ్యాంగసంస్కరణములతో బాటు, నౌకాదళ చట్టమును మరియొక కృత్రిమాలంకారము చేర్చబడెనది. ఇట్టి దుష్ప్రతిగాంచుకొలదియు, స్వపరిపాలనము వెంటనే లభించినగాని ప్రయోజనముండదని, స్పష్టమగుచున్నది. ఇక నయినను ప్రజలు స్వరాజ్యసంపాదనకై యావచ్చుకొని వినియోగించెదరా?

కాకోరీ కుట్ర కేసు: దారుణ శిక్షలు

కాకోరీ కుట్రకేసులో, 22 మంది ముద్దయిలలో ముగ్గురికి ఉరిశిక్ష విధింపబడెను. ఒకరికి ద్వీపాంతరవాసశిక్షయు, ఒకరికి పదునాల్గు సంవత్సరములును, అయిదుగురకు చెరి అయిదుసంవత్సరములును ఇరువురకు చెరి ఏడుసంవత్సరములును, ఆరుగురకు చెరి అయిదు సంవత్సరములును కారాగృహశిక్ష విధింపబడెను. ఒకరిని వదలిపెట్టిరి. ఇరువురు అప్రావరులను తీమించిరి. ముద్దయిలు రయిలు నాసి, బందిపోటుదొంగతనము జరిగినటుల, కేసు తీసికొనిరాబడెను. ఇది కేవలము బందిపోటునేరము కాదనియు,

విప్లవకరమగుకుట్ర కిది ఫలితమనియు, భోలీనువారి వాదము. ముద్దయిలు సంయుక్తరాష్ట్రములవారయినను వంగదేశముతో సంబంధము పెట్టుకొని పనిజేసిరట. కుట్రనేరము గొప్పదయినను, ఉరిశిక్షల విధించుట దారుణముగ తోపకమానదు. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు సయితము న్యాయమును కరుణతో మిళితము జేయవలయు నని జడ్జిగారిని కోరియుండిరి. ముద్దయిలు స్వలాభము నిమిత్తము కుట్రలో జేరలేదని, న్యాయాధిపతి నమ్ముచున్నాడు. కాని పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున కరుణ జూపుడని చేసిన విన్నపమును సయితము, న్యాయాధిపతి పాటింపలేదు. న్యాయాధిపతి దెలిపిన యీక్రింది కారణమును గమనింపవచ్చును.

“దయజూపు”డని విన్నవించునపుడు, నేరముల గావించినవారు పశ్చాత్తాపము జూపిరనియు, ఇక ముందొట్టి నేరముల జేయరనియు, అందుచే తేలిక శిక్ష సరిపోవుననియు జెప్పి కోర్టువారిని తృప్తిపరచుట ఆచారము. దయజూపవలయునని ఎవరితరపున దరఖాస్తు చేయబడెనో వారు నిజముగ పశ్చాత్తాపము గనుబటుచుచున్నారని నాకు స్వయముగ దెలియక బోవుటచే, నే నావిషయమును అంగీకరింపజాలను.”

న్యాయాధిపతిగారు తమ పరతులను ముద్దయిలకు తెలిపియున్నచో, ముద్దయిలు లందుకొడబడియుండు రని తలంపవచ్చును. ఉరిశిక్ష విధింపబడినవారిలో రామప్రసాదుగారికి 28 సంవత్సరములవయస్సనియు, లాహిరిగారికి 24 సంవత్సరములనియు, భూషణసింగుగారికి 33 సంవత్సరములనియు, తీర్పుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టిదారుణశిక్షలవలన, శిక్షల ప్రయోజనము విఫలమగును. శిక్షల నొందినవారి పట్ల ప్రజలకు సానుభూతిగలుగుట సహజము. ప్రభుత్వమువారయినను, శిక్షలకార్యమును తగ్గించి, కరుణ జూపుట యవసరము.

చీనా

నేటిదినము, కామన్సుసభలో చీనాను గూర్చి చర్చ జరుగునని, ప్రధానమంత్రిగారు తెలిపిరి. పరిస్థితులను కామన్సు సభవారు విశాలభావముతో పరికించెద రని తలచెదము. ఏలన, చీనాపై పెద్ద జాతులన్నియు విజృంభించుచో, చీనా లొంగిపోవచ్చునుగాని, ప్రాకృతికమున బెరిగెడియశాంతి మిక్కుట మగును. బ్రిటీషు, అమెరికా, జపాను ప్రతినిధులు గలసి చీనాకు అంత్యసందేశముల నిచ్చెద రనియు, తమకోర్కెలను చీనా నిరాకరించుచో ముందొట్టిచర్యల నవలంబింపవలయునో వారు విచారించుచున్నారనియు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై ప్రయత్నించుచున్న చీనా అణగిపోకుండ జూచుట, కామన్సుసభవారి ధర్మము. లేబరు పక్షమువారు, విదేశసమస్యలగూర్చి ఎక్కుడు శ్రద్ధ వహించి, స్వయంనిర్ణయధర్మమును కాపాడుట యవసరము. హాంకో ఒడంబడికపరతు లిపుడు బయల్పడినవి. ఫిబ్రవరి నెలలో సంధికొరకై ప్రయత్నములు జరిగెను. బ్రిటీషు ప్రతినిధులగు ఓమాలీగారును, చీనా ప్రతినిధులగు చెక్ గారును సంతకముజేసిన ఒడంబడికగాంచిన, దానియందు విశాలభావము గనుపట్టును. బ్రిటీషు ముగ్గునిసిపాలిటీ రద్దుగావలయుననియు, బ్రిటీషు ప్రదేశమును చీనా ముగ్గునిసిపాలిటీ కి

మార్చి 15 వ తేదిన వప్పగిత పెట్టవలయుననియు, ఆపిమ్మట పరిపాలనావ్యవహారముల నన్నిటిని చీనా వారే జరుపవలయు ననియు, ఒడంబడిక దెలుపుచు న్నది. ఛేంబర్లనుగారు దీని నంగీకరించియున్నచో, శాంతి గుదిరెడిది. ఓమాలీగారి చర్య విమర్శింప బడెను. హాంకో మాదిరి ఒడంబడికయే, కియ్యకింగు ముషయమున గూడ జరుగునని, ఊహింపబడెను. కాని ఛేంబర్లనుగారి ప్రసంగమునకు పిమ్మట, పరిస్థితులు మార్పు జెందెను. బ్రిటీషు సైనికులను పాంగయిలో దింపిన పిమ్మట, చీనా జాతీయ ప్రభుత్వము వారు అసమ్మతి జూపిరి. ఇకనయినను ఓమాలీగారు ప్రారంభించిన సంధిప్రయత్నములను కొనసాగించుట వివేకమో, లేక ఛేంబర్లనుగారివలె నిర్బంధచర్యల గైకొనుట వివేకమో, కామన్సుభవారు యోచింపవలసియుండును. ఏ తెలుల మెలగెదరో చూడవలయును.

నిర్బంధ వైధవ్యము

బ్రిటీషు కేసుకేసులో, హైకోర్టువారు ముద్దయి లగు తల్లిని, వితంతు కుమార్తెను నేరస్థులు గారని విడిచిపెట్టినను, నిర్బంధవైధవ్యమువలన గలుగుచెడుగుల నీకేసు తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. కూతురును, తల్లియు గూడ, బిడ్డ పుట్టినటుల అంగీకరించుచున్నారు. అవమానమువలన తానీసంగతి నెవరికిని జెప్పలేదని, కూతురు చెప్పెను. కూతురికి గలిగిన అవమానమును ఎవరితోను జెప్పబిలులేక మంత్రసానిషని తానే చేసితి నని తల్లి చెప్పెను. పుట్టిన పిల్ల హత్యచేయబడెనను విషయమై సాక్ష్యము లేదని జ్యూరీయు ప్రధానన్యాయమూర్తియు దలచి విడిచిపెట్టిరి. న్యాయస్థానములలోని కిట్టికేసులు వచ్చుట, సంఘమున కవమానకరము. నిర్బంధవైధవ్యము వలన గలుగునప్రమాదము మాన్యవలయుననిన, పునర్వివాహమున కవకాశ మిచ్చుట, సాంఘికులధర్మము. చెడుగులను కండ్లారజూచుచు, కాలకర్మగతికి వదలిపెట్టుట నజీవముగు సంఘమునకు పాడిగాదు. సాంఘికాచారములు పరిస్థితుల ననుసరించి మార్పు చెందుచునే యున్నవి. మార్పు వలదనవారు గూడ, దేశకాలపరిస్థితుల నతిక్రమింపజాలకున్నారు. కాని బుద్ధిపూర్వముగ సంస్కరణముల గావించుటకుమాత్రము పలువు రంగీకరించుటలేదు. కాలమునకు దాసులై అది ఎటు యీడ్చిన నటుబోవుట వివేకమో, కాలమును వశపరచుకొని సాంఘికాభివృద్ధికై చేయవలసిన సంస్కరణముల గావించుట వివేకమో, ఎవరికి వారు ఊహించుకొనవచ్చును. హరిద్వారమున జరిగిన సనాతనధర్మకుంభనమ్మేళన కధ్యక్షత వహించి, వితంతువులదుఃఖముల గూర్చి ముచ్చటించినపుడు, పండిత మదనమోహన మాశ్రమ్యగారు కండ్ల నీరు గార్చినటులు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. హిందూసంఘనాయకు లికనయి నను మేల్కొనుట యవసరము గాదా?

పార్లమెంటరీ ఎన్నికలు

పార్లమెంటు సభకు ఎన్నికలు త్వరలో జరుగక తప్పదని తోచును. ఏలనన ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనకుండ, కార్మికచట్టము బోలు తీవ్రనిర్బంధ చట్టమును ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింపజాలరని, కార్మిక సంఘప్రముఖులు భావించుచున్నటుల తెలియుచున్నది. తమ ప్రాథమికస్వత్వములకే భం

గము కలుగు నని లేబరు పక్షమువారు భావించుచున్నపుడు, వ్యవహార మూరకబోవునా? దీనికన్నను ఉపద్రవకరమగుచట్టము లేదని, రాష్ట్రేమాక్ష్మాన్లు గారును, పగసాధించు చట్ట మని క్లిన్సుగారును, ముసులోనీ చట్టమని బ్రౌనుగారును, ప్రతికార్మికు డును జయిలులో నుండవలసివచ్చు నని కాపాక్ గారును, కార్మికుల జన్మస్వత్వములను నీటగలుపు నని ధామసుగారును, కార్మికసంఘములు బలహీన మగునని హెడ్డరునను గారును దెలుపుచుండ, దీని నామోదించువా రెవ రుండురు? వీరెల్లరును బాధ్యతగల నాయకులగుటచే, కన్వర్వేటీవుల ప్రభుత్వమువారు నూతనచట్టము నుపసంహరించుకొనవలెను. లేనిచో ఎన్నికలను జరిపి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలెను. అందుకు మారుగ సంఖ్యాబలము నాధారము జేసికొని, చట్టమును పార్లమెంటుసభలో కొనసాగించుచో, కన్వర్వేటీవుల పట్ల ప్రజలలో గలిగెడి ఏవగింపుకు మేరయుండజాలదు.

లంచము

హబిబుల్లా రాయబారముపై తన కోపమును జూపుటకుగాను దక్షిణాఫ్రికా పత్రికయొకటి కట్టుకథ నల్లినది. సర్ హబిబుల్లాగారు దక్షిణాఫ్రికామంత్రులకు లంచమిచ్చివారిని వశపరచుకొనిరని యీషత్రిక దెలిపెను. ఇంగ్లీషజ్ఞానముగలవా రెవరును ఇట్టికథను నమ్మియుండరు. కాని మొన్నటిదినము శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ముచ్చటించుచు, హబిబుల్లాగారు తమకు దెలియకుండ ధనపునంచించితే పట్టుకొనిపోయిరని ఎగతాళినిమిత్తము ముచ్చటించిరి. వార్తాసంఘము వారొకరు, ఇందలి ఎగతాళిని గ్రహింపక, లంచమిచ్చినసంగతి వాస్తవమే యని శాస్త్రిగారు దృఢపరచినటుల తంతించిచ్చిరట. అందుమీద కొంతయలజడి కలిగెను. సభలో నెవరును తమ యభిప్రాయమును గురించి అపోహపడలేదని, శాస్త్రిగారు బదులు జెప్పిరి. అయినను, శాస్త్రిగారు జాగ్రత్తగ ప్రసంగించియుండవలసిన దని, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక మందలించుచున్నది. కాని, శాస్త్రిగా రిందుకు బాధ్యులుగాజాలరు. శాస్త్రిగారి నెరిగినవారెవరును, అన్యధా భావించియుండరు. లంచపుకథను, హేతుజ్ఞానము గలవారెవరును నమ్మియుండరు. శాస్త్రిగారి బోలువక్తలను చమత్కృతిలేకుండ ప్రసంగింపవలయు నని కోరుట పాడిగాదు.

కెనియా: తలపన్ను

కెనియాలో భారతీయులపై తలపన్ను హెచ్చుగ విధింపబడుటచే, అసంతృప్తి ప్రబలెను. ఈపన్ను విద్యాభివృద్ధినిమిత్త ముపయోగింపబడెనని చెప్పిరేగాని, అందు కెట్టిప్రయత్నము గనుపింపదు. యూరపియనులపై గూడ నిట్టిపన్ను గలదని చెప్పి, భారతీయులను సమాధానపరప జూచుచున్నారు. కాని, యూరపియనులపై గల పన్నును తొలగించు నిమిత్తము కాపైను హ్వార్డుగా రొకతీర్మానము చెచ్చిరి. ఈవిషయమును విచారించుటకు, ప్రభుత్వమువారు రొకసెలెక్టు కమిటీ నేర్పరచిరట. యూరపియనులపన్ను తొలగిపోవు ననుటకు సందియము లేదు. ధనవంతులగు యూరపియనులకు పన్నులేకుండుటయు, బీదలగు భారతీయులపై విధించినపన్ను స్థిరముగ నిలిచియుండుటయు, నెంతవంతయో యూహింపవచ్చును. ఇం

డియా ప్రభుత్వమువారు జోక్యము దీసికొనవలయునని, దేశాంగురగు కోరుచున్నారు. వీరి కోర్కె ఎంతవరకు నెరవేరునో చూడవలయును.

సంస్కృతసాహిత్యసభ

ఈనెల 15, 16, 17 తేదీలలో, సంస్కృత సాహిత్యసభ అవధానశిరోమణి మధ్వశ్రీ కాశీకృష్ణాచార్యులగారి ఉధ్యక్షతక్రింద బెజవాడలోజరుగునని, పాఠకు లెరుంగుదురు. సంస్కృత భాష యందభిమానము గల వారెల్లరును సభకు వెడలి, దాని విజయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. భారతీయ నాగరికసాంప్రదాయములను గ్రహింపవలయు ననిన, సంస్కృతభాషను పఠించుటయన సరము. మతరహస్యములన్నియు దేవభాషయందే కలవు. సంస్కృతమును మరచుట యనిన, స్వేచ్ఛరూపమును మరచుటయేయగును. దేవభాషను పునరుద్ధరించుట భారతీయుల పరమధర్మము. సభాధ్యక్షులు స్వప్రసిద్ధ విద్వాంసు లగుటచే, వారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద జరుగు సభ నిర్విఘ్నముగ కొనసాగు ననుటకు ఏమాత్రము సందియముండదు. ప్రథమసమావేశము పండితుల ననేకుల నాకర్షించినది. రెండవ సమావేశము ఇంకను ఎక్కుడు ఆకర్షవంతముగనుండు నని నమ్మెదము. సభకు జయము చేకూరు గాక!

కలకత్తా కార్యరేఖను

ఆల్డరు మెయిలు ఎన్నికలు
కలకత్తా, ఏప్రిలు 6:—నేటిదినము సాయంకాలము వరకు కలకత్తా కార్యరేఖను ఆల్డరు మెయిలు ఎన్నికల సందర్భమున 18 రు ఆభ్యర్థితృపు కాకితములను పంపియున్నారు. జె. యం. నేమగుప్త, యస్. సి. బోసు, డాక్టర్ ప్రహ్లాద నాథ దెనర్జి, మింటో, నుందర మోహనదాసుగార్లు, ఖురి మువ్వరు మొత్తముమీద 8 మంది ఆభ్యర్థులు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారగు నున్నారు. యం. డాండుగారు మహమ్మదీయ ఆభ్యర్థిగనున్నారు. హిరేంద్రనాథ దత్తు, బి. కె. బాసు జె. యకా. బాసు, ఆడ్లగార్లు స్వతంత్రపక్షమునకు చేరిన ఆభ్యర్థులుగ నున్నారు. రేపు 11 గంటలలోపుగ ఆభ్యర్థులు తమ తమ ఆభ్యర్థితృపు కాకితములు పంపవలెను. (ఆ. పే.)

కపర్దలా సంస్థాన విద్యావిషయక దర్బారు

శ్రీ తిక్కారాజాసాహేబువారి ఉపన్యాసము
లాహోరు, ఏప్రిలు 5:—సాంవత్సరిక విద్యావిషయ క దర్బారునందు శ్రీ తిక్కారాజా సాహేబుగారు శుభ్రతను గూర్చి ఎక్కువగ ఏరును చెప్పజాలరనియు, విద్యార్థులు అది అలవడునట్లు చేయవలెననియు, శుచి ఆరోగ్యదాయకమేగాక ఆత్మగౌరవము, వైద్యకీ గలుగచేయవలసిరి. సోదరులు మహారాజ కుమార కష్టాను అమర్థితునింగారి దాక్షిణ్యమున ఆశాఖ అభివృద్ధి నెందుచున్నది. రణధార కళాశాల రాష్ట్రముందలి కళాశాల లన్నిటికంటె ఉత్తముముగ నున్నది. (ఆ. పే.)

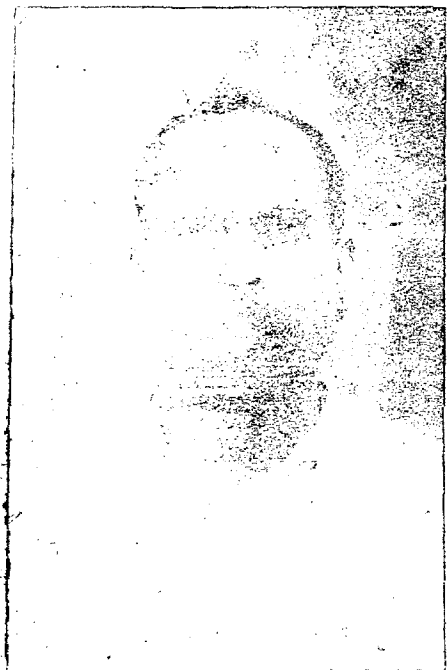
పందెపుగుర్రపుకేసు

న్యాయమూర్తి వాదిని సివిలుకోర్టుకు పోమ్మనుట
బొంబాయి, ఏప్రిలు 5:—“మాన్” పందెపు గుర్రపుయజమాని తెచ్చినదావాలో గుత్తమును పట్టు (యజమాని) కిప్పించి న్యాయమూర్తి వాదిని సివిలుకోర్టుకు పోమ్మనెను. (ఆ. పే.)

వారణాసి వాస్తవ్యులగు రాజ మోతీచంద్రుగారు ఏవ తేది సాయంకాలము వారణాసికి వచ్చియున్న నేపాలు మహారాజుగారి క్షేష్ఠపుత్రునకు గొప్ప వింవోసగిరి.

బెంగాలు నాయకులు

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు తగవును గూర్చి అ. భా. కాంగ్రెసు అధ్యక్షునితో సంప్రదింప మదరాసు వచ్చిన వంగరాష్ట్ర నాయకులు నేడు గోఖలే హాలులో ఉపన్యసించుదురు.

జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ గారు
వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు

వసంతకుమార మజుందారు గారు
(రె. భా. బి.)

జాతీయ వారము-సత్యాగ్రహోద్యమము

("స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు దృఢసంకల్ప మావశ్యకము" — శ్రీ జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ

"నిర్బంధవిమోచనకు రెండేమార్గములు" — శ్రీ వసంతకుమార మజుందారు

"ఒక జలియన్ వాలాబాగు వధతో కథ ముగియలేదు"

సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు నాయకులు, దేశభక్తులు, త్యాగశీలురును, వంగసంగముల శ్రీ జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ, వసంతకుమార మజుందారుగార్లు నిన్నటి సాయంత్రము జాతీయవాస ర ప్రారంభదినమందు హైకోర్టు సముద్రతీరమున జరుపబడిన సభలో సత్యాగ్రహోద్యమమును గూర్చి గంభీరోపన్యాసముల గావించిరి. అట్లు హామీద్ ఖాను గారు సభ కథ్యక్షత వహించిరి.

అట్లు హామీద్ ఖాను గారు ప్రథమమున మాట్లాడుచు జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ గారిని సభ్యుల కెరిగించుచు వారు గొప్ప కాంగ్రెసువాదియనియు, అనేకవత్సరములు కళాశాలయందాచార్యులుగనుండి ఆపదలని విపర్ణించి సర్వస్వమును దేశమున కర్పించి కారాగృహమున కరిగిన దేశభక్తుడును మాతాభిమానిని పల్కిరి.

ప్రాఫెసర్ జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ గారు

హర్షధ్వజులు చెలగలేచి మాట్లాడుచు కాంగ్రెసు నేతకునిగ నుండుటకంటెను తమయందెట్టి ఔన్నత్యము లేదనియు నిజముగ భారతీయు డెవ్వరుగాని కాంగ్రెసు నేతకునికంటె అధికముగ గౌరవమును, ఉత్సాహమును పొందుటకు హక్కు లేదనియు పల్కిరి. (వినుడు వినుడు).

సత్యాగ్రహోద్యమము

వంగదేశీయుల నుగ మేము ప్రత్యేకముగ నీదినమున ఉపన్యసించుట కొక ముఖ్యకారణముగలదు. నేడు సత్యాగ్రహ దినము. రౌలుచట్టమునకు తమ అసమ్మతిని, ప్రకటించుటకై సత్యాగ్రహోద్యమము మొట్టమొదట ప్రారంభింపబడినది. రౌలుచట్టమును, వారిరిపార్డును దేశమందపుడే విస్మృతినొందెను. రౌలుచట్టముయొక్క ఫలితముగ దేశమునందలి యువకులలో ఉత్తములగువారు రెండువందలమంది నేటికినికారాగృహములందు నవయుచున్నారు. వారిపై నేరాకోపణ గావించబడలేదు. విచారణ జరిగియుండలేదు. ఎంతకాల మిట్లు దుర్భరకారాగృహవాస మొనరింపవలయునో తెలియదు. ఇదంతయుదేశము ప్రభుత్వము నాగరికతగల ప్రభుత్వమని చెప్పుకొనుచుండును! తమ పశుబలాధికముచే నిరపరాధులును, అత్యుత్తములు నగు నవయావసులను కాలనిర్ణయమైననలేక నిర్బంధమునందుంచునట్టిదియే నాగరికత! (అనమానము) సత్యాగ్రహోద్యమముయొక్క ఆదర్శము సాధింపబడియుండలేదు. ఆశయస్ఫూర్తి యగునో పీరుజైల్లయందుండెడి వారుగారు. సత్యాగ్రహోద్యమము జయించలేదనిన, సహాయ

నిరాకరణోద్యమాదిగాగల ఉద్యమములు జగమునబహుశేదనిన ఆయుధ్యమతత్వమును గ్రహింపకుండుటయును మనయందు గల లోపమే అందులకు కారణము. అసహాయోద్యమమును జేపట్టి సగములో విరమించితిమి. మరియొక పనిని ప్రారంభించితిమి. దానినిగూడ సగములో ముగింప నశక్తము. మనయందుగల లోపమిదియే. ఒకానొక ఉద్యమమును అనలంబించినపుడు దృఢచిత్తముతో, కార్యదీక్షతో, సంకల్పబద్ధి యగువరకు, అంతరాయములకు జంకి వెనుకంజవేయక ముందు కరుగుచుండవలెను. తాత్కాలికముగ మార్గస్వరూపం దాటుకమును కలిగిన కేలుగుగాక! నిర్దిష్టచేతక్కులమై, నిష్క్రమకదేభక్తితో అడుగు ముందుకు వేయవలెనుగాని నిరుత్సాహముగాని, నిరాశగాని నెందరారు. చేపట్టిన సదుద్యమపవిత్రతను గమనించి, ఆత్మవిశ్వాసముగలిగి, దేశస్వాతంత్ర్యమును ఏయితర జాతిగాని చిరకాలము అరికట్టజాలదను ధైర్యముతో అచంచలసౌధయముతో ముందుకు సాగవలెను.

"ఒక జలియన్ వాలాబాగు వధతో కథ ముగియలేదు"

జలియన్ వాలాబాగునం దీజాతీయవారమునందే వందల కొలది దేశీయులు నిర్దాక్షిణ్యముగ వధింపబడిరిని స్ఫురింపజేసి కొనుటకుంచిది. ద్వేషమునురసలూల్కుటకు గాదు. ఒక జలియన్ వాలాబాగువధతో అధ్యాయము ముగియదు. రేపుగాని, మరునాడు గాని మరియొక జలియన్ వాలాబాగు జరుగుట అసంభవముగాను. 1920-21 సం॥ ప్రాంతములందు భారత సర్వము స్వస్వరూపమును, ప్రత్యేకమునొనర్చెను. నూత్న తేజ మవిర్భవించెను. నవయుగారంభమాయెను. ఆవిమాత్స లేజము, ఆ నవోదయభాసు డంతలో మేఘావృతుడై దృష్టిపథమునుండి మరుసపడుట అంగీకరింపక తప్పదు. కాని అంతగాత్రమున అచనమితవడదులమై, కన్నీరుగార్చుచు భిన్నులముగాంగు. అటులానర్చిన సత్యాగ్రహోద్యమము యొక్కయు, జలియన్ వాలాబాగు వధయొక్కయు నిజతత్వమును గ్రహింపజాలని వాదమయ్యెదదము. నేడు చట్టమునమేఘములచే గగనమంబుల మాన్వ్యానితమైయుండుట నిశ్చయమే! కాని మీ విధానమందు, మీయుద్యమమందు దృఢవిశ్వాసముగల వారైనవో. కారు మజ్బులు క్షణములోతోలగిపోగలవు. మరల ప్రజలందరు ఒక్కొక్కరి ముందుండచివీటను వశపరచుకొనగలరు. అని పల్కిరి (కరతాశధ్వజులు)

శ్రీ వసంతకుమార మజుందారు గారు
మాట్లాడుచు వంగదేశమందలి విప్లవోద్యమ ఫలితముగ రౌలుచట్టము గావించబడినదని పల్కిరి. వంగదేశ విభజనాం

దోశన నడంబులకు మొదట నీవట్ట ముద్దేశింపబడెను. ఆయాం దోశనయందు వంగదేశ విప్లవకారు లీ బ్రిటిషు ప్రభుత్వవారి నుండి తప్పించుకొనుటకు, బ్రిటిషు ప్రముఖుత్వమును దేశమునుండి వెడల నడిపించుట నుద్దేశ్యములయొందిరి. అందు రహస్యమేమి యులేదు. అసహాయోద్యమ దినములందువలె నాడు జనసామాన్యముచే ఆందోళన విరివిగ వ్యాపించియుండెను. పీఠప్రభుత్వనిర్బంధ విధానములన రహస్యవిప్లవ ప్రయత్నములు ప్రారంభమై ఆగస్టిక్ యుద్ధములు జరుగుచువచ్చెను. అందుపై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతదేశ రక్షక శాసనము కిని రెగ్యులేషన్ తీర్మానించిరి. నేటికిని ఈ సాధనములనే వారు పయోగించుచున్నారు.

రెండేమార్గములు

ఈ శాసనములక్రింద ఇప్పటికిని 200 మంది వంగయువకులు జైల్లయందు నిర్బంధింపబడియున్నారు. వీరి విముక్తికి రెండేమార్గములు గలవు. ప్రభుత్వ నిర్బంధమునకు లెయొగ్గి స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు తర్ఫుములు విడుదలయొి. శత్రువుపై సంపూర్ణజయమును బడయుట రెండవది. ఇంకను భారతవర్షమందు విప్లవోద్యమములడంచబడలేదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము తలంచుచున్నది. భౌతికయుద్ధము సంపూర్ణముగ వశమందులుగాలేదని నమ్ముచున్నది. కాని అంతమాత్రమున నానము జయించినట్లు జెప్పుకొన వీలులేదు. మనమిప్పుడు రణమృగముందు వలెనున్నాము.

అసహాయోద్యమము దేశములో అడుగంటెననియు, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ క్షీణించిపోవుచున్నదనియు చెప్పువారితో నేనేకభవింపజాలను. మనము నిస్సహాయులమనియు, దుర్బలులమనియు ప్రభుత్వమువారు తలంచిన మనదేశీయుల్లిట్లు జైల్లయందుండియుండరు. స్వాతంత్ర్యముముక్తకొని పీరి జైల్లనుండి వెలుపలకు గొనివచ్చుటకు నేను సమ్మతింపజాలను. కావున స్వాతంత్ర్యము కొరకై ఉద్యమమును సాగించుటయే మనవిధి. దేశమునందలి నాయకులకు, ప్రచారకులకు, ముఖ్యముగ యువకులకిది చాల సందిగ్ధసమయము. ఉద్యమము తీవ్రరూపమును దాల్చి దేశమంతటను విజృంభించుచున్నపుడు ఉత్సాహముతో పనిజేయుట కడుగులభము. కాని ఉద్యమముల తగ్గియున్నపుడే ధైర్యముతో నిలువగలవారుండు టావశ్యకము అని పల్కిరి.

శ్రీ. యస్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మాట్లాడుచు 1920-21 సం॥ లందువలె దేశీయులు మరల ఉద్యమమందు పాల్గొననినో స్వరాజ్యకాంక్షను వదలివేయవచ్చునని పల్కిరి. కానసభలద్వారా స్వరాజ్యము లభించుట అసంభవము. దేశముకొరకై సమస్తమును అర్పింపగల యువకులు యుల్లెడలి దేశసేవ జేసినగాని స్వరాజ్యమును తలపెట్టజాలము. 1920-21 సం॥లందు బర్మెన్ హెడ్, రిడింగ్ ప్రభువులు మహాత్యగాంధీ, దేశభక్తుల దాసుగారలతో రాజీతిచచ్చిరి. బ్రిటిషువారి దేశమందు శాశ్వతముగ మండబోరు. ఏనాడు భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమునకై కృతనిశ్చయులయ్యెదరో నాడే విదేశపరిపాలన మంతరింపగలదు అనిరి.

శ్రీ. ఓ. కందసామి శెట్టిగారు మాట్లాడుచు ప్రజలలో ఆత్మవిశ్వాసము, వికమత్యము లుండుటావశ్యకమనియు, నాయకుల ఆజ్ఞలను భక్తిశ్రద్ధలతో అనుసరింపవలెననియు, సత్యాగ్రహవాదముందు దేశసేవకు సంకల్పించుకొనవలెననియు, చెన్నపురి యందు జరుగనున్న కాంగ్రెసుసభను జయప్రదముగ గావించవలెనని పల్కిరి.

డి. కొలంబై గారు మాట్లాడినది సభ ముగింపబడెను.

విద్యార్థి మరణము

అల్లిపూరు, ఏప్రిలు 7:—ఇంగ్లీషు కేయేటునందు అల్లిపూరులో చదువుచున్న నైజామువారి అంగరక్షకులైన నవాబు హానీబాగ్గంజిగారి కుమారుడు మహమ్మదు ఆహమదుగారు టైఫాయిడువలన మరణించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

తెంగళూరు, ఏప్రిలు 6:—మెసూరు ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగ అధిక సబ్జెక్టులు జిల్లాజడ్జిలను మునసబు కోర్టులను నియమించుటకు ఉద్యోగులకు జీతము లధికములు జేయుటకు తీర్మానించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

వ్యవసాయ విద్య

కలకత్తా, ఏప్రిలు 7:—ప్రభుత్వమువారు రాజసాహి కళాశాలయందు వ్యవసాయవిద్య నేర్పు ఏర్పాటుచేయుట కాలోచించుచున్నారు. బసంతకుమారుగారిచ్చిన ధర్మమునుండి దీని నేర్పాటుచేయుటకే చూచున్నారు. విద్య మాడేండ్లు నేర్పుదురు. డిప్లొమా (పట్టా) గూడ నీరురు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్ర దేశ కళావంతులు

సంస్కరణ ప్రచారము, వాడవల్లి

మార్చి 26, 27 తేదీలందు వెంకటేశ్వర వాడవల్లి యందు సంఘములయిండ్లను జని సంఘతీర్థము వినిపించి 19 కుటుంబములవారిని సంస్కరణసభ్యులుగ జేర్చుకొనడ మయినది.

గ్రామము చిన్నదైనను సుమారు 40 మంది సానుబంధులు, కోనసీమయందలి యువకులు కీర్తనో స్నేహమొనర్చి ధనమున వ్యయపరచుకొనుచున్నారు. ఈమధ్య నొకడిచ్చుటాక కుటుంబములోని సానులనరికి యొకామెను చాత్యయొనర్చి తాను మరికొనిన సానులయందును లోకమునకు విశేషమే.

ఈ గ్రామమున రెండు మేళముల జట్టుగలవు. ప్రతి కుటుంబమునకు మాన్యము నొకటి ధామి కొద్దికొద్దిగలదు. వాడవల్లి దేవాలయమునకు సంబంధించి 24 ఎకరములును, లాల్లదేవాలయమునకు సంబంధించి 44 ఎకరములును మొట్టమొదట గలదు. అందుచే ప్రతి కుటుంబమునందును సానులు లేని గృహమేలేదు. ఉన్న వారందరు యింకను బాలికలను సానులుగ ప్రవేశ పెట్టుటకు తలంచుచు సుమారు 15 మంది బాలికలను నృత్యగీతములు నేర్పించి సిద్ధపరచియున్నారు. ఇట్టివారికి సంస్కరణ ప్రచారము చేసి సంస్కరణ సభ్యులుగ జేర్చుకొనిన వారికందరకుమవివాహము లొనర్చుమని బోధించి యొప్పించుట బహుదర్శనమైన కార్యము. సానులన్నిటినేగాక పురుషుల సంతతినిగూడ పతితులుగ జేయవలెననుట సంతాపకరమగు విషయము. చాలమంది నాఖరి యీ నామముల జరారుతులుగ మార్చుచుటగాని లేక భజనలు చేయవచ్చునని యుత్తరువులు పుట్టించుటగాని చేసినయెడల సానులను చేయనే చేయమని ఘంటాపథముగ జెప్పియుండిరి.

దేశపరిస్థితులను వెల్లడించి యీ నామముల విషయమున సంస్కర్తలు చేయుచున్న కృషిని వెల్లడించి ఒక కుటుంబముగాక మిగిలినవారందరు సంస్కరణసభ్యులుగ చేరి తమకొమార్తెలను వివాహము చేయ పూనుకొనినందుల కెంతయు వారి నభినందించుచున్నది. ఇందు ముఖ్యముగ సరికే రెంకటనరయ్యగారు తనకొమార్తెలనివ్వరకు ఆటచెప్పించుచున్నను వెంటనే మానిపించి యీ నామములను సానివృత్తియందు ప్రవేశపెట్టుక త్వరలో వివాహము చేయదలంచినందుల కెంతయు స్తుతిపాత్రులు. వీరి నాదర్యముగ నిడుకొని అనుమానములందరు తప్పక వివాహములు చేయుదురు.

ఈ గ్రామ సంఘములంద రిట్టి సంఘకట్టుబాటునకు నిలబడి తమవిడ్డలకందరకు వివాహములు చేయుచు యితరుల కాదర్య ప్రాయురై స్థితికి ర్చిని సంపాదించి దేశీయుల సొగడలకు పాత్రులగుదురుగాక.

క్రీడునందు సంతకముచేయని అల్లు లక్ష్మీనరసింహులు అనునామెకు 4 కొమార్తెలుగలరు. ఇద్దర నిదివరకే పడుపునృత్తియందు ప్రవేశపెట్టెను. మూడవకొమార్తెకు ఆటపాటులు నేర్చి రెండు సంవత్సరములనుండి మేళములందు త్రిపుపున్నది. ఈ బాలికకు 11 ఏండ్లమాత్రమేగలవు. ఈమెను వివాహముచేయమనగ కష్టపడి విద్యచేప్పించి మేళములందు త్రిపుపుంటినిగాన యీ బాలిక విషయమున బలవంతపెట్టనియెడల నాల్గవకు మాత్రమ వివాహముచేయుదునని చెప్పెను. ఇట్లే యొకొక కుటుంబములకు సంఘతీర్థములకు వ్యతిరేక మగుటవలనను, ఎన్ని విధముల బోధించినను వినకపోవుటవలనను యీ కుటుంబమును సంస్కరణ సభ్యులుగ జేర్చుకొనలేదు. ఇప్పటి సంఘములు యీ విడ్డము కాపాడుటకు పూనుకొనియున్నారు.

ఇచ్చట దేవాలయమునందు మామూలుగ జరుగు ఉత్సవములకుగాక కొంత నాఖరిలు చేయమని చెప్పినను వినక దేవునియెదుట మేళములు చేయనపుడు స్త్రీలబట్టలు తగులచెట్టుట, రాళ్లు వేయుట మొదలగు అల్లరిపనులు చేయించుటవలన నాఖరిలు మానివేసితిమని చెప్పిరి. ఇందువలన వీరిపై జరక్కాలావిధించగా లేని అధికారమును వహించిరనుతలంపున వీరినిగూడ పోవుటవలన కొద్దులందు దాహిత్యుచిరి. పర్యవసానము లేలేదు.

ధర్మకర్తలు దేవాలయములందు పనులకు తలచే నాఖరిల చేయించుచు దేవతాయుత్సవములందు అవినీతికి తావేర్చరమందెదుట యెంతయు శోచనీయము. సానులు చేయగానాభి నయుములుగాంచి దేవతాయుత్సవమును మాటయేయరచి యువకులు దుర్మార్గులై పృథ్వి తములకు గడంగుచున్నారు. స్త్రీల విట్టు అవమాన పరచుట భావ్యముగాదనిన మాసంతోషముకొనకేర్పడిన యువకరణముల మేమెట్లు చేసినను తప్పులేదని నునుపుటకు సాహసించుచున్నారు. కాన దే

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ

పరిక్షలు

ప్రస్తుతకాలమున జరుగుచున్న ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యా పీఠ పరీక్షలు ఆయుర్వేదవిద్యార్థులకి అత్యవశ్యకము అని అందరును విశ్వసించుటవలన విషయమే. ఇట్టివిద్యార్థుల పరీక్షలు వృద్ధిలోనికి రావలయు ననిన ఆయుర్వేదవిద్యార్థుల సంఖ్య అధికము. ఈ క్రింద విషయములను గమనించవలయును.

ధాత్యుత్సవపరీక్ష లన్నియు పాఠశాలలలో ఒకవత్సరము కంటే నొకవత్సరము పరీక్షనువచ్చు విద్యార్థుల సంఖ్య అధికమగుచున్నచే ప్రశ్నపత్రములు అధికకాతినయ్యుచున్నందున ప్రశ్నపత్రములను విద్యార్థుల ప్రశ్నపత్రము లిచ్చు సభ్యులెల్లరును సంస్కృతవిద్యార్థులగుటయు, వారలకు పరీక్షలవగా నేమియో పరీక్షించువిధానమేమియో తెలియకపోవుటయు, వారి విదివరలో ఏపరీక్షయందును పాస్గానకపోవుటయు కారణములని చెప్పకతప్పదు. సంస్కృతపండితులను నాకేర్తియం దధికకేర్తిగలవారగుటచే అట్టివారికే సనుసరించియే యితరులకేర్తియు నుండునని తలంచి కాబోలు వారియొక్క పాండిత్యప్రకర్షము నంతయు విద్యార్థుల ప్రశ్నపత్రములయందు చూపించుచు ప్రశ్నపత్రములకిచ్చినకాలమును విద్యార్థులు జవాబువ్రాయగలగుదురా లేదాయను విచార మిసుమంతయులేక పరీక్షలు జరుపుచున్నారు. ఇందుకు నివర్తనముగ నొకటిరెండు ప్రశ్నపత్రములను దాహరణముగ జెప్పెన - కడవినవత్సర (1926 ప సరి) ము జరిగిన పరీక్షలలో ప్రవేశపరీక్ష “కారీరప్రశ్నపత్రము” ఇదివరలో విద్యార్థులపరీక్షపత్రములందు ఉర్దూపదవియు నితవరకును నిశ్చయింపబడని రక్తచక్రముగము, వ్యాసవాయువు సంచారము మొదలగు ప్రశ్న లకుగలవిని. ఉత్తమపరీక్ష “నిదానము” నందు అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాయవలెననిన వారిచ్చినకామనకు రెండురెట్లుకాలమైనను చాలదు. ఇట్లు ప్రతి ప్రశ్నపత్రమును పండితులకుగూడ కష్టతమములుగా నున్నవి. ఇట్టివిషయపరీక్షలవలన విద్యార్థులకు నైద్య విషయ పురోభివృద్ధి కలుగుట యెట్లున్నను బిడ్డదశలోనున్న మన నైద్యభావనభృంశించుటకుగూడ భయకంపము మాత్రము జనింపక మానదు. కావున విద్యార్థులనునందలి విద్యార్థులకు ముఖ్యముగా మనవిచేయునది యేమనగా ప్రతి ప్రశ్నపత్రమునందలి ప్రశ్నలకును సమాధానానకాశములు (చాయస్) ఉండవలయును. ఇచ్చు ప్రశ్నపత్రమునకు ఇచ్చినకాలము సరిపోవునా లేదా అని విచారించవలయును.

ఇట్లు చేసినయెడల విద్యార్థుల పరీక్షలు వృద్ధిలోనికివచ్చునుగాని కేవలము తమ పాండిత్యప్రకర్షము మాపుటయే ప్రధానముగా పెట్టుకొని ప్రశ్నలడిగిన విద్యార్థులకుచాల నిరయ్యహము కల్గి ఆనాటి నానాటికి పరీక్షకువచ్చు విద్యార్థుల సంఖ్యయే తరిగిపోవునుగాని నైద్యాభివృద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడదని నామాశయము. కావున ఇకపై ఆయుర్వేదవిద్యార్థులను మైవిషయములను గమనించి ప్రపంచమునందలి ఇతరపరీక్షపత్రముల నీక్షించి తమరీతిని పరీక్షపత్రముల నివ్వవలయునని కోరుచున్నాను.

నైద్యాభిమాని

వతాయుత్సవముల ప్రయోజనమునకు భంగకరముగ ప్రవర్తించుచు బహిరంగముగ దుర్మతికి గడంగువారిని దేవతాకార్యములకు వినియోగించుట నుపేక్షింపవలసిన కార్యముగాదు. వ్యభిచారమే వృత్తిగానుండుచువారి నిట్టియుత్సవములందు ప్రవేశపెట్టుట నేరముగనెంచి దేవాలయ పవిత్రతకు తోడ్పడ దేకీయులు ప్రార్థితులు.

సంస్కరణ సంఘమునకేరన కుటుంబపెద్దల నీక్రింపను హరించుచున్నాను :—(1) సరిదే భానుమూర్తిగారు, (2) గూమూరి పాపారావుగారు, (3) సరిదే రమణయ్యగారు, (4) గూమూరి గోపాలంగారు, (5) సరిదే సుబ్రహ్మణ్యముగారు, (6) సరిదే మాహానాంగమ్మగారు, (7) యీ సత్యనారాయణమ్మగారు, (8) సరిదే మహాలక్ష్మమ్మగారు, (9) యీ సుధర్మమ్మగారు, (10) నారంకెట్టి రాధానరావుగారు, (11) సరిదే అమృతమ్మగారు, (12) సరిదే చంద్రములమ్మగారు, (13) యీ వ్యాసమ్మగారు, (14) అల్లు వెంకట్రామయ్యగారు, (15) గూమూరి శేషయ్యగారు, (16) సరిదే మహాలక్ష్మమ్మగారు, (17) యీ చికోన్నయ్యగారు, (18) యీ నరసింహముగారు, (19) సరిదే సూరన్నగారు.

భాస్కర్ల ఈశ్వరుడు.

చరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

బొమ్మికోట్ల

ఏప్రిల్ 4:—క్రిందటి తేదీన బొమ్మికోట్లలో జరిగిన పాటించులో పాలకొల్లు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆచ్చట క్రిమినల్ కేసులను విచారణజేయుటకుగాను రెంచికోట్ల ఆనంద్ కుమారి తీర్మానించి కలెక్టరుగారిని సభాకుసుకు వేడిరి. ప్రస్తుతిము మా గూమూజుమ్మేట్ల వారమునకొకరోజు పాలకొల్లులో కోర్టుజేర్మాన్నారు. రెంచికోట్లలవిషయమై చెప్పవలసినవిషయము మానరసాపురములో రెండుగూడు సంవత్సరములక్రితంవరకు రెంచికోట్లకుండేది. అయితే మూడవక్లాసు అధికారము కలిగిఉండేది. పనిని అధికారులు మెచ్చుకొనలేననునే చేయుచుండెడిది. తరువాత రెండవక్లాసు అధికారము నివ్వవలెనని మా రెంచివాగ్ధికారుల నడుగగా రెంచికోట్ల అసలే రద్దుకాబడెను. ఈ విధ సంగతి అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు నాకు విశదమైనది.

ఉద్యోగపుసంగతులు

మా సముమేజ్యేట్టుగారకు క్రితతి పున్నయ్యగారికి పశ్చిమగోదావరి కలెక్టరు కడేలో ఇంట్లో పాస్టరుగానై యుద్యోగము అయినది. పున్నయ్యగారిచ్చట ఉద్యోగముజేసిన కాలములో సొగడుబోతులు కొంతమంది అంగద్రొక్కబడిరి. వీరికి వైనజెప్పిన గొప్పపదవి లభించినందుకు వీరి నభినందించుచున్నాము.

జ్యోతిషాస్త్రము

బ్రహ్మశ్రీ పెడపర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు మా పురమందిరమునద్ద నీమగ్య తిలకమువ్రేయు మొదలగు అంశములను భాషగర్భితముగ ఉపన్యాసముల రెంటి నిచ్చి పురజనులను ఆహ్లాదకరముగా కరిరి. వీరు కీర్తిశేఖరులు పెడపర్తి చిన్నార్యయ్య సిద్ధాంతిగారి పుత్రులు. పెడపర్తివారి పంచాంగములు మన ఆంధ్రదేశములో ప్రఖ్యాతియని నేను చెప్పనక్కరలేదు. యానవలయును కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు ఘనశాస్త్రవేత్తలు. వీరు క్రిందటి బెల్గాంకాస్స రెస్సకు బోయి ప్రఖ్యాతిని గాంచినది తెలియుచున్నది. తిథివిషయములో వీరు కొన్ని మార్గలను స్వయముగా కనిపెట్టి చెప్పగలిగిన విషయం కంటే సంతసించుచున్నాను. వీరి ఉపన్యాసములను మా పురజనులు చాలా కొనియాడిరి.

కొప్పులు మూయుట

మా సముకోర్టు యీ 15 వ తేదీనుండి కట్టికేయబడును. మునసముకోర్టులు నవ్వేల 9 వ తేదీని మూయబడును. మాకాలనయన్ని, జైలలోన్నత పాపకాలయు కాలమనుండి మూయబడును.

మా బాలికాపాఠశాల

మా గ్రామములోని బాలికాపాఠశాలలో 7, 8 మాసములక్రిందట ప్రధానోపాధ్యాయురాలుగా నొక క్రిష్టియన్ కన్యను మాతాల్లాకాబోర్డువారు నియమించిరి. బ్రహ్మరెడ్డిలో పచ్చమగోదావరిజిల్లాలోని బాలికాపాఠశాలల సముచిన్తాయు ఇన్స్పెక్టరుగారు మా బాలికాపాఠశాల లోనికి వచ్చియుండిరి. ప్రధానోపాధ్యాయురాలు సరిగా పనిజేయనట్లున్న పాపములను జెప్పకట్టుకు తరువాత పూర్తిగా ఉద్యోగపదవికి స్పృహకట్టు గలిగినదికావనియు తాల్లాకాబోర్డువారి వేరిట క్రిందటి 15 వ తేదీని ఉత్తరమును వ్రాసినపెననియు తెలియుచున్నది. స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి విషయమై అత్యధికముగూడదని నేను వేరుగా జెప్పనక్కరలేదు. పాపకాలలు ప్రజలమనస్సుల నాకర్షింపవలెను.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా దివ్యభావన

1927 సరి ఏప్రిల్ 9, 10 తేదీలలో సరిపెల్లలో జేసినావ పి. జెల్లా. డి. అప్పయ్య ఇంజనీరుగారకు మ. రా. రా. ఎ. యస్. రాజశేఖర అయ్యంగారి ఆధిపత్యముక్రింద పడమర గోదావరిజిల్లా కమిషనరీతో అందుచ్చు కాన్వెన్షన్ జరగను. తాజేట్ల గూడెంపల్లెమనుకు 14 వైద్యులముగూడ సాబారుబండ్లు పావుమానములలో సరికెల్ల గలను. రా. రా. రా. కొవిడికి లక్ష్మీపతిగారు ప్రజనసభకు చేర్చబడిరి. బ్రహ్మశ్రీ రావుసామెనా వి. సంగయ్య శాస్త్రిగారు బ్రహ్మశ్రీ కే. వరదాశిశాస్త్రిగారు మొదలైనవారు ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు. అందరు బయ్యచేయ ప్రార్థితులు.

కందుకూరి లక్ష్మీనరసింహమూర్తి.

లండన్ వెల్ఫేర్ కౌన్సిల్ వారు వార్తా ప్రచారము తిప్పి
ని ప్రారంభమగును. అంతే ఆప్రేరణాత్మక పత్రిక ప్రచురణ
క్రమం ఇచ్చెదరు.

శ్రీరామలీల స్వామిలవారి వేదాంతోపదేశములు

అవ్వారి హనుమయ్య-శ్రీ రామకృష్ణాశ్రమము గుంటూరు

(10)

1. మానవులు పరమేశ్వరాంత సంభూతులు. మానవుని ముందిమిడియున్న పరమేశ్వరత్వమును ప్రకటించుటయే మనోబుద్ధిది. అహంకారములతో గూడిన అంతఃకరణయొక్కయు కర్మజ్ఞానేంద్రియత్వమున కరీరముయొక్కయు, ముఖ్యధర్మమైయున్నది. విశుద్ధమగు భగవచ్చైతన్యప్రదర్శనమునకు సాధనభూతములై యలరారుచున్న మానశరీరవిషయములందు ప్రకృతసానుభూతిని జూపవలసియున్నది. ప్రకృతినియములు సమసరించి, దేశకాలపాత్రముల కనుకూలముగ ప్రవర్తించుట అంతఃకరణ ధర్మమైయున్నది. దేశకాలపాత్రము లనవలయును నోవికాసమునకు దోడ్పడకుండుట మనకు యవసరమే. కావున, సక్రమశీక్షనొంది నిగ్రహత్వముతో గూడిన గృహస్థు, కేవల దేశకాలపాత్రముల కనుకూలముగ ప్రవర్తించ ప్రయత్నింపక తనజీవితముఖ్యోద్దేశ్యమును సమసరించి న్యాయమారుడుగాక, వ్యాపారావస్థితుడై స్వజాతి, స్వదేశకల్యాణమును ముందుము కొని, వికారవృత్త్యవగులవాడై మనోవికాసము నొందించి, అంతఃకరణ విశుద్ధియును కలుగజేసి, పరమేశ్వరాంశము వ్యక్తపరుచుకొనుట కనువసరమార్గము నవలంబించవలెను. సంకల్ప బలములేనివాని మనస్సు ప్రపంచవాతావరణమునకులొనై, యక్కానిలేనియోడవలె పలువిధ కష్టనష్టముల పాలగును. ప్రవహించునీటిలో చంద్రుని ప్రతిబింబమెట్లు ఖండములుగ గాన్పడునో అట్లే సంకల్పరహితమై, అనేక కామ్యములకు లొనైన అంతఃకరణ, పరమేశ్వర ప్రత్యక్షరూపులను పూర్ణముగ ప్రతిబింబింపవలెను.

2. సంకల్ప రహితుడగు మానవునికి ప్రపంచంబున స్థానము మానవసంఘమునలేదు. జీవితమును వికాసమునకు సత్సంకల్పము మలయమారుతము. స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ వైర్యసాహసములు పరోపకారకీలత, సదసద్వివేకవిచారణ మొదలగునవి సత్సంకల్ప లక్షణములు. సంకల్పము పరమేశ్వర ప్రేమాప్రతిబింబమే. కావున సర్వవిషయములందును పాల్గొనుట కర్హుడగు మానవుడు చిద్వివేక విచారణలు గలవాడైన తిన్న తానుదరించుకొనుటయే గాక లోకమును వైశము, సర్వప్రసన్నముచే మధురింపగలడు. లోకమంతయు ప్రేమా పూరితమైయున్నది ప్రేమయన ఆత్మరక్ష; ఆత్మరక్షయే, సుఖంబుంధములతో గూడినది. అందులననే వ్యక్తుల కనుకూలముగ సాంగత్యము లభించుచుండును. సజ్జనసాంగత్యము సర్వధర్మములకు మూలము. ఇట్టి సాంగత్యస్థానము ప్రకృతి సిద్ధమైయున్నది. స్వభావైక్యముగల సర్వవిషయములను తమ యశోన్యాయమును ప్రకటించుచునేయుండును. అర్హ్యము నలంకరించు షట్సలో శేషగలచెట్టు మలయమారుతము విదినంతనాత్రము చేతనే, తమ స్వభావమును వైశము మార్పుచేసి, ముదిగింగపుమాను లగుచున్నవి. కీటకము భ్రమరబంధువులయై, తనసర్వస్వమును మార్చుకొని, భ్రమర రూపమును దాల్చుచున్నది. ఇతము అయస్కాంతముచే నెట్లా కర్మింపబడునో తెలియనివారుండరు. అదేవిధముగ, మనోబలము గలిగినవారిచే నాకర్మింపబడి తమ సహజదుష్టగుణజన్మములను నిర్మించిన బండ్లెండకోగలరు. కావున ఆత్మకల్యాణమునకు కావలసినపరి పరికరములన్నియు సృష్టియందలి ప్రతివస్తువునందును నేనమైయున్నవి. కాని యవి ఆకర్మింపబడి వ్యక్తులు గావలెను. భగవత్కృపాపాపమైనవారి సత్సంకల్పము సర్వజన శ్రేయోదాయకమై యున్నది.

(3) అత్యున్నత క్రియాశక్తి మానవవృద్ధయ సీరియం ఆరారుమండ అబలులై యాక్రందనస్వరూప లానర్చుచు క్రియా సూక్ష్మలై దుర్బలులతో దారితోచక పడియున్న మానవ బృందములకు నూతనోత్సాహమును కలుగజేయ బూనిన జీవితము సర్వసాధకత్వము. జెందినదని జెప్పవచ్చును. ప్రజలలో న్యూనింపజేయవలసినది క్రియాశక్తి విశ్వాభావము. సర్వశక్తి సమృద్ధిముగ పరమేశ్వరాంత నలంకరింపబడినవారు పరతంత్రులై నుండుట విచారకరమగు విషయము. కాని విచారపడవలసిన గాలముగతించినది. ప్రస్తుతము భారతదేశమంతయు ఒకేపర్యా యము ప్రభోధింపబడవలెనన్న నేలయు నింగియు దాశమతో గావించి అమృతస్వాహమతో నాయుంపదగిన మనోదార్ధ్యము గలిగినటువంటిన్ని కులసర్వతంబులను నైతియు యెదుర్కొనుట

తగిన శరీరబలము గలిగినటువంటిన్ని సాగరములేడింటిని ఒక్కముడి చేరదీయగల బుద్ధిబలమును నాలుగు దిక్కుల నొక్కచోటికి చేర్చగల దృక్పథ విశాలమును గలిగినటువంటిన్ని యువకులు పలువురు దేశారాధన జేయుటకు జీవికము నర్పింపవలెను. ఇట్టి యువకులు జాతీయనిర్మాణమునకు బూనుకొనిన ప్రజలు క్రియా శూరులగుటయే గాక బ్రహ్మాండ భాండంబు లన్నియును వికాసము గలవియగును.

(4) కాని భారతయువకులు నిఖిల ధర్మాధర్మవిప్రులులు గావలెను. అంతరంగశుద్ధితో నతిశయించియుండవలెను. శిష్ట సంరక్షణయం దాత్మార్థము మొనరించి దుష్టనిగ్రహమున కలవడి నవారై యుండవలెను. నీతిశాస్త్రనిపుణులైయుండవలెను. సకల శస్త్రాస్త్రపరిశ్రమ జేసినవారై యుండవలెను. మానవసేవా తత్పరులై ప్రజాక్షేమమును పాటించుచుండవలెను. ఇట్టి యువకులత్యాగము భారత ప్రజాశక్తి నన్నివిధముల వికసింపజేయును. క్రియాశక్తి ప్రబోధము గలిగిన తరువాతనే దారిద్ర్యము తొలగునుగాని, అంతవరకును తొలగదు. దారిద్ర్యము తొలగిననేగాని, వ్యక్తిగౌరవము జనింపదు. వ్యక్తిగౌరవ విశ్వాసములముందు పారతంత్ర్యము నిలువజాలదు. కావున జేయవలసినది నిష్కామకర్మ. కావలసినది యుత్సాహము. న్యూనింపజేయవలసినది స్వశక్తి విశ్వాసము, శ్రద్ధ.

(5) భారత యువకులారా, మానవసేవ మీపవిత్ర ధర్మమైయున్నది. మానవసేవయన యీశ్వరసేవయే. పూర్వము నుండి పరమేశ్వర సేవాధరంధరులని పేరుగాంచిన భారతదీపక కుండవించి కర్తవ్యమారులై యుండిన పరమేశ్వరు డానందింపడు. మీరు డబ్బులేదని పనిచేయుచుండుట తగదు. సర్వశక్తివంత మగుదివ్యకళలు మీయందున్నవి. మహాతపస్సంపన్నులగు ఋషులయొక్క అనుభవసిద్ధాంత చంద్రికలు మీమ్ము నరింపవచ్చువి. కావలసినది దేశతరుణోపాయమును సమహర్ష దృఢప్రతిజ్ఞ, ఆర్జింపవలసినది ఆత్మవిశ్వాసము. త్యజింపజేయవలసినది పశు జీవితము. ప్రతిష్ఠింపవలసినది మానవప్రజ్ఞాని శేషములు. ప్రబోధింపవలసినది ధర్మవిజ్ఞ. పారలోచనలసినది పారతంత్ర్యము. పురికొల్పవలసినది దైశోక్త్యాహములు. విరాజింప జేయవలసినది విజ్ఞానము. ఏనాడు భారతీయులు విజ్ఞాన విరాజిత దృక్పథ విశాలమై స్వచ్ఛందజీవితము ననుష్ఠింప సమర్థుల గలవారగుదురో, అనాటినుండియు ప్రపంచమందు శాంతి ప్రతిష్ఠింపబడును. పేటికాంతర్గతత్వమునది మహాబుద్ధుల యనుభవము కలావిహీనముగ భారతప్రజాహృదయమున దాగియున్నది. యువకులముహూర్తమును బయటికి దీయవలెను.

బెంగాలురాష్ట్ర కాంగ్రెసుమహాసభ

సేనుగప్రగారి రాజీనామా

కలకత్తా, ఏప్రిలు 7:—సేనుగప్రగారి రసత్వ తనహింపకుండుటకు నిశ్చయించి రాజీనామా యొర్రెనందు రెండు సంవత్సరములకు మించి నాతావరణము గలుగునరకును మహాసభ నావలసినదని గోరిరి. (ప్రే. ప్రే.)

క్రొత్తవైద్యపాఠశాలలు

కలకత్తా, ఏప్రిలు 7:—వైద్యసంక్షేమకు చదువుటకు తలంపుచున్న విద్యార్థులలో కొలదియందైనను ప్రస్తుతపాఠశాలలో స్థలముదొరుకుటలేదు. కావున ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలపాఠశాల స్థాపించ నున్నారు. (ప్రే. ప్రే.)

ఖర్గ బహదరునింగు

ప్రేమహామండల తీర్మానము

లెనారగు, ఏప్రిలు 6:—సుమారు మామనందలప్రేలు సమావేశమై ఖర్గబహదరునింగుగారికి శిక్ష దొలగింపవలసినదిగ గవర్నరుగారిని ప్రార్థించుచు తీర్మానించి అందరును సంతకము చేసి గవర్నరుగారికిక మహజరునంపిరి. (అ. ప్రే.)

గొ. మిత్రగారి పర్యటనము

రంగూను, ఏప్రిలు 6:—ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుడగు గొ. సర్ బి. యస్. మిత్రగారు కలకత్తానుండి ఆంగ్లాండ్కు రులో నేటిదిన ముహూం రంగూనుచేరిరి. పలువురు ప్రముఖులు వీరికి రేవుగద్ద స్వాగతముసంగిరి. నేటిదినము సాయంకాలము వీరు పేమిచూ వెళ్లెదరు. (అ. ప్రే.)

12500 కానుకతో దూరశ్రవణయంత్రముద్వారా మాట్లాడువారి ముఖములను జూచుటకు పరిశోధనాగ్రామ ఒక కంపెనీ నెలకొల్పబడెను.

కర్నూలు (స్వకీయవిశేషం)

వీడి కోలు.

కర్నూలు, 6-4-27 కోల్కత్తామహారాయత్ హైస్కూలు ప్రెసిడెంట్ గారగు రెవరెండు బి. జె. రాక్వెడ్డు దొరగారికిని విషసురాక్వెడ్డు దొరసానమ్మ గారికిని సదరు పాఠశాల ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును వీడికోలుపత్రమును రజిత పాత్రలను ఒసంగి గౌరవించిరి. కోల్కత్తాపాఠశాల పాఠశాల విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును వారికి వీడికోలు పత్రమును, వెండిపత్రమును, నెమళ్లకలిగి చమత్కారముగా నేయబడిన కంబలినోసంగి సత్కరించిరి.

7-వ రేడి వీరు బయలుదేరి అమెరికాకు వెళ్లెదరు. వీరి బయలు క్రిస్టానెజ్ దొరగారు వచ్చియున్నారు. సన్యాసవ్రతములచే పై పాఠశాలవారు గౌరవించిరి.

ఖద్దరు జిహ్వా

కోల్కత్తా ఖద్దరు జిహ్వా నూతనముగా స్థాపించియున్నారు. దానికి అనుబంధముగా నొక ఉచితపత్రిక మందిరము కలదు. న్యాయవాదులగు బి. నారాయణ మూర్తిగారు ఉగాది పండుగకు ప్రతియింటికి వెళ్లి ఖద్దరు ప్రచారమును సలిపి ఖద్దరు వస్త్రములు విక్రయించిరి.

ఆంగ్లగ్రంథాలయము

సయంతిముగ రెవరెండు బి. జె. రాక్వెడ్డుగారును, కంబము రెవరెండు న్యాయులు దొరగారును ఈ గ్రంథాలయమును దర్శించిరి. రాక్వెడ్డు దొరగారు కొన్ని పుస్తకములనొసంగిరి. అందులో ఏస్కిమో సహారా యుద్ధ చిత్రపటము మొదలగు జీవిత చరిత్రలతెలుపు 144 చాయా పటములు చాలా ముఖ్యములు. జిల్లా మునిసిఫ్ గారు మాడా గ్రంథాలయమును దర్శించి కొన్ని పాత్రముల నయజేసిరి. అందులో విశేషానందస్వామిలవారి జీవిత చరిత్రను తెలుపు పండు గొప్ప పుస్తకములు కలవు.

సత్తెన పల్లి (స్వకీయవిశేషం)

స్థానిక యూనియన్ బోర్డు

ఏప్రిలు 6:—ఈ సంవత్సరము వైబోర్డువారి యజమాన్యముక్రింద యీపట్టణమున గల కొన్ని బోర్డు మరమస్త్రోయబడినవి. మహమ్మదీయుల పేరులొనికి ఒక కంకరబోర్డు నూతనముగా వేయబడినది. మొదలమీద యూనియన్ బోర్డువారి పరిపాలనావిధానము తృప్తికరముగనే యున్నదని జెప్పవచ్చును.

ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీ మార్పు

సుమారు 1½ సంవత్సరముక్రిందల సత్తెనపల్లి తాలూకా బోర్డువారిచే యీపట్టణమున స్థాపింపబడిన దేవీయ సంస్థ యనందసు ఆయుర్వేద వైద్యశాలయమును యీయూనియన్ యీతాలూకాలో ఒక మూలనున్న కరీపురమునకో, లేక కీరంగి పురమునకో మార్చుటకు మా బోర్డువారు ఉద్దేశించుచున్నారని తెలియజెప్పినది. యిది పురజనులకు అత్యుత్తరీ, ఆశాభంగమును కలుగజేయుచున్నది. పట్టణవాస్తవ్యులు సదరు బోర్డువారికి విన్నపములు పంపించుచున్నారు. వైద్యశాలయము యీకొలదికాలములోనే దినదినాభివృద్ధి గాంచి ఉన్నపరికరములతో నానుభూతుగ్రామ ప్రజలకు కీలనంతసహాయ మొనర్చి ఉపయోగకారిగా నిర్ణయించుచున్నది నెట్టి సందియము లేదు. బోర్డువారు యీపట్టణముందు ఆంగ్లవైద్యులయమున్నదను సంగతి ఎరిగియుండియు, యీలాటి దేవీయవైద్య విధానమును ప్రోత్సహింపవలెననియు, అద్దాని ఆనత్యకతను గుర్తించియు, వైడిస్పెన్సరీని కలకొల్పిరిగాని, నేరకాదు. ఇప్పుడు యీసంస్థ యిచ్చుటనుండి ఏమారుమూలకో మార్పుల చేయుటకు తనమైన కాగణములు కనుపించవు పోని లోగర్త గ్రామములకు వైద్యసహాయ మందియ్యవలయునని అభిలాష బోర్డువారికి నుండిననో ఆలాటి కేంద్రగ్రామము లగు శెల్లముకొండ మున్నగు గ్రామములందు ఒకటి లేక రెండు ఆయుర్వేదవైద్యశాలయములను నెలకొల్పవచ్చును. కాని, ప్రజల విశ్వాసమును చూరగొనిన నలువంటిన్ని ప్రబోధయోగకరమైనటువంటి పై ఆయుర్వేదవైద్యశాలయమును బహుజనా కీర్తమైన తాలూకా పాడే క్వార్టరునుండి మార్చ జూచుట దూరదృష్టిని వివేకమును సూచించుటలేదని వ్రాయుటకు కడు చింతిల్లుచున్నాము.

9 వ ఆంధ్రాయుక్తేద వైద్య సమేళనము-గుంటూరు

1927 సం॥ ప్రబంధ 25-26-27. తదుపరి 28వ ప్రబంధములలో కొన్ని కథనములు ముద్రింపబడుచున్నవి. వైద్యశాలలను స్థాపించి ఆయుర్వేదమును ప్రోత్సహించు జమీందారులను ఆయుర్వేదకళాశాలలను స్థాపించుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(6) ఆంధ్రవైద్య సమేళననియమానియందు ఆవసరమైన మార్పులను గావించి రాబోవుసమేళనమునందుగాని అనంతరముగాని వివర్యనార్థము పంపుటకు ఈ క్రిందివారలను ఉపసభ్యులుగా యేర్పాటు చేయడమైనది.

ద్వి|| వెంకటేశ్వర్లుగారు, సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు- తిరుపతి, చి|| సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు మాజీవిడు, పులుసుండ్ల నరసింహశాస్త్రిగారు నెల్లూరు, ములుగు రామలింగయ్యగారు తెనాలి, బి. వి. శర్మగారు ఆయుక్తేదా చార్య సామర్ల కొట, కా|| రాజలింగశాస్త్రిగారు తెనాలి, అవసరమగు సేవలన్నియు చేసినవనూ చేర్చవచ్చును.

మండలి సమేళనములయందు యిదివరలో బహుముఖము బాంధవ వ్యాసములను జరిపించియుండియుండిచి ప్రకటించినందున వ్యాసవరయమును ముద్రా ప్రచురణాద్యధికారములను కలుగ చేయుట కేసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆయుర్వేద శిరోమణి పతక సేర్పాటుచేసినందుకు వారి కేసభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారుమాదా ఆయుర్వేదపరీక్షలను వెంటనే యేర్పాటు చేయవలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

మద్రాసునందు ప్రభుత్వమువారేర్పరచిన యిండియన్ మెడికలుసుగ్రూపులో ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యమండలి సభ్యులకును, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్య పాఠశాలలోనివిద్యార్థులకును శరణ్మదాది, మరివైద్య పద్ధతులను అభ్యసములైననూ నేర్పించుట కనుమతి నిప్పించవలయునని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

లోకలబోధలోను మ్యూనిసిపాలిటీలలో స్థాపించిన దేశీయవైద్యశాలలను వైద్యులకును పాఠశాల విద్యార్థులకును ఆయా పట్టణములందుగల ప్రభుత్వపు ఆసుపత్రులలో శరణ్మదాది శాస్త్రవైద్యపద్ధతులు నీలుకొల్పిని చూపించి తగువివరములను చెప్పుటకు ఆనుమతి నిప్పించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని యీసమేళనమువారు కోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారిచే స్థాపించబడిన గవర్నమెంటు యిండియన్ మెడికలుసుగ్రూపు అను దేశీయవైద్యపాఠశాలకు విద్యా విషయమైన సలహాలిచ్చుచు నడుపుటకును దేశీయ వైద్యసంబంధమైన యితరకార్యముల నడుపుటకును ఒకదేశీయ వైద్యసంఘము సేర్పాటు చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని యీవైద్య సమేళనమువారు కోరుచున్నారు.

ప్రదర్శనపరీక్షకులుగా యీక్రింది 5 గురు వుపసభ్యులుగా సేర్పాటుచేయడమైనది.

- 1. వైద్యరాజు ద్వి|| వెంకటేశ్వర్లుగారు, 2 కంభంమెట్టు లక్ష్మీపతిగారు, 3 ములుగు రామలింగయ్యగారు, 4 దూర్యాసుల వెంకట్రామయ్యగారు, 5 చివుకుల సత్యనారాయణగారు.

ఆంధ్రఆయుర్వేద వైద్యసమేళనము అనుదానిని ఆంధ్ర ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యసమేళనము అని మార్పుటకు మహమండలివారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదమండలి సభ్యులును, సభ్యేతర వైద్యులును, పంచములయెడ అస్పృశ్యతాదోషమును పారదోలి వారలకు వైద్య సౌకర్యమును కలుగజేయుటకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు. దేశీయ వైద్యులందరును, పరిశ్రమైన ఖద్దరును ధరించుటకు కోరుచున్నారు.

శిశుపాపమును గూర్చియు ఆకాలమరణ నివారణమును గూర్చియు ఆయుర్వేద ఆరోగ్యసూత్రమును వ్యాపింపజేయుటకు బోధకులను తమ పట్టాతాలాకా స్థానికసంస్థలను యేర్పాటుచేయుటకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

రైలుబండిచోపడిన యమబాధ

గతమార్చి 29 తేదీ ఉదయం మద్రాసుచేరిన మొయిలబండిలో ప్రయాణికులు - ముఖ్యముగా ఇంటర్మీడియేట్లు తరగతి ప్రయాణికులు - పక్షిని మునుమును బాగుగాని చెప్పవలయును. ఈ పక్షి మునుమును బాగుగాని చెప్పవలయును. విప్రులందుకొనిబడినది. ఇట్లు ఇరుముక్తికిరియించుటయును ప్రయాణికులకు తిక్కులాడుటయును మనవైద్యశాస్త్రముగా బరుగుచున్నది. అట్టి నిత్యకృత్యావస్థల కిదియొక నిదర్శనము.

28 తేదీ రాత్రియంతయును కలకత్తామెయిలు ఇంటరు తరగతి 1968 (5) సంబంధంపెట్టలో 50 మంది ప్రయాణికులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి.

కలకత్తామెయిలు దెజవాడకు 28 తేదీ అనరాత్రినేళ చేరుసరికి 1968 సంబంధ ఇంటరుతరగతి పెట్టెలో 45 మంది ప్రయాణికులుండిరి. వారిలో 85 మంది మద్రాసుకు సరాసరి పోవలసియుండిరి. మిగిలిన 10 మందియును మద్రాసునకు కాకున్నను దెజవాడవాటి చాలామారము వెళ్లనుండిరి. వీరితో వీరిపెట్టెలు పరుపులు వైరా సామాను పుష్కలముగా నుండెను.

దెజవాడవైపునలో 12 మంది ఇంటరుతరగతి ప్రయాణికులు యీ పెట్టెలోనే ఎక్కవలసియుండిరి. ఈ 12 మందిలో 7 గురు మద్రాసునకును పోవలసియుండిరి. వీరందరికిని సామాను పూర్తిగానుండెను. అదివరకే పెట్టె పిక్కటిల్లు నట్లుగా జనము ఉండినప్పటికిని ఆపెట్టెలోనే యీ ప్రయాణికులుమాదా లోపలికి కూరబడిరి.

దెజవాడలో ఎక్కబోయిన యీ యింటరు ప్రయాణికులు గార్డుతో మాట్లాడి మనవి చేసి కొనిరి. వేరే ఇంకొక ఇంటరు తరగతి పెట్టెను తగిలించవలసినదనియు లేదా ఒక మూడవతరగతి పెట్టెను ఇంటరుతరగతి పెట్టెగా మార్చువలసినదనియు లేదా కొందరిని రెండవతరగతి పెట్టెలో కూర్చుండవలసియున్నదనియు లేదా ఇంటరు తరగతిలో ప్రయాణము జేయుట మానుకొని మూడవతరగతిలో ప్రయాణము చేయవలసియున్నవారి టిక్కెట్లు సంఖ్యలను గుర్తగా నమోదుచేసి కొని వారికి ప్రయాణపురేటు మెచ్చుతేడా ముదరాతీసికొనుటకు పరిష్కమము యిప్పించవలసినదనియు వేడుకొనిరి. అదివరకే బండిలో క్రిక్కిరిసియున్న వారుమాదా యీక్రొత్తవారిని లోపలికి త్రోయవలదని గార్డుకు మనవి చేసి కొనిరి. లోపలివారి మనవి కాని బయటవారిమనవి కాని చెప్పినట్లుక అందులోనే ఎక్కవలసినదని బయలుపెట్టెను. పాపము ప్రయాణికులుమాత్ర మేమిజేయగలరు? ముందుకొని పోయేవ్యాపారాలు, తొందరపనులు ఉండుటతోత చేయనది లేక అసహాయులై కష్టములకొర్చి పరిపరివిధములైన అంగవిన్యాసములతో ఒడలిచిరుపులతో ప్రక్కపోటిలతో కడలక మెదలక ప్రంభించి, పంచముబంధించి ప్రాణాలు బిగబట్టి ఎల్లయొక్కయట్లు ఒంటికాలిమీద తపస్సుచేసినట్లుగా నిలుచుండిరి. డబ్బుపోయే శనివచ్చినన్నట్లు కొనితెచ్చుకొన్న కఠినవరకము ననుభవించిరి.

గాలిలేక ప్రయాణికులు క్రిక్కిరి చిక్కిరి కావలసిన వాకేగాని కొందరు ప్రయాణికులు ఆరైలు పెట్టెలపులు పూర్తిగా తెరచి గుమ్ములు కడ్డముగా కూర్చుండిరి. అట్లు చేయక విధిలేదు. గంటకు 50 మైళ్ల వేగమున పరుగెత్తుచున్న రైలుబండి తలుపులు తెరచియుంచుడదను మాట నిజమేకాని గాలిలేక ప్రాణాలు పోవునని తోచినప్పుడు అందులకు వ్యతిరేకముగా తలుపులు తెరచియుంచుట ఆపదర్శమేయగును. ఇందులకు రైల్వే ఉద్యోగస్తులే జవాబుదారులుగాని ప్రయాణికులుకారు.

ఆరాత్రి అనన్త తప్పించుకొనవలెనంటే ప్రయాణమును ఆపివేసి మరునాడు వెళ్లవలసినదేగాని అన్యథా శరణంనాస్తి. మొర పెట్టుకొంటే వివేచనలేదు. ప్రయాణమాగి తే పనులుఆగవు. నాన్యః పంథాఅన్నట్లు గత్యంతరములేక ప్రయాణముచేయవలసియే వచ్చినది.

నాపెట్టెలోని కలము కాగితము జనముమధ్య బయటికిలాగేటప్పటికి పెట్టెలుదిగివచ్చినారు. పెట్టెలోనున్న ప్రయాణికులవేర్లను చిరునామాలను టిక్కెట్లసంబంధము ప్రయాణదూరములను వివరముగా ఒకకాగితముమీద వీలైనంతవరకు నమోదుచేసినాను.

గార్డుగారు బహుశః తెల్లవారేమో-అయినను -తెల్లవారేమోనల్లవారే నేను బాగుగాను గుర్తించలేదు. ఆగార్డుగారుగాని తెజవాడవైపును చూపుచు గార్డుగాని యాయమ బాధ కష్టంబులను వివరించి ప్రయాణికుల దీనాలాపములను చెప్పులారవినిగాని అయ్యో పాపముని యనలేదు. అంతిగాప్ప అధికారము గల్గినారై యుండియు అంబుత్రమైనను సహాయముచేయలేదు.

ప్రయాణికులు అటునంభిమాత్రముచేత సారయడల నిర్వాసికమునకువచ్చెరారు. పొదుమిట్టిల్లి, యాయలెరుతరగతి ప్రయాణికులందరును సంసన్నగృహస్థులే, సురానామములతో విద్యాధికులే. మాజీపనివాండ్లు కాకాట్టిసంపర్కముతో రైల్వేఅధికారులు వైదెప్పిన 1968 సంబంధ పెట్టెలోమార్పుండనిర్ణయించిన మితసంఖ్యయను 27 మంది ప్రయాణికులకు కట్టింపు ప్రయాణికులను ఎక్కించుట ప్రారంభం మాత్రంక కృత్యము.

ఈవిషయమంతయు జనరలు ట్రాఫిక్ మ్యానేజరుగారికి నివేదించబడినది.

అనాటి రైలుపెట్టెలో యీక్రింద వేర్కొనిన పెద్ద మనుష్యులు ప్రయాణముచేసిరి.

- (1) ఆర్. సంజీవరావు బి. యే. శస్త్రప్రజ్ఞు స్థిడరు.
- (2) ఆర్. వి. సుబ్బారావుగారు (భూస్వామి)
- (3) దుడ్డు నరసింహమూర్తిగారు గుడ్లవారి అగ్రహారం, అమలాపురం తాలూకా.
- (4) దుడ్డు సూర్యకాంతంగారు (డిటో చిరునామా)
- (5) వి. వి. రంగారావుగారు (జగ్గయ్యపేట)
- (6) ప్రేమచంద్ (రాజమండ్రి)
- (7) ముట్నూరి కృష్ణారావుగారు (మచిలీ బండరు).
- (8) చెంమరెడ్డిగారు (నెల్లూరు)
- (9) చల్లపల్లిరాజుగారి ఏజంటు (దెజవాడ)
- (10) గాదిరాజు సూరపరావుగారు (మహాదేవపట్నం)
- (11) రామకృష్ణమిషను సాధువులు ఇద్దరు.
- (12) ఆర్. వి. వెంకట్రామయ్యగారు డి. సి. డబ్బు సూపరు నైజరు, బరంపురం.
- (13) యం. వి. సుబ్బారావుగారు తిరువళ్ళిక్కేజి మద్రాసు.
- (14) సి. యం. చయముగారు, టీచరుకాలేజి, విశాఖ పట్నం.
- (15) సింగినేడు సుబ్బారాయుడుగారు.

ఇట్లు :

రామాప్రెగడ వెంకటసంజీవరావు.

ప్రభవాగమనము

మ|| మధ్యమధ్య భరతావని బహుశః-మృత్యుకవీంద్రాధికే విభవోపేతముగా నొసంగి కరము - విశ్వభారాస్తోకభాగ్యభవానేకమహాజనంబు లింకన - వ్యాకామహావాగ్ధి ధారభయానర్తనమం దగుల్కానక సి-రంగప్రయత్నంబులతో 'ప్రభవా'బ్జంబభవత్ప్రసాదనమునకా-బ్రాజ్మింగాంశేయంగా సభయంబిచ్చుచున్నహింపునుసదా-వ్యాజామకంపంబునకా|| శ్రీలంకెలంగనిన, 'ప్రభవ' - చెన్నుపహింపగ నబ్జరాజిలో మేలగువోట నిల్చియు న - మేయమనోరథదానవత్తతకా ఏలికగాంగకేశవర- మేశ్వరుడుకా ముకుంబునట్లుగా లాలనసేయుచుకావులు-లక్షణయుక్తిని సన్నుతంపంగకా. తే|| గీ|| అక్షయబంబు లోకము - నతులభిష్య కాటకంబునక బడద్రోచి - కదలే నిపుడు భవ్యవయముల నీవైన - బరంగ నిమ్య 'ప్రభవ' నత్సరమా! యిక - బ్రాభవమున.

కేసరి ఆదినారాయణశర్మ.

కాకోరి కుట్రనరము

నేతు భావోదరస్వరూపుగారు కాకి, ఏప్రిల్ 5: కాకోరికుట్రనరమున విచారింపబడుచు తెయిలుపై విడుదలనందిన నేతుభావోదర స్వరూపుగారు ఉధయమున మండిప్పించుటకు ఢిల్లీ తీసికొనిపోయిరి. కొంచెము స్వస్థత చేహరినను ప్రాణోపద్రవము తప్పలేదు. కాకివిద్యాపిక రెజిస్ట్రారు వీర్లుగారు వారిని అనుసరించిరి.

(శ్రీ ప్రేమ)

ఇంగ్లాండు చీనాపై యుద్ధమునకు

సిద్ధపడుట

జపాను ఇండియా దేశములకు విన్నవము

(తామను మింగుపొంగుచోగారు) చీనావిద్యార్థుల

మానవత్రిక ప్రధానసంపాదకులు)

మరల ఇంగ్లాండులో ప్రైవేట్ ప్రదర్శనము జరుగుచున్నది. ఎందుకొకట? ప్రాచీనమున బోవుచుండిన నేనలను 18 ఏండ్లక్రిందుల పాతాంపున రేవులమున బాలురు హెచ్చరించుచుండెడివారు. అప్పుడు జర్మనీవారు ఆంగ్లేయులకు భయముగలిగించుచుండెడివారు. బానుబాల్లుని (ఆంగ్లేయునికి పర్యాయపదము) యిప్పుడెవరు భయపెట్టుచున్నారు?

చీనాలో పనిజేయుట కిప్పటికి 21000 నేనలను పంపిరి. అందు పైనికులు ఆయుధపు మోటారుకాగిలు మెషినుగన్ను, మందుగుండు సామాను, విమానములు గలవు. యాంట్రినది ముఖమునందు ఐగోపాయుధానంతరమునుండి బయటికి రావలసినట్టి ఉత్పత్తియును (బ్రిటిషుయువకాఖలు బాదుదీర్చియుండును. ఎందుకొకట? సాంగోలోని మాధివాండ్లను అణచివేయుటకు.

బ్రిటిషు అధికారులు ఏమిజెప్పినను ఇంగ్లాండు యుద్ధముజేయుటకు సిద్ధపడుచున్నదనుటకు సందియములేదు. అయినను తననేనలప్రపంచమాత్రము ప్రజలకు న్యాయముగ గనపట్టవలెనని యత్నించుచున్నది. వార్తాసంస్థలన్నిటిని స్వాధీనపరచుకొని సాంగోలోని "దుర్నయచును" కొట్లాటలనుగూర్చి భయంకరమగువార్తల వ్యాపింపజేయుచు చీనాలోని విదేశీయుల సంతోషగూర్చి ఫిలికలుగజేయుచున్నది. ఈ "దుర్నయచు" లేమన పనివాండ్లకు సంబంధించి స్వల్పకొట్లాటలనియు నెవరికిని అపాయము కలుగకపూర్వమే పోలీసువారిచే ఆపుచేయబడినవనియు తెలియజెప్పెను.

కాంటునీసు హాంకొంగరమును ముట్టడిజేసినపుడు బ్రిటిషువారు నెవ్వరిగ లొంగిపోయిరి. ప్రతీకారవర్తకు గడంగలేదు. సామాన్యముగ వారు ఇట్టివర్తకు నిరసనను జూపి చీనాను కాల్చివేసియుండుదురు. ఇప్పుడూకొనకు చీనాయెడల ప్రేమగల్గిరాదు. అదివారికెన్నడును నుండదు. చీనానుమోపుగా దెబ్బకొట్టడలచేను. కాని అప్పటికి సిద్ధముగ లేకుండెను. అందుచే లోలోన కాంటునీసుని తిట్టుకొని యూరకొనిరి.

చీనాలో విదేశీయులకు ప్రతికూలాంక్షోనదుర్నయములు జరుగుచున్నవని ప్రపంచముతెలుసు వార్తలు వ్యాపించెను. ఈవార్త లెక్కడనుండి వచ్చినవి? దైవమునకే యెరుక! కాని వెంటనే చీనాఅంతర్భాగములందుండిన విదేశీయులందరు నెడలినచ్చిరి. 1900 సంవత్సరములో వలె ఇంగ్లాండ్ సారి పొరచాటుజేయుదు. చీనాపై దండెత్తుటకు పూర్వము దక్షిణచీనాలో నున్న బ్రిటిషువారందరిని బయటకు పంపివేయవలెను.

ఈమధ్యజరిగిన విషయములను శ్రద్ధగగనునించువారందరును ఇంగ్లీషువారు చీనాలో రాజకీయనాయకత్వమును వాణిజ్యనాయకత్వమును గోల్పోయి రని తెలిసికొనగల్గుదురు. కాంటునీసు బ్రిటిషువారి వస్తువుల బహిష్కరించుటచే బానుబాల్లుకు నెలకు 5 నుండి 7 మిలియను సానులు నష్టమువచ్చుచున్నది. హాంకొంగులో బ్రిటిషువారి నల్లమందువ్యాపారము తగ్గిపోయినది. నిరుదు చీనాలోని బ్రిటిషువారివస్తువులకును జపానువస్తువులదిగుమతి యెక్కువయినట్లు తెలియుచున్నది. ఇదివరకెన్నడును జానుబాల్లునకు చీనాలో వర్తకాధిపత్యము నిరాశాబుముగ నుండుటచే ఇప్పుడేదెబ్బ మోపుగ తగిలినది.

చైనియులందరిలోన కాంటునీసువారిచే యెక్కువ ఏ హక్కుముగ జూతురు. దక్షిణప్రభుత్వము ఆంగ్లేయులను నిలువనిచ్చుటలేదు. జయప్రదముగ వచ్చుచున్న కాంటునీసు ధాటికొర్వలేక ఉత్తరనేనలు సాష్టాంగపడిన ఐనువార్త డానింగు స్త్రీలులోనివారికి రాత్రి నిదురలేకుండ జేసెను. కాంటినిసుపక్షమువారధికారమునకు వచ్చినచో బ్రిటిషువారి నేమిజేయుదురో తెలియుచునేయున్నది.

ఇంగ్లాండును తిరిగిచీనాలో అధికారిగా నుంచవలెనన్న నేనలబలము నుపయోగించి శత్రువుల పడగొట్టవలెను. ఆపని జేయుటకు దృఢసంకల్పము గలిగియున్నది. విదేశీయులప్రాధానసంరక్షణ వెపమున ఛాంగ్లో నేనల దించియుండును. తద్వారా

రా కాంటునీసలకు ప్రతికూలముగ చాంట్రినీసుగారికి సహాయము జేయుచుండును.

ఇంగ్లాండు వాషింగ్టను (అమెరికా) తో ఒడంబడిక యేర్పరచుకొని యుండును. ఈ రెండుదేశములు జపాను రషియాలకు ప్రతికూలముగ కలసిపనిజేయుట కాలోచించి యుండువి. మెగ్సికో, పెంట్రలు అమెరికా, దక్షిణఅమెరికా, ఫిలిప్పైను దీవులందు అమెరికావారు యిష్టమునచ్చినట్లు ప్రవర్తించుటకు ఇంగ్లాండు అవకాశ మొసంగియుండెను. చీనాలో బ్రిటిషువారి విధానమున కడ్డుపడకుండుట అమెరికావిధి. రియరు అడ్మిరలు విలియమ్స్ గారి నేనాధిపత్యముక్రింద అమెరికా నాకావళము చీనాసముద్రమును చేసెను. అచ్చట అమెరికనుల జీవన సంతోషకై యుద్దేశింపబడినదే గాని బ్రిటిషువారిని చీనావారుగాక యింకెవరైన నెదిర్చినచో బ్రిటిషువారికి తోడ్పడ నుద్దేశింపబడినది.

ఇంగ్లాండు ఇటలీతో సఖ్యతగనుండుటచే సఖ్యభాసముద్రమునం బామె కేమియు ప్రమాదములేదు. ఒకశ్రేణుట. ఇంగ్లాండు సిద్ధముగనున్నది. ప్రాద్దేశమునందు యుద్ధముజేయుటకు ఆమె నేనలన్నింటిని సమకూర్చుకొనగలను. అందుచే ఏమయిన నెదురుదిరుగుటకు రషియా జాపానులపైనే ఆశపడవలసియున్నది. రషియా చీనాకు సహాయముజేయననుటకు సందియములేదు. కాని వారిసహాయ మెక్కువదిగాదు. కాంటునీసు వారికి సలహాజేయ నిపుణులను కొందరిని పంపుటవల్ల వేరేమియు జేయజాలదు. చీనాలోను ఐగోపియును నెదిర్చుచుకొనముగూడనుండగూడదని జాపాను పట్టుచున్నది. ముందూరియాను వశపరచుకొనవలెనని యిదివరకు రషియా యత్నింపగా రషియా-జాపాను యుద్ధము కలిగెను. జాపాను ముందునకు వచ్చి బ్రిటను చర్యల నిలిపివేయగల్గునా? అట్లు జరుగ నేరదు. ఏమన అమెరికావారి సహాయముగల బ్రిటనుతో యుద్ధముజేయవలసియుండును. అంత పెద్దయుద్ధమునకు జాపాను సిద్ధముగ లేదు. ఒంటరిగ పనిజేయజాలదు. ఎట్లుమరను యిప్పుడు మంచితరుగా మానన్న మెనది. ఆసియాలో బ్రిటిషువారి సామ్రాజ్యకాంత్యము యెదుర్కొనుటకు జాపాను చీనా సమన్వయత్నములు జేయునో లేదో చూడవలసియున్నది. తమదేశీయభివృద్ధికిని, జాతీయగౌరవసంరక్షణార్థము ఆసియావాసుల స్వాతంత్ర్యతక్షణకొరకు ఇదిరెండును కలియవలసియున్నది.

ఇండియా చీనాయెడల సానుభూతి గల్గియుండుననుటకు సందియములేదు. అప్పుడే భారతకాసనసభ్యులును, జాతీయపక్షమువాగులు తమనేనలను చీనాకుబంపుటను నిరసించియుండిరి. భారతీయుల ఆర్థిక పైని విదేశీయ విషయములు వారిస్వాధీనమునందు లేవు. కావున చీనావారి కనుకూలముగ వారేమియు పైన్యసహాయమును జేయజాలరు. కానివారు ఆసియా పఖ్యతోద్యమమును చీనాయత్నములయెడ మనఃస్ఫూర్తిగ సానుభూతి జూపినచో బ్రిటిషువారి నిరంకుశవర్తకు కొంత అభ్యంతరము గల్గించినట్లును, బ్రిటిషువారి నెదుర్చునపుడు బర్మివారి కెట్టి సహాయముజేసిరో అట్లే భారతీయులు తమకుగూడసహాయము జేయుదురని చీనావారు చలంచుచున్నారు. భారతీయులు బ్రిటిషువారి చిహ్నల చేబూని తమ కెన్నడు నెట్టిహాని జేయని చీనావారితో యుద్ధము జేయరాదు.

చీనా ఇంగ్లీషువారితో యుద్ధము జేయుటకు తగినసితిలో లేదు. చాంటునీసుగారు జాతీయనైన్యములతో చేరిన, బ్రిటిషునేనల నోడింపగల్గుదురు. కాని యిదిజరుగుటదుర్లభము. ఇంగ్లాండు చీనాపై యుద్ధముప్రకటించెను. అంతపనిజేయుట కవసరముండదు. హ్యాంగ్ బ్రిటిషుకాన్ఫెషను చేరవ నెక్కడైన జాతీయవాదులున్నచో యెదుర్కొనుచుండును. బ్రిటిషునేనలు యాంగ్లీనదిపై హాంకొంగరకు బోవచ్చును. అప్పటికి జాతీయపక్షమువారి బలము తగ్గిపోయి చాంగునాయకత్వమును యెదిర్చజాలకుండురు.

ఈసందర్భముననే ఇంగ్లాండునకు లాభముతక్కువగనుండదు.

చీనాలో బ్రిటిషువారు నేనలతోగూడవచ్చి తల్లరిజేయుట అంతర్జాతీయశాంతిసంక్షోభకు విరుద్ధముగ నుండునని దూరదృష్టిగల శ్రీపురుషులెల్లరు గుర్తింపవలసియున్నది. దీనిఫలితముగ విదేశీయులందరియెడ ద్వేషముధిక్కుమనును. ప్రస్తుతము మానముపొంచియున్నను ఇంగ్లాండునకునుకూలముగనున్న యితరులకు చీనావారికి సఖ్యతదుర్లభమును. విదేశీయులు తమనేనల యుద్ధనాకల సంరక్షణగల కొద్దిరేవులములందే వర్తకము చేసికొనుచుండవలెను. చాలనష్టపోవుదురు.

చీనాపై యుద్ధమునకుబోయి ఇంగ్లాండు లాభముపొందున దేదియు లేదు. చీనాలో వర్తకసౌకర్యములెక్కువగావు. ప్రస్తుతము యితరరాష్ట్రము లేమియు బ్రిటిషువారి నేనల నడవడికి అడ్డుకెప్పకపోవచ్చును. అట్లు ప్రాద్దేశములందు బ్రిటిషు

వారి ఆధిపత్యమున కంగీకరించుకొనరాదు. చీనాలో వర్తకరాజకీయాధిపత్యము బ్రిటిషువారికున్నచో యికముం దా ప్రాంతములందు వివిధరాజ్యములమధ్య శాంతియుండనేరదు.

ఇంగ్లాండు 21,000 సిపాయిలును నాకావళమును సాంగే బంపుచున్నది. అమెరికా నలననుండుచే అంగీకరించినప్పటిమటయే. ముందూరియా ప్రాంతములకు జాపాను తననేనల నంపియున్నచో అమెరికా వేరువిధముగ ప్రవర్తించియుండును. బ్రిటిషువారు నేనల నొకసారి చీనా పండినచో మరల తమంతతాము మరల్చి జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ఈనేనలు కొంతకాల మున్నట నుండును. బాక్సరు తిరుగుబాటు తదనంతరము రషియా నేనలు ముందూరియాను విడిచిపెట్టి నిరాకరించియుండుటచే యిట్లే జరిగెను. చీనాయందు అధికముగ బ్రిటిషునేనలను సముద్రతీరమున బలవత్తరముగ బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలుండుట జపానునకు ప్రమాదకరముగనుండును. రషియాకుగూడ యిష్టముండదు. బ్రిటిషు వారి ఆధిపత్యము సధికముజేయు వర్తకు ప్రాండుచేయూత నొసంగదు. ప్రాద్దేశములందు బ్రిటను కొంగుబట్టుకొని తిరుగుట న్యాయముగాదని అమెరికా మున్నందు గ్రహించగల్గును. ఇట్టి అంతర్జాతీయ సంరంభము, యూర్పి పోటీ యుండుటచే మొన్నటి ఐగోపా సంగ్రామముకన్న యెక్కువ చీనాశక్తమును మహాసంగ్రామము సంభవింపగలదు.

చీనాలోని అంతః కలహము లందు జాపాను పాల్గొన రాదు. కాని ఇంగ్లీషువారు చేయి జేసికొనుచుండగ జపాను ఊరుకొనజాలదు. జపానురాజనీతిశాసనసభకేత్రేయము నరసియు మున్ముందు చీనా జపాను సఖ్యత యేర్పరచుటకును ఆసియా స్వాతంత్ర్యసంరక్షణకొరకును ఇంగ్లీషునేనలను చీనానుండి మరల్చవలెననిగోరుట న్యాయముగ లేదా? వారు చీనా తదితరరాష్ట్రాలపై నిరసనల రప్పించి సరిసమానాధికారములుగల సంధియేర్పాటు జేయుటకు యత్నింపరా? జపాను నాయకత్వముక్రింద యితరదేశము లందరికీకృల్పపై చీనాలో బ్రిటిషువారి యుద్ధవిధానము తొలగిపోవునని చలంచే నముగాక. బ్రిటిషువారి ఆసియాప్రతికూలవిధానమును నిరసించుచు ఇండియాలో తీవ్రముగ ఆందోళన జరిపెనరుగాక. చీనా జాతీయోద్యమము యెడల జపానువారు సానుభూతిజూపి సఖ్యతగనున్న యెడల ప్రాగ్నిపంపమునందు శాంతిసంస్థాపన కెట్టి గూటంక ముండనేరదు— న్యూయార్కు 1927 జనవరి 29 (మాడెరు రివ్యూనుండి).

లాహోరు పురపాలకసంఘ వ్యవహారములు

హిందువులు బహిష్కరించుట
లాహోరు, ఏప్రిలు 5:—లాహోరు పురపాలకసంఘ పూర్వపరంపరకు లన్నియు తెలుపుచు హిందువులు దాని బహిష్కరించుటను మాచించుచు ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి. "హిందువులు సాంఘిక ఎన్నికవర్గములందు సంగీకరించుటయేగాక శక్తిగల సంఘమునకు తక్కువస్థానము లిచ్చినను తృప్తిపడుదుటలేదు. హిందువులు మరేనాత్రమును మాచింపలేదు. వారిగల హక్కు ఏదన తాము ఎక్కువపన్ను లిచ్చుచుండుటయు తమకెక్కువయాస్తియుండుటయు. అవి సిద్ధాంతములను బట్టిమాడ న్యాయమైనట్లుతోచదు. వారి సహకారమును గోరుచు మేముచేసిన ప్రయత్నములన్నియు నృథాయయ్యెను. హిందూసంఘమువంటి ప్రధానసంఘ మిట్లుచేసినందులకు ఎంతయు విచారింపుచున్నాము. (అ. ప్రె.)

మదనుధియేటర్పు కంపెనీ యమకము

6 లక్షల పానులు తక్కువనుట
కలకత్తా, ఏప్రిలు 5:—స్టేట్సుమును ప్రతిక కిట్లు తెలియుచున్నది. అమెరికను బ్రిటిషుఫిల్ము కంపెనీలు మదనుధియేటర్పు కంపెనీని కొనుటకు సంకల్పించి చాల ధనమును యిచ్చుటకు సంసిద్ధులైనందు అమెరికా కంపెనీ ఏకైక పాగా 6 లక్షల పానులకు కంపెనీని యమ్మవలసినదిగ గోరెనందు వారందరులకు అంగీకరింపలేదనియు తెలియుచున్నది. కంపెనీవారు ప్రస్తుత మున్న దలచుకొనలేదు. మోహింపదగిన మూల్యమువచ్చిన ఆలోచించెదరని తెలిపిరట. (అ. ప్రె.)

రసింద్రనాథ తాగూరుగారు

అహమదాబాదు, ఏప్రిలు 5:—డాక్టరు రసింద్రనాథ తాగూరుగారు ఉదయమున జై పురమునుండి వచ్చి నేడు ఆంబాలాగురియింట బసచేసిరి. (శ్రీప్రెసు.)

విజ్ఞాపనము

చంద్రావతి ముల పునరుద్ధరణ ముహూర్తమునకు కృష్ణా గోదావరి పంజరములలోను, సూర్యుని, చంద్రుని, విశ్వకర్మ, ఆత్మరాయత్రయము, అనునాటకములను సరసముగా వేరంగిం చుటచే సరసకవియని ఆంధ్రదేశములోను పేరుపొందిన శ్రీయు త జనమంచి—వెంకటరామయ్యగారు ఇప్పటికి పదునాలుగేండ్లనుండి రాజమహేంద్రవరము మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులో సహాయోపాధ్యాయులుగా పనిచేయుచున్నారు. వీరురచించిన నాటకములు పండితజనాదరణప్రాప్తములై యుండుటచే వీని లో నొకటిది వి. ఏ. పరీక్ష కిరువదియేండ్లక్రిందట పరిషత్ గ్రంథముగా నంగీకరింపబడెను. రెండవది మనోరమా పత్రిక లో ప్రకటింపబడెను మూడవది యిప్పటికిని అమద్రితము. వీనినిరచించునప్పటికి ఆంధ్రరాయనందీప్తము తప్పిపోవుట చేతకొని గ్రంథరచనమునట్టికెట్టి, ఉన్నత లక్ష్యభావమును, ఉ ర్విశిష్టాభివృద్ధిని, ఉదారభావసంపత్తియుగల రచనలకన్నైన శక్తివికాసమును గడించుకొనుటకై గ్రంథరచనముతోనే పదిసం ద్రెండేండ్లు గడిపివైచిరి. కాని స్వతంత్రరచనమునకై సామాన్య ప్రయత్నములుచేసి స్వల్పసంతుష్టిని బొందుట కిష్టపడినవారు కారు. ఈ యంతనీయనరచించిన 'నవమసుమాంజలి' యను భగవద్గీతి ప్రతిపాదకమైన కావ్యములోని

మ|| అనుపద్యములను సంతసించితిమి నాయాకాశమంతాశకుం,
దలచున్ నోరిక నూదితెజ్జయియుం దాబట్టినికొమింగు
శే, సులభంబందు; మహాన్యహత్తమునకొ నూన్యైతిమా
త్ముంబునై, పాలుపారుంగద నీదు తత్వమదిశంభూశర్వ సర్వే
శ్వరా||

అనుపద్యములను, మఱియు 'కనకమృగము' అను మఱి క కృతిలోని

గీ|| మహితకర్తప్రభా భాసమానమైన
యోధుగద్దియవై భవంకెనగనిగిరి
యభిలమునుజన్పినీరు పాదార్పణముగ
నవ్యయానంద సామ్రాజ్య దివ్యపదవి
కన్యతేజావరాభిషేక పూర్వముగనీకుం

బట్టమునుగట్టి భావప్రపంచమెల్ల
బట్టినీచేత నేలించవలదేదే!
కవితాశంకలు బ్రాగ్విమల కవితారంధ్రం?

అనుపద్యములను, మఱియు 'అమృతకలశి' యను న పూర్వగ్రంథములోని.

ఆ|| నే|| క్రొత్తత్రోవద్రోగి, క్రొత్తనీరుజూపి క్రొత్తవదు
వులఁ జేర్చి చిత్తములకుఁ గ్రొత్తవిక సనంబుగూర్చుని యా
త్మత పెప్పియేమియింకఁ జెప్పకేమి?

అను పద్యములనును చేబడుచున్నది.

వీరిగ్రంథరచనము వర్ధమానముగా లేదు. వీరుపెట్టినపాటలు నందువలెనే వీరియాత్మయందొక విధమయిన మాత్మకత్తి యా విర్భవించెను. తత్ఫలముగా గడిచినపంద్రెండేండ్లలో వీరు పయిఁజెప్పిన కృత్యలేగాక యింకను కరుణగీతము, అమృతజల ధి, ఆత్మకత్తి, నాదారితోడు, కుకవిలాపము, నిర్వేదగీతము, నిత్యమగ్ని మన్నన ననేకకృత్యములను రచించి వానిలోగొన్నింటినిసప్తపద్యము ప్రతికలలోఁ బ్రచురించుచుండిరి. వీనిని రచించుచున్న కాలములోనే యాకృతికర్త కొకదానివెంబడినొకటిగా అనేకమయిన ఘోరవిపత్తులు సంప్రాప్తములయ్యెను. అట్టిప్రదర్శనలపైతము ఈశ్వరప్రేరితమై వీరికవిత్వశక్తివిజృంభింపఁజొచ్చెను. ఈ యంతము అమృతకలశిలో వాగ్దేవినిద్దేశించి వీరురచించిన

కా|| ఆకొంగుబుసెడెం, గుటుంబభరణాగ్రాసంబుపెచ్చెకొ,
సుదు, రార్ద్రాబ్ధి పైయధి కారులైరి, మరినీవాముక్తిభా
గ్యం బునుకొ దూరసంబుగఁ జీలితంబునెగపైతోయెకొ, మ
తేమన్న నిన్నా రాధింతునటన్న యాశయొకటే యాల బ
మైనిల్చెదుకొ||

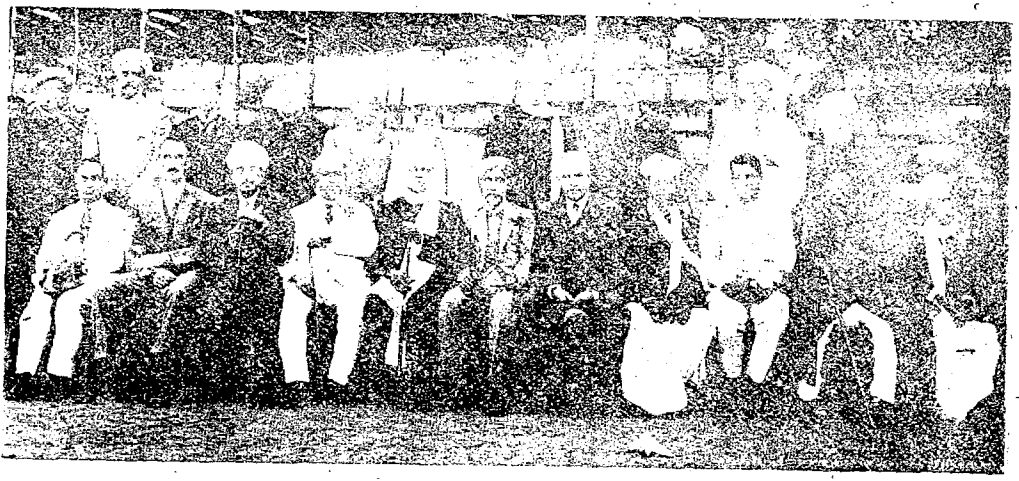
అనుపద్యములను, మఱియు నవమసుమాంజలిలోని

కా|| సాగెకె యోగముమందుఁగొండపయి నిశ్చలంబుగా నీ
కుంగ, ల్పాగచ్ఛాయ సుఖాసనంబుగిరి కన్యానేవయుంగల్గ;
నే, దీ! గన్గొంను! బాసుమింకఁగలహాధివ్యాధిదారిద్ర్యనే
వాగ్ద్యుంబు. నాదుసంసరణముకొ పంచాగ్ని మధ్యంబునన్||

కా|| కలఁ బ్రాంతెడి పూవుఁడీగవలెనే నేనుండునోదేవ!
నన్నీలోకంబుకేళి దెచ్చితివొ నాకెన్పొలునేమించితో
పూలూపూనను, మొగ్గలాతోడువనుకొ మ్రోడైన గ్రామకొ
బసూతో కాలఁద్రొక్కగఁగ్రుక్కుచుండునిది నాకర్కంబై
సర్వేశ్వరా||

అను పద్యములనును దరియగలను.

ఈ ఖండకావ్యమున్నియు రచారమి యేడువందలపద్య ములుగలవియై రసభావ భరితములై యొప్పుచుండును. వీనినిన్ని యి క్షేప్రియొక్క చక్కని సంపుటముగాఁ బ్రచు

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారమునకు విందు (ప్ర. ఖో. వీ)

ఎడమనుండి కుడివైపుకు కూర్చున్నవారిలో మొదటివారు బాజిపై, రవవారు రైటానరబుల్ శ్రీ నివాసశాస్త్రి, రవవారు సర్ హాబిబుల్లా 7వవారు సర్ జార్జి పాడిననుగార్లు.

మదరాసు సంక్షిప్త లేఖకసంఘపు 16-వ వార్షికోత్సవము (ప్ర. ఖో. వీ)

డాక్టరు సుబ్బారాయన్ ప్రధానమంత్రి అధ్యక్షులు - కుడివైపునుండి మూడవవారు, 4-వ వారు ఆయనసతి.

రింపవలెనని కృతికర్త రెండుమూడేండ్లనుండి ప్రయత్నించు చుండెను. కానియది ద్రవ్యైకసాధ్యమయిన కార్యముగటచే సాగింపలేక పోయెను. ఇట్లుండగా

చ|| దివిజనదీతలంబులను దియ్యనిపచ్చి మేసిమేసి త త్వరితముల వారిగ్రోలి సురపాదపమాలమునందుఁ గానుధే నువు తోచిమానిపోలిక మనోజ్ఞతరాకృతి నొప్పి నీదుసేవలను చూచుచుకొ నెవరవైచుచు నందినలొక సుఖంబుమై||

క|| ఉండకబండియొద్ద నయి యుర్విజనింఁదితిఁగాఁడినూపఁగా గండలరేగి పుండలయి కాయలుకాచిన మూఁపుక్రంగ ను దండతఁబట్టికొట్టెడును దండధరుండయి కర్మనోదకుండండ్ యొనగి యీపటపు నాపదలేప్పుడు పాపెహోపధూ||

అని నవమసుమాంజలిలో కవిచేత రచారమి నాలుగేండ్లక్రిందటఁ జేయబడిన ఈశ్వరప్రార్థనము, కవియొక్కప్రార్థన బరవ్రము బలీయమగుచేతనో, ఈశ్వరోద్దేశము మఱి యొకవిధ ముగానుండుటచేతనో, వర్ధమానమును, అట్లుగటచేతనే సాజన్య నిధియును అగృతప్రతిభావంతుఁడగు సుగుణాలంకారుఁడగు అరు ఆయనశ్రేష్ఠమహారఁడు పండ్లొమ్మిదేండ్ల ప్రాయమున వి. ఏ. పరీక్షనిచ్చి యావెనుక యశ. జి. పరీక్షకుఁజనువుచు ఈ నెల 7 వ తేదీని ఆకస్మికముగా లోకాంతరగతుడై తల్లిదండ్రు లను, బంధుమిత్రులను దుఃఖసముద్రమున ముంచివైచెను!

సంపుటమెప్పుడు ప్రచురింపఁగలుగుదుమా యని తండ్రి గారికంటె నూలుకెట్లధిక కుతూహలముతో కొన్ని రోజులు నుండి యెదురుచూచుచుండిన ప్రియపుత్రునికోరిక యాతనిజీవి తకాలములో తీరకపోయెనుగదా యని దుఃఖించుచు ఇప్పుడెద్దానిని లోకోపకారముగాఁ బ్రచురించి కుమారుని కంకితముజేసి, యందువల్లఁ గొంతదుఃఖకాంతినిబొందుటకును, తద్వినిగ్రియ మాలమున వచ్చు ధనమునంతయు పుత్రునిస్మారకచిహ్నముగా ఆతనిపేరను రాజసుండిగవర్ష మెంబు ఆర్జునకాలేజీలో ఒకటి గాని రెండుగాని విద్యార్థిచేతనములను (స్కాలర్ షిప్) స్థాపిం చుటకును, వేంకటరామయ్యగారు సంకల్పించి యున్నార. కావునైన వీరిసంకల్పము నొకేంబును రచారమి రు 500

లు అచ్చు వేయించుటకే కావలసియున్నవి. కనుక నారి బంధుమిత్రులును ఇప్పుడు గొప్పపదవులయందున్న వారి పూర్వక ఘ్యులును, వారిపుత్రుని మిత్రులును, మఱియు భాషాభివృద్ధి నమాననీయులగు నితర గృహస్థులును, నారివారికిఁగల యభి మానము కొలఁదిని, శక్తికొలఁదిని, విరాళములిచ్చిగాని "నవమ సుమాంజలి" అనుపేరను త్వరితగతినేప్రచురింపఁబడెనున్న బద్ధకావ్యసంపుటలను ముందుగావెలయిచ్చి కొనిగాని, కష్టదశ లోనున్న గ్రంథకర్తకు చేయుఁతయొసఁగి తోడుపడవలయు నని వేడుకొనుచున్నారము. సంపుటము చక్కని తూర్తికా పత్రిములమీఁద (ఫెనర్ పైప్ షీట్స్) క్రొత్తపైజన ముద్రిం పఁబడి రమారమి 200 పుటలును నిండు కానికో డైండును దానిపై బంగారుఅక్షరములును, చక్కని ఆర్జునకాలిమీఁద కవిపుత్రుని ఛాయాపటమునుగలిగి, చూచుటకెంతో ముచ్చట గాను చదువుటకెంతో ఆనందకరముగానుండును. దీనివెల అం చెహుకొగాక రు 1-0-0 మాత్రమే. ఈసందర్భమునఁ బొందుపఱుపఁదగియున్నవగుటచే నారురచించిన 'నవమసుమాంజలి' లోని యీపద్యములతో మానిజ్ఞాపనమును ముగించుచు న్నారము.

మ|| రోసన్నా హధురీమోధసుధట ప్రార్థనంభసంభ వీక్షణ
సంజాతవిషాదభేదవశతాసం ప్రబుడై నిల్చు ఖల్లులుచేఁగత్తి
నిబోలె సంస్మృతిమహాఘోరాత్రివే మూఁగనై ప్రణయితింగా
న కొదింగియుండఁగలముం బట్టింతు నాచే బ్రధూ||

కా|| ఆకాశంబున నొక్కటొక్కటిగ సంద్యావేళఁ జూక్కుతో
బలెం, బైకికొవచ్చెడి పద్మయంబులివి సువ్యక్తంబులై యభ్య
సూ, యాకారాంబు దమాల్లికావరణతంత్రాపాయముక్తం
బులై, ప్రాగ్విమలగాఁ భస్మస్పృశకొ నేనలకొకా బాదేను
చూడఁవఱి||

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము,
అశవి శంకరరావు వి. ఏ., యల్. జి.
రాజమహేంద్రవరము, 28-8-1927.

జస్తిసుపార్తి - మంత్రత్వము

ప్రపంచములోని ఏ ప్రజాప్రతినిధిని ఏ పార్టీ మెంటులోను మనరాజధానిలోని జస్తిసుపార్తి వంటి కేవలము కులభేదముమీద నేర్పడినకీ మంత్రత్వమేర్పరచుటకును అధికారమును పొందుటకును ప్రయత్నించుచుండలేదు. (బ్రాహ్మణేతరపార్టీయని జస్తిసుపార్తి వారు పిలుచుకొనుచున్నారు. ఆ పేరుననే ఎన్నికలను పోయినారు. ఆ పేరుననే ఇదివరకు మంత్రత్వమును పొందినారు. తిరిగి మంత్రత్వమును పొందుటకు పోవలసివచ్చుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరపార్టీయన నేమి? బ్రాహ్మణులుకాని హిందువులని గదా పార్టీపార్టీ వారియుద్దేశము. ఇట్టి యొక పార్టీ దేశమునందు గలవా యని విచారించిన తరువాత ప్రయత్నించును. బ్రాహ్మణులు, కైకలు, కృత్తియులు, కమ్మవారు, మొదలగువారు దేశమునందుగలవు; గాని బ్రాహ్మణేతరులను కులము దేశమునందు లేదు. బ్రాహ్మణేతరులను పోలీస్ తోరులు, పోలీస్ తోరులు, కమ్మేతరులు, మొదలగువనియును మండవచ్చును గావున జస్తిసుపార్తి యొక్క బ్రాహ్మణేతర నామము కల్పితమును కల్పితముగాని యభిప్రాయముగాదు. చెడవది నిజమైన బ్రాహ్మణేతరపార్టీయే అయినచో బ్రాహ్మణేతరులు మంత్రముగానిచ్చినపుడు జస్తిసుపార్తివారు పోయియుండినట్లు తెలుసుకొని ప్రతినిధులను రంగనాథం సుబ్బారాయణగార్లు మంత్రత్వము చేసినచోకి ఎప్పుడు తామువచ్చునో యని సతతము ప్రయత్నించుచుండును. రామారాయణగారికి సాత్రోగారికి ఎంత బ్రాహ్మణేతర హిందువుల యభివృద్ధిపై యభిమానముగలదో సుబ్బారాయణగారికి రంగనాథంగారికి అంతకున్న తక్కువ అభిమానములేదు. గావున జస్తిసుపార్తి బ్రాహ్మణేతరుల లాభముకొరకు పుట్టినది అనుటయు అసత్యమే. ఖిదరు, తాగుడు నిషేధము, రాజకీయభేదం పోకర్తలు, మొదలగువాటికి వ్యతిరేకముగా జస్తిసుపార్తివారు పనిచేసినపుడు ఎక్కడగదా భవదినవారు నష్టపడినవారు బ్రాహ్మణేతరులే. జస్తిసుపార్తి నిజముగా స్వలాభాపేక్షగల వ్యక్తులబృందము. అందరిని బంధించుటకువేరు రాజకీయనూత్రము గానక బ్రాహ్మణద్వేషమున నూత్రమును కల్పించుకొని బ్రాహ్మణేతరపేరున వ్యవహరించుకొనుచు ఎట్టిదేశోద్యోగమునైన గావించి కొందరువ్యక్తులు పైకి పచ్చులకు ఏర్పరచుకొనిన ఒక పన్నుగడగలది. హిందూదేశము నకు స్వరాజ్యమవ్వనలెనా వద్దా యని వాంఛియు విచారణకు వచ్చినపుడు ఈ బృందము స్వరాజ్యమునందు అని చెప్పుటకు సిగ్గుపడగా దీనికి తన ప్రాత్యహుమ్యులకు పెంట్లాండు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిన కులభేదములను ప్రాధాన్యముగా రాజకీయరంగములోనికి తెచ్చుచున్న బృందముగావునను, కులభేదములు మరేదేశములు దేశములో తాండవమాడుచున్నప్పుడు తమరాజ్యము సాగునని అంగీకరింపజేయువారి మతము గనుకను, ఈ జస్తిసుపార్తికి ప్రభుత్వమువారు మునిగిపోవడము కలుగజేసి చేయుత నిచ్చిరి. నాన్-కో-అపరేషనులో కాంగ్రెసువారు శాసనసభలను బహిష్కరించిన సమయమున జస్తిసుపార్తివారు కొద్దిమంది స్వకులకుల ఓట్లతో ఎన్నికలలో రాగనే వెల్లింగ్డన్ ప్రభుత్వమువారు జస్తిసుపార్తివారికి మంత్రత్వ మిచ్చి వారిచేత తమ నిర్బంధవిధానమును పూర్తిగా సమర్థింపజేసిరి. 1928 సంవత్సరములో మాడు. మనరాజధానిలో కాంగ్రెసువారు శాసనసభలలో ప్రవేశపెట్టెరి. అందుకల కులభేదములమీద ఆధారపడి విచేత్రప్రభుత్వమునకు చేయూత నిచ్చిన జస్తిసుపార్తివారు ఆరు సంవత్సరములు అధికారములో నుండిరి. ఈ ఆరు సంవత్సరములలో ఈపార్టీవారు తమయొక్క యావత్తు అధికారమును పలుకుబడిని వినియోగించి కలకత్తెను విశాఖమును దేశములో తాండవమందునట్లు చేసిరి. (బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర, కమ్మ, కాపు, రెడ్డి, వెలమ ద్వేషములు పూర్తిగా విజృంభించెను. ఈ భేదములు ఈ ద్వేషములు దేశములో విచ్చల విడిగా నంతరించి నప్పుడు దేశమెక్కడ? స్వరాజ్యమెక్కడ? విచేత్ర ప్రభుత్వ విజృంభణమునకు అడ్డొక్కడ? కులభేదములను మెచ్చుగా నీయక అందరును కలిసి దేశముయొక్క ముక్తికై పాటుబడుటకు నేర్చుకొనకపోయినచో స్వరాజ్యము రానేరదు. అందుకు అడ్డుపడుచున్నది జస్తిసుపార్తి. ఈపార్టీకి ధర్మబలము లేదు. అధికారబలములనే దేశములో వ్యాపించ గలిగెను. ఇప్పుడు యధికారము మంత్రత్వముపోగానే పోయినది. ఇక దీనిని ప్రజలు మరచిపోవుదురు. ఇక ఈపార్టీవారు ఇవ్వదగ్గ ఉద్యోగములుగాని గౌరవోద్యోగములుగాని లేవు. వీరుచేసినది లాభములేకపోగానే ప్రజలకు వీరిపేరు రుచించదు. అధికారము ఉద్యోగము తప్ప వీరు ప్రజలకివ్వదగ్గ సందేశములేదు. గావున జస్తిసుపార్తి తిరిగి అధికారములోకి రాకుండ సర్వ ప్రయత్నములు చేయుట దేశాభిమానుల కర్తవ్యము. శాసనసభలో రాజకీయకృతులు కావలెను గాని కులకృతులు మాడ

దు. జస్తిసుపార్తికి అధికారము రాకపోగానే క్రమముగా విచ్చి న్నమై యాపుహాసింపవును. ఈపార్టీసభ్యులు దీనిని వదలి ఇతరపార్టీలలో చేరిపోవుదురు. ఇందునిమిత్తము కొంతకాల మాగవలెను. త్వరలో అధికారమును సాధించునని చెప్పి దీని నాయకులు దీనిని కొనసాగిరినో యుంచినారు. అధికారమునకు వచ్చు ఆశ నిరాశగాగానే ఈపార్టీ దానంతట ఆశిల్పలమై పోవును. ఇది మా రాజధానికి ప్రభావమైన సమస్యగా పరిణమించినది.

(వి. వి. చౌదరి.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం|| ఏప్రిల్ 7 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.			
దనియాలు బా 1-కి రు	85 0 0	మొదలు	112 8 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి	,,	వ 42 గలవి రు	18 12 0 14 12 0
నెల్లూరివి	,,	డిబ్బో	,, 15 8 0 16 0 0
డిబ్బి	,,	డిబ్బో	,, 16 4 0 17 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా	1-కి	,, 9 10 0 10 0 0
నవ్వులు	,,	,,	22 0 0 25 0
2. ధాన్యము పవ్వులు.			
కందులు బస్తా1-కి ర	205	,,	15 0 0 16 0 0
సెనగలు	,,	డిబ్బో	,, 15 0 0 16 0 0
పెసలు	,,	డిబ్బో	,, 16 0 0 17 0 0
మినుములు	,,	డిబ్బో	,, 17 0 0 19 0 0
ఉలవలు	,,	ర 195	,, 12 12 0 13 0 0
3. నూనెపస్తువులు.			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా1-కి	,,	54 0 0	56 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	50 0 0	52 0 0
పేరు సెనగనూనెగానగబా1-కి రు	129	మిషకానూనె	127 0 0
అముదము బా1-కి	,,	118 0 0	119 0 0
4. చిల్లరపస్తువులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి	,,	68 0 0	70 0 0
కురపసుపు	,,	40 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	122 0 0	140-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు	40,48	
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	50,58	
తెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	21 0 0	66 0 0
5. ఇనుము.			
పట్టారకం బా 1-కి	,,	81 0 0	82 8 0
చదరం	,,	81 0 0	82 0 0
రవుండు	,,	27 0 0	88 0 0
6. నూలు.			
నెం 20 తెన్ని సింహం	యా	,,	7 1 0
నెం 6 తెన్ని ధర		,,	4 4 0
నెం 24 ,, సింహం		,,	7 4 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	,,	6 4 0
నెం 60 ,, కారం తెన్ని		,,	9 0 0
నెం 40 ,,		,,	10 0 0
నెం 44 ,,		,,	5 3 0
నెం 20 1/2 నూకాటక		,,	6 5 0
నెం 12 1/2 చూళ		,,	5 8 0
నెం 16 1/2 ,,		,,	5 14 0
నెం 20 1/2 కాపురజీ		,,	6 3 0
నెం 40 జామ్యరు		,,	9 10 0
నెం 44 సాండ్		,,	4 15 0
నెం 4 తెన్ని		,,	3 12 0
7. కూడి.			
కోండాచుట్టు గాగుని 1-కి		రు	800 0 0
తల్పాడుకూడి	,,	,,	145 0 0
8. లోహములు.			
కండి 100 కులంబు	,,		61 8 0
బంగారు, కులంబ 1-కి	,,	21 0 0	21 2 0
పవరము 1-కి	,,		13 9 8
ఇత్తడి కా 1-కి	,,	284 0 0	288 0 0
కా 1-కి	,,	254 0 0	258 0 0

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయవిలాస తదవ్యాఖ్యానములు

శ్రీయుత ఆంధ్రవిశారద తానీ ధర్మారావునాయుడు ది. ఎ; యం. ఆర్. ఎ. యస్. గారు విజయవిలాస తదవ్యాఖ్యానములనుగరించి ప్రాశస్త్యముగా విమర్శించుచున్నందున ఇప్పటికి రెండుసార్లు వ్యాసము గావించిరి. వీనిలో మొదటివానికి కళాశాలలోని ప్రధానపండితులు బ్రహ్మశ్రీ మర్కాను బ్రహ్మశ్రీశర్మగారును రెండవవానికి యూనియను అధ్యక్షులు శ్రీమంత్ మాడెహిషి నరసింహాచార్యులు ది. ఎ. డి. ఎల్. గారును అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీనాయుడుగారు విజయవిలాసమునకు సొంతముగా వ్యాఖ్యానము ఒకటి వ్రాసియున్నారు. దానిలో పూర్వవ్యాఖ్యాతలు వదలివేసిన కొన్ని చదు తగ్గరములును వారు కొన్ని మొదలపడిన సారాంశములును విమర్శించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. బ్రహ్మశ్రీ వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారు విజయవిలాసమునకు వ్రాసిన లఘువీక చాలవన్న అభిప్రాయముతోనే తాము ఈవ్యాఖ్యానరచనమునకు పూనుకొంటిమని ఉపన్యాసము తెలిపిరి. ఈవిషయమై యింకను కొన్ని ఉపన్యాసములు జరుగనున్నవి.

వెంకటగిరి మహారాజాగారికి విందు

శ్రీవారు ప్రభుత్వమువారివలన బడసిన మహారాజువీరు దమున కభినందించుచు కాలేజీమిటివారును ఉపాధ్యాయులును గడచినవారము విందుగావించిరి. ఆ సందర్భమున రాజాగారు కాలేజీయొక్క భవిష్యత్తుభివృద్ధికొరకు యత్నించి త్వరలోదానిని మొదటితరగతి కళాశాల కావించుమని వాగ్రుచ్చిరి. ఈ వాగ్దాన మెప్పుడు సఫలీకృతమగునా యని వారులు నిరీక్షించుచున్నారు.

వెంకటగిరి రాజాగారి పాఠశాల సంస్థాపకసమరణము

సంవత్సరాదివాడు కాలేజీమిటివారు ఈ పాఠశాలను స్థాపించిన క్రితములైన శ్రీమంతు నారాయణస్వామిశ్రేష్ఠి. వి.వి. గారి స్మారకముహూర్తమును జరిపిరి. విద్యార్థులకు విరివిగా ఫలాహారములు పెట్టినవిషయ మ.రా.శ్రీ బంగోలు వెంకటరంగయ్య (మీసీ)గారు శ్రీశైలిగారి అమూల్యజీవితమునుండి గ్రహించబడిన కొన్ని అంశములను ఉపన్యసించిరి అది ఒక చిన్న పుస్తకముగా ప్రకటింపబడినది. ఈముహూర్తము శ్రీయుత కానీశ్వల శీతాపతిరావు పంతుగారి యాజమాన్యమున జయప్రసముగా జరిగినది. ప్రతివత్సరమును సంతకరాదివాడు ఈ ప్రకారమే సమరణదినము జరుపబడునని తోయుచున్నది.

శ్రీ ఉడిపి అధ్యక్షులు మరస్వాములవారు

గతవారమున స్వాములవారిని సందర్శించిన గ్రముఖుల వేర్లు

శ్రీ విజయప్రతిభాస్వాములవారు ప్రస్తుతము చెన్నపురిలో వరదాము త్రియప్పనువిడిచి నారాయణగురవయ్యశ్రేష్ఠిగారి సత్కరములో (111 నంబరు) శ్రీకృష్ణభగవానుని పీఠమును నెలకొల్పి ఆరాధించుచున్నారు. ప్రధానమంత్రి హాసరలులు దాక్తురు. సుబ్బారాయణ, వెంకటేశ్వరవామనగారి దివానుగా నుండిన దివాను బహదరు ఎం. కృష్ణనాయరు (ఎం. ఎల్. సి), దివానుబహదరు వి. మాధిరామణిశిల్ప, రావుబహదరు వి. రంగనాథం శ్రేష్ఠి, జే. పి. పాల్లానా ఎం. ఎల్. సి, టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యర్ బి. పి. డి. ఎల్, కొలంబేలు మొదలగు గార్లు గతవారము నీస్వాములవారిని సందర్శించి శ్రీకృష్ణభగవానుని నేమిచి కృతార్థులైనది రాఘవేంద్రరావుగారు వ్రాసిరి.

స్వాండుపార్టీనివేదిక

ప్రకటితమైనది. ప్రభుత్వమువారి రింకను ఆలోచించినచేతను, ఎన్నియోక్తాత్సరంగతులు బయల్పడినవి. ఇండియా ప్రభుత్వముగాని ఇండియామంత్రిగాని ఒక్కరుగా పరిష్కారము చేయలేని సమస్యను స్వాండుపార్టీ కమిటీవారు పరిష్కారముజేసిరి. యుద్ధకార్యాలము, వైమానికమంత్రి యభిప్రాయములను ఆలోచించవలసియున్నది.

ఇతరులతో ఆలోచించకుండ ఏమినిశ్చయించుటకును వీలులేదని వింటర్ప్రభువు బదులిడెను.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపిథి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును చేసిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టిపిథి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు, విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు :

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) ౧-౮-౦
 - 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. ౨-౮-౦
 - 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
 - 4 కనులాపి (చిన్న విచిత్రకథ): రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు ౦-౮-౦
 - 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలేండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిబెతుభాషయందు రచియింపబడి పదపడి యనేక భాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిచిగన్నది. అనువాదకులు వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
- వెలువడిన గ్రంథములు
- 6 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. ఏ. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠమగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణ సీతీయు నిందు వర్ణితములైనవి. ౧-౪-౦
 - 7 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీపసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించినకృతులును నిందుఁ జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
 - 8 భీష్ముడు: (అయిదంకముల నాటకము) నార్సేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ నను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

ప్రకటన

3588

వేదం వేంకట్రాయశాస్త్రి ప్రణీతంబులు
నాటకపంచ రత్నములు

ప్రతాపరుద్రుడు నాటకము	రూ 1-4-0
హబ్బిలియ్యద నాటకము	1-0-0
కాకుంజుల నాటకము	1-0-0
రత్నావళి నాటకము	0-12-0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1-0-0
ప్రేమపునర్వహణ, దుర్వాస నిర్వాహము (ప్రేమకు పునర్వహణాహము శాస్త్రియము గాదని నిరూపించు శ్రుతి, స్మృతులయందలి ధర్మసూత్రముల ఆధారముతో)	రూ 1-0-0
తిక్కన విజయము	0-8-0

నా యితరపుస్తకములు గోరవూరు జూబిలీతాళ వ్రాయుడు.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. వలయువారు.
నెం 4, మల్లికేశ్వరరు పిథి, మద్రాసు-అని వ్రాసేది.

మదనకామేశ్వరిలేహము

బలహీనులపాఠికి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతోషమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0
పాలగుండ్ల లేహము— రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహము, మేహపాడలు, ముగ్గులు, యితరచర్మరోగములు క్రిశ్చిన్సలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు వేరు. 75
పి.కె.వి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి. నెల్లూరుజిల్లా

ఆంధ్రనటప్రకాశిక నిర్దేశలగు

బ్రా. పసుమర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రిగారి

“సావిత్రి” (6 అంకముల నాటకము)

నెల రు 1-0-0 మాత్రమే. పాప్టీజి ప్రత్యేకము. వర్తకులు ప్రత్యేకధరలు (వాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 3559
కార్యదర్శి, విద్యత్ప్రసాదనభ, బందరు.

D. G. GORE-BOMBAY 2.

ఆత్మరచేయువారికి, సబ్బులు చేయువారికి కానలసినట్టి అవకాశవస్తువులు అనగా సారముగల చమురులు, సువాసనలు, రసవాదసంబంధమైన వస్తువులు, రంగులు, సారములు, యితర వస్తువులు, అగరువత్తులు, సాగాకు, నస్యము, మరలత్తులు, బొవధ నర్తకము మొదలగునాటికి కావలసినవస్తువులు, ఈ ప్రసిద్ధమైన హీకో ఆత్మరలు మొదలగునవి మానద చాల సరసమైన సరప్రకారము విక్రయించబడును. ధరల జాబితా యినాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషయందే వ్రాయవలెను. 3581
డి.జి.గోర్, 31, మంగల్ దాస్ రోడ్డు, బొంబాయి నెం.2

మహాసూర్యావర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమైనది. తలతిరుగుట, నోటినిరూగుట, కాళ్లుచేతులు మంటలు, నోటి పూత, గుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వ్రజాయుధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజువారి సంస్థానమున తయారయినది-నెల రు 1-కి రు 5/- 2126

ఆర్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

BOMBAY & MADRAS.

వక్ర

2598

లివిష్కర్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బసుబ్రహ్మయ్యుడు రు. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.

హనుమాన్ జ్యోతిషమును, శిగుర్మణి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైష్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2046) డాక్టరు శ్రీరామ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, తెజవాస.

గురు ప్రసాదము

లఘుశబ్దేందు శేఖర న్యాయానము, మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి విగ్రహము. శేఖర సిద్ధాంతము ను స్థాపనచేయు గ్రంథము. పుస్తకభాండాగారముల నిమిత్తము మేలుప్రతి. రు 8-0-0 సాదాప్రతి రు 5-0-0 పండితులచే సిరపరుపబడిన విద్యార్థులకు సాదాప్రతి రు 4-0-0. పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకం. మూడుప్రతు లొకసారి తీయువారికి పోస్టు ఖర్చులు లేవు. చిరునామా—మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి, విజయనగరము.

3499

శ్రీ కాళహస్తి

2118

పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల చంద్రమాళేశ్వర శాస్త్రి వ్యక్తిపూర్ణి ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౪ స్వామీ భానువారం 15-5-1927 జరుగును. వారి గ్రంథములన్నియు 7 సంపుటములుగా అచ్చు ప్రారంభించిరి. ఆ 7 సంపుటముల నెల 20 రూపాయలు, చందాధనము అడ్వాంసుగా పంపవలెను. ఒకేసారిగా పంపలేనివారు దరఖాస్తుతో 5 రూపాయలున్నా మిగత 15 రూపాయలు నెల 1-కి 3 రూపాయల చొప్పునను 5 వాయిదాలుగాను చెల్లించవచ్చును. మనిషురదర్శ ఖర్చులు చందాదారులే భరించవలయును. మునుపు రిజిస్టరు చేసుకొనే 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు వారే భరించి 7 సంపుటములను పంపబడును. కొద్ది ప్రతులే అచ్చుకు ఆరంభించిరి గనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను.

- 1 సాలగ్రామ లక్షణదర్పణము.
 - 2 సర్వమత సారావళి
 - 3 శేషేశ్వర సంవాదము.
 - 4 కలిమాహాత్యై సంగ్రహము.
 - 5 హిమాలయ యాత్రాప్రదర్శి.
 - 6 అపేక్ష్యర కరపూజాపద్ధతి.
 - 7 లక్ష్మీ స్వస్తిపాశ్వర నిత్యపూజాపద్ధతి
- దరఖాస్తులు మణిమూర్తరు. వక్ర రాలకు చిరునామా పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల చంద్రమాళేశ్వర శాస్త్రి శ్రీ కాళహస్తి, చిత్తూరుజిల్లాఅని పంపవలెను.